

Facultade de CC. Económicas e Empresariais

Presentación

A Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais ten unha ampla traxectoria dentro da nosa universidade. A principios dos 70 xa se impartían ensinanzas de Ciencias Económicas no antigo Colexio Universitario de Vigo, que en 1980 pasaría a integrarse na Universidade de Santiago de Compostela. En 1990 segrégase no Campus de Vigo, o que suporá o nacemento da Universidade de Vigo.

No curso 1991/92 iníciase a docencia das licenciatutras de Ciencias Económicas e de Ciencias Empresariais no edificio actual, rexistrándose dos procesos de reforma dos seus plans de estudios nos anos 1995 e 2002. A raiz da promulgación do RD 1393/2007 spbre ordenación das ensinanzas universitarias ponse en marcha o proceso de adaptación ao Espazo Europeo de Educación Superior, de tal xeito que, para o curso académico 2009/10, comezarán a impartirse as titulacións de Grao en Adeministración e Dirección de Empresas e en Economía ás que se refiren estas guías.

Persíguese con elo ofertar unhas titulacións máis adaptadas ao contexto actual, cunha adaptación das metodoloxías docentes orientadas cara a aprendizaxe do alumnado e o desenvolvemento das súas capacidades.

Localización

A Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais de Vigo está no Campus de Lagoas/Marcosende, aproximadamente a 15 km. de la ciudad.

En caso de precisar información é posible contactar a través das seguintes vías:

Correo - Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais, Campus de Lagoas-Marcosende, s/n, 36310 VIGO

Teléfono - 986812400 (Centralita/Conserxería)

986 812403 (Secretaría de Alumnado)

986 812402 (Secretaría do Decanato)

Fax- 986812401

Correo electrónico - secfcee@uvigo.es (Secretaría de Alumnado)

sdfcee@uvigo.es (Secretaría do Decanato)

Web - http://fccee.uvigo.es/

Infraestructuras y Servicios

A Facultade conta cunha importante dotación de infraestructuras destinadas a dar soporte ás actividades de investigación,

docencia e extensión universitaria. Resumidamente, hai 15 aulas de docencia, 13 aulas-seminario, 6 aulas de informática e un aula informática de libre acceso. Adicionalmente dispón dun salón de actos cun aforo aproximado dunhas 550 persoas , un salón de graos para 60-80 personas, biblioteca con 400 postos de lectura e cafetería-comedor.

A continuación desglósase a información sobre servicios importantes para o alumnado:

SERVICIOS OFERTADOS AOS ESTUDANTADO

- AULA INFORMÁTICA DE LIBRE ACCESO:

Ordenadores a disposición dos alumnos con aplicaciones de uso corriente, acceso a Internet e posibilidade de impresión de documentos

- REDE INALÁMBRICA:

Acceso WIFI a Internet en toda a Facultade.

- REPROGRAFÍA:

Fotocopias, encuadernacións, transparencias, impresión de documentos, material de estudio, etc...

Horario regular : Mañá de 9 a 14 h. - Tarde de 15:45 a 18:00 h.

- CAFETERÍA E COMEDOR:

Servicio de cafetería completo, almorzos e comidas con menús do día.

Horario SS.Cafetería: De 8:45 a 21 h.

Horario SS.Comedor: De 13 a 15:30 h.

- SERVICIOS ADMINISTRATIVOS:

Servicios de xestión do alumnado (matrículas, traslados, solicitudes de validacións, emisión de títulos, etc...), asuntos económicos e secretaría do Decanato.

Horario atención ó público: De 9 a 14 h.

- BIBLIOTECA:

Servicio de asesoramento e empréstito bibliográfico, salas de estudio e lectura e consulta bases de datos.

Para o servicio de empréstito requírese carnet de biblioteca.

Dotacións: 414 postos de lectura e estudio.

2 postos consulta bases de datos.

29.000 volumes aprox. (libros, informes, etc.)

560 títulos de publicacións periódicas:

330 revistas e 230 estatísticas.

Horario : De 8:45 a 20:45 h.

Equipo decanal

Decano: Jorge Falagán Mota

Secretario: Pedro Lorenzo Alonso

Vicedecana de Coordinación e Calidade: Ana Esther Castro Fernández

Vicedecano de Organización Académica: Javier Roca Pardiñas

Vicedecana de Relacións Internacionais: María Gómez Rúa

(*)

(*)

Grao en Economía

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V03G100V01101	Ciencia política: Ciencia política	1c	6
V03G100V01102	Economía: Principios de economía I	1c	6
V03G100V01103	Historia: Historia económica	1c	6
V03G100V01104	Matemáticas: Matemáticas I	1c	6
V03G100V01105	Economía: Técnicas de economía aplicada	1c	6
V03G100V01201	Dereito: Dereito mercantil	2c	6
V03G100V01202	Economía: Economía mundial	2c	6
V03G100V01203	Economía: Principios de economía II	2c	6
V03G100V01204	Empresa: Economía da empresa	2c	6
V03G100V01205	Estatística: Estatística I	2c	6

Curso 2

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V03G100V01301	Economía española	1c	6
V03G100V01302	Finanzas	1c	9
V03G100V01303	Matemáticas II	1c	6
V03G100V01304	Microeconomía I	1c	9
V03G100V01401	Contabilidade	2c	6
V03G100V01402	Dirección de empresas	2c	9
V03G100V01403	Estatística II	2c	6
V03G100V01404	Microeconomía II	2c	9

Curso 3

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V03G100V01501	Econometría I	1c	6

V03G100V01502	Economía pública	1c	9
V03G100V01503	Macroeconomía I	1c	9
V03G100V01504	Política económica	1c	6
V03G100V01601	Econometría II	2c	6
V03G100V01602	Economía dos servizos públicos	2c	6
V03G100V01603	Economía industrial	2c	6
V03G100V01604	Macroeconomía II	2c	6
V03G100V01605	Políticas económicas comparadas	2c	6

Curso 4

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V03G100V01701	Comercio internacional	1c	6
V03G100V01702	Economía internacional	1c	6
V03G100V01901	Benestar, equidade e xénero	1c	6
V03G100V01903	Economía da Unión Europea	2c	6
V03G100V01905	Economía dos recursos naturais e do medio ambiente	1c	6
V03G100V01906	Historia económica de España	2c	6
V03G100V01907	Tributación	2c	6
V03G100V01912	Macroeconomía avanzada	2c	6
V03G100V01913	Economía política e das institucións	1c	6
V03G100V01914	Técnicas cuantitativas para a análise económica	1c	6
V03G100V01915	Microeconomía avanzada	1c	6
V03G100V01916	Teoría de xogos	1c	6
V03G100V01917	Economía da información	2c	6
V03G100V01918	Fundamentos económicos da defensa da competencia	2c	6
V03G100V01919	Economía da saúde	2c	6
V03G100V01991	Traballo de Fin de Grao	2c	12

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Ciencia política: Ciencia política				
Materia	Ciencia política: Ciencia política			
Código	V03G100V01101			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Martinez Arribas, Fernando			
Profesorado	Martinez Arribas, Fernando			
Correo-e	fernando.martinez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Comprender o proceso político en xeral e o Estado en particular, estudando as características esenciais da organización institucional e territorial do Estado democrático e os principais actores que operan no mesmo, tendo presente o sistema político español e o proceso de gobernanza multinivel.			

Competencias	
Código	
CE3	Coñecer o marco institucional da economía
CE6	Adquirir coñecementos de Análise económica
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
-Identificar os ámbitos e contidos de interrelación existentes entre a realidade político-institucional multinivel (local, autonómica, estatal e supraestatal) e a realidade económica.	CE3 CE6
-Comprender a relación directa que existe entre as decisións que afectan os comportamentos económicos e os centros de imputación política de tales decisións	CE8

Contidos	
Tema	
INTRODUCIÓN	1. Que é a política. A política como ciencia: o pensamento político ao longo da historia.
PARTE I. A ORIXE DA ORGANIZACIÓN POLÍTICA E OS MODELOS HISTÓRICOS DE ESTADO	2. Orixe e evolución das formas políticas. 3. O Estado como modelo de organización política: a súa construción histórica.
PARTE II: A ORGANIZACIÓN INSTITUCIONAL E TERRITORIAL DO ESTADO DEMOCRÁTICO	4. A Constitución e os Dereitos Fundamentais. 5. O principio de división de poderes e a distribución funcional do poder: as institucións do Estado. 6. As relacións entre institucións e as formas de Goberno. 7. A distribución territorial do poder e as formas de Estado.
PARTE III: ACTORES E DINÁMICA POLÍTICA DEMOCRÁTICA.	8. A Democracia. 9. Representación política e eleccións. As fórmulas electorais. 10. Os partidos políticos.
PARTE IV. O SISTEMA POLÍTICO ESPAÑOL	11. A Constitución de 1978 e as súas principais institucións políticas. O modelo autonómico. O modelo económico. 12. O novo escenario político español: a emerxencia de novos partidos e a perspectiva dunha revisión do modelo constitucional de 1978.
PARTE V. DO ESTADO NACIONAL AO SISTEMA POLÍTICO INTERNACIONAL	13. A crise do Estado: causas e manifestacións. A globalización. 14. Os procesos de integración rexional no mundo. A Unión Europea. 15. A perspectiva dun goberno mundial.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	8	37	45
Seminario	5	0	5
Debate	5	0	5
Lección maxistral	30	60	90
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	3	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Resolución de problemas	Estas sesións servirán para que o alumno poida transitar da teoría á práctica, aplicando ao caso proposto (o sistema político dun país, o seu modelo económico, unha institución, feito ou proceso político de impacto económico) a doutrina e coñecemento teórico adquirido. Tamén servirá para profundar en cuestións consideradas relevantes, ben sexa respecto de contidos que figuran no programa ou ben de acontecementos sobrevindos de natureza politolóxica. Como métodos complementarios de aprendizaxe utilizaranse alternativamente diferentes técnicas didácticas como o debate dirixido (ou intercambio de ideas sobre un tema susceptible de diversas interpretacións, previamente preparado), o foro (ou discusión de todo o grupo), o role-playing (onde cada alumno ou grupo ha de asumir un papel, pensando e actuando de acordo con el), estudo de casos, o Phillips , etc. Fomentarase a participación activa dos alumnos en todas as sesións presenciais, e considerarase un mérito de face á cualificación final.
Seminario	Nas sesións de titorías en grupo realizaranse diversas actividades (consultas relacionadas con temáticas de especial complexidade, avaliación e debate ao redor da metodoloxía utilizada ou ao desenvolvemento xeral da actividade docente, ...), e das que se informará previamente ao alumnado.
Debate	Argumentación do alumnado sobre contidos da materia.
Lección maxistral	Nas clases teóricas semanais (de dúas horas de duración) exporanse de maneira resumida os principais contidos dos distintos temas do programa. Para un adecuado seguimento destas clases é necesario que os alumnos preparen con antelación, e de maneira individual, os distintos temas, utilizando para iso a bibliografía recomendada e os recursos didácticos que se indiquen. En consonancia cos principios pedagóxicos xenerais da aprendizaxe e coa metodoloxía docente utilizada tradicionalmente por esta área de coñecemento, e tendo en conta os obxectivos apuntados, as clases teóricas terán sempre como referencia fundamental a doutrina e postulados vixentes, reflectindo ao mesmo tempo a achega persoal. A impartición da materia farase desde unha perspectiva científico-política, realista e normativa á vez.

Atención personalizada	
Metodoloxías	**Descrición**
Seminario	Nas sesións de titorías en grupo realizaranse diversas actividades (consultas relacionadas con temáticas de especial complexidade, avaliación e debate ao redor da metodoloxía utilizada ou ao desenvolvemento xeral da actividade docente, ...), e das que se informará previamente ao alumnado.
Resolución de problemas	Actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. O alumnadodebe dar resposta á actividade formulada, aplicando oscoñecementos teóricos e prácticos da materia.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas	Actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia	E.C. 40	CE3 CE6 CE8
Seminario	Actividades (consultas relacionadas con temáticas de especial complexidade, avaliación e debate ao redor da metodoloxía utilizada ou ao desenvolvemento xeral da actividade docente, ...), e das que se informará previamente ao alumnado.	E.C. 40	
Debate	Argumentación do alumnado sobre contidos da materia	E.C. 40	CE8
Lección maxistral	Asistencia ás clases	E.C. 40	CE3 CE6
Exame de preguntas de desenvolvemento	O exame final consistirá nunha serie de preguntas, non máis de cinco, encamiñadas a verificar o grao de asimilación e aprendizaxe por parte do alumnado dos principais contidos da materia, e abarcando varios niveis de complexidade e profundidade (coñecemento, comprensión, aplicación, valoración...).	E.C. 60	CE3 CE6 CE8

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación programarase en consonancia cos obxectivos e medios, e de acordo con eles. A súa realización constitúe a última fase do proceso de aprendizaxe, e debe entenderse en sentido amplo, xa que o seu obxectivo é triplo: a) comprobar

o cumprimento dos obxectivos; b) orientar e motivar ao alumno; c) cualificar.

Conforme a iso, a nota final da materia calcularase sobre os resultados da avaliación continua, na que a resolución de problemas ou exercicios prácticos, a asistencia a clase ou a participación en seminarios e debates suporá o 40% da nota, e o exame de preguntas de desenvolvemento suporá o 60% restante.
O alumnado disporá dun prazo adecuado -axustado á normativa vixente- para proceder á revisión ou a calquera outra aclaración relacionada cos exames efectuados así como coas cualificacións obtidas.
A cualificación obtida na avaliación continua manterase para todas as convocatorias do curso académico.
Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o alumnado poderá optar a ser avaliado cun exame final sobre 10 puntos que suporá o 100% da cualificación.
Na convocatoria fin de carreira, o exame suporá o 100% da cualificación.
As datas de exames deberán ser consultadas na Páxina web da Facultade (http://fccee.uvigo.es).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Vallés, Josep María - Martí, Salvador, **Ciencia Política: un manual**, Ariel, Barcelona, 2015,

Bibliografía Complementaria

Danziger, James N. - Smith, Charles A., **Understanding the Political World**, Pearson International Edition, New York, 2014,
Held, David, **Cosmopolitismo. Ideales y realidades**, Alianza, Madrid, 2012,
López Mira, Alvaro Xosé, **Sistema político español e galego**, Andavira, Santiago de Compostela, 2018,
Morata, Francesc, **La Unión Europea**, Ariel, Barcelona, 2004,
Runciman, David, **Política**, Turner, Madrid, 2014,
Sánchez Medero, Gema - Sánchez Medero, Rubén (Dir.), **Fundamentos de la Ciencia Política y de la Administración**, Tecnos, Madrid, 2015,
Sodaro, Michael J., **Política y ciencia política: una introducción**, 2ª ed., McGraw Hill, Madrid, 2010,

Recomendacións

Outros comentarios

Para unha adecuada comprensión e asimilación dos contidos desta materia por parte do alumnado non se requiren uns prerrequisitos formais, ao non ser necesarios uns coñecementos previos especializados. É suficiente coa preparación previa de carácter xeral esixida para poder cursar estudos de Grao no ámbito universitario. A este respecto recoméndase ter cursado as materias afíns do Bacharelato. É aconsellable tamén que o alumnado se habitúe a unha lectura diaria da prensa, tanto nacional como internacional, o que facilitará a súa comprensión e familiarización coa realidade e terminoloxía politolóxica.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determíneno atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===
En caso de activación da planificación extraordinaria manteranse as metodoloxías previstas nesta guía docente, excepto as que resulten incompatibles ou moi difíciles de levar a cabo en devandita situación, caso de debates ou seminarios.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===
En caso de activación da planificación extraordinaria manteranse os criterios de avaliación, aínda que a valoración de metodoloxías que non se puidesen utilizar (singularmente debates ou seminarios) integraríase no apartado de resolución de problemas.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Economía: Principios de economía I				
Materia	Economía: Principios de economía I			
Código	V03G100V01102			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua impartición	Castelán Inglés			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	González Savignat, María del Mar			
Profesorado	Giménez Fernández, Eduardo Luís González Savignat, María del Mar Manzano González, Baltasar			
Correo-e	savignat@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A economía é unha ciencia social que estuda a produción, a distribución e o consumo de bens e servizos. Analiza como os individuos toman decisións, como interactúan e como inflúen no seu comportamento as institucións e os incentivos. O obxectivo desta materia é sentar as bases dunha linguaxe rigorosa e transmitir os coñecementos económicos básicos para que o alumno aprenda a pensar como un economista. O programa da materia ofrece unha visión panorámica das grandes ideas que se repiten en Economía como o custo de oportunidade, a toma de decisións en termos marxinais, o papel dos incentivos, a eficiencia das asignacións do mercado, e así até dez principios básicos que constitúen o fundamento da maior parte da análise económica.			

Competencias	
Código	
CE2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
CE5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
CE6	Adquirir coñecementos de Análise económica
CE10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas

Resultados de aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Familiarizar ao alumno coa linguaxe económica e a súa aplicación ao funcionamento básico da economía	CE2 CE5 CE6	
Identificar as ferramentas da análise económica	CE10	CT5
Aplicar os fundamentos económicos a problemas cotiáns	CE10	CT5

Contidos	
Tema	
PARTE I: Introdución	Tema 1. Os principios básicos da economía Tema 2. Pensar como un economista
PARTE II: Oferta e demanda: funcionamento dos mercados e benestar	Tema 3. Oferta e demanda: as forzas do mercado Tema 4. A elasticidade e a súa aplicación Tema 5. Mercados, eficiencia e benestar. Excedente do consumidor e produtor. Tema 6. Intervención pública e política económica: control de prezos e impostos
PARTE III: Fallos do mercado	Tema 7. Externalidades e bens públicos

PARTE IV: A conduta da empresa. A organización da industria	Tema 8. Produción e custos de produción Tema 9. A empresa en mercados competitivos: maximización do beneficio. Tema 10. Poder de mercado. Monopolio. Oligopolio. Competencia monopolística.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	36	66
Resolución de problemas	20	34	54
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	18	20
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	9	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución dalgunhas preguntas dirixidas ao estudante, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Resolución de problemas	Metodoloxía que permite ao alumnado aprender de forma efectiva a través da realización de actividades de carácter práctico tales como exercicios e supostos mediante o uso do apreso nas leccións maxistrais. Os obxectivos desta técnica son: alcanzar unha maior competencia dos contidos apresos na teoría e ilustrar as súas potenciais aplicacións.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	As titorías individuais serán no despacho do profesor dentro dun horario predeterminado polo profesor e nas que poderá resolver dúbidas ou facer consultas relacionadas coa materia. Nos grupos de docencia reducida o profesor resolverá as dúbidas que xurdan no desenvolvemento das clases prácticas.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exame final con probas de resposta obxectiva e/ou exercicios	60	CE2 CE5 CE6 CE10	CT5
Resolución de problemas e/ou exercicios	DIVERSAS PRUEBAS A DESARROLLAR AO LONGO DO CUADRIMESTRE	40	CE2 CE5 CE6 CE10	CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

A nota final da materia constará de dous bloques. Por unha banda, o exame final valerá un 60% da nota (6 puntos) e doutra banda, a avaliación continua que pesará ata un 40% na nota final (4 puntos). Exame final (ata 6 puntos): Haberá un exame final que se realizará na data oficial establecida no calendario de exames. Avaliación continua (ata 4 puntos): pode supoñer a entrega de exercicios e/ou a nota dos controis ou probas que periódicamente póidanse realizar. A nota do exame realizado na convocatoria oficial prevalecerá como cualificación final si esta fose superior á que se obtería mediante o sistema de avaliación continua. Nas convocatorias extraordinarias do curso manteranse os mesmos criterios de avaliación, polo que se gardará a nota de avaliación continua obtida durante o curso académico. Na convocatoria de fin de carreira o exame supoñerá o 100% da avaliación. A data do exame final será a especificadas no calendario oficial de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso e publicadas na páxina web do centro.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

BASICA: Mankiw, N. G, **Principios de Economía**, 6ª edición,

Bibliografía Complementaria

Krugman P., Wells R. y Olney, M. L., **Fundamentos de Economía**, 3ª edicion,

Goolsbee, A., Levitt, S. y C. Syverson, **Microeconomía**,

Bernanke, B. S. y Frank, R. H.,, **Principios de Economía**, 3º edicion,
Samuelson, P. A. y Nordhaus W. D, **Economía**, 19ª edicion,
D. Acemoglu, D. Laibson y J.A. List, **Economics**,

Recomendacións

Outros comentarios

Esta guía docente foi redactada en castelán. En caso de existir algunha discrepancia entre a versión en castelán e a versión en galego, o que prevalece é o que expón a guía docente en castelán.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determíneno atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===
As clases presenciais, as tutorías e as probas de avaliación, no caso de que ocorran unha circunstancia excepcional que non permita a presencialidad, serán substituídas por clases e atención virtual utilizando todos os recursos dispoñibles para iso (FAITIC, CAMPUS REMOTO e correo electrónico)

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===
O peso do as probas que conforman a nota final non se modificará si ocorren circunstancias excepcionais.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia: Historia económica				
Materia	Historia: Historia económica			
Código	V03G100V01103			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Vallejo Pousada, Rafael			
Profesorado	Vallejo Pousada, Rafael			
Correo-e	vallejo@uvigo.es			
Web	http://vallejo.webs6.uvigo.es/es/			
Descrición xeral	A materia Historia Económica Mundial ten por obxecto iniciar aos estudantes de Economía no estudo do longo prazo, das grandes transformacións na organización económica das sociedades humanas, desde o século XI até principios do século XXI, para entender como se conformaron as bases da economía actual. Atende aos grandes cambios nas formas de produción, nas bases tecnolóxicas e enerxéticas, nas modelos organizativos e institucionais, así como aos cambios nos modos de comercio e distribución.			

Competencias	
Código	
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CG1	Desenvolver sensibilidade respecto ao medio ambiente e compromiso cunha economía sustentable
CE2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
CE3	Coñecer o marco institucional da economía
CE4	Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica
CE5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
CE6	Adquirir coñecementos de Análise económica
CE7	Comprender o entorno empresarial
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CE9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
CT1	Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Interpretación e comprensión dos conceptos económicos e historiográficos fundamentais.	CE2	
Coñecer o marco institucional da economía.	CE3	
Comprender o proceso de nacemento e transformación das principais institucións económicas ao longo do tempo	CE3	
Coñecer o sistema europeo de contabilidade nacional	CE6	
Saber situar a economía na súa evolución histórica.	CE4	
Distinguir os condicionantes e as forzas que impulsan ou frean o crecemento económico no longo prazo	CE5	
Capacidade para buscar información económica, analizar a evolución dunha economía e a súa comparación con outras economías	CE8	
Entender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos.	CE5	
Manexo e interpretación dos contidos de textos e representacións gráficas	CE6 CE8	
Capacidade para a análise crítica sobre as ferramentas a utilizar e na interpretación dos resultados, a nivel individual ou de grupo	CE8	CT5 CT7
Posuír habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido.	CE8	
Consideración dos valores e principios cívicos como factores integrantes da análise dos feitos económicos		CT1

Fomentar a calidade, claridade e precisión na expresión para argumentar de forma coherente			CT5
Desenvolver sensibilidade respecto ao medio ambiente e compromiso cunha economía sustentable.		CG1	
Fomentar a capacidade de organización de coñecementos e a súa exposición, oral ou escrita, de maneira clara, adecuada e eficiente	CB4		CT5
Ser capaz de traballar en equipo.	CB3 CB4		CT2
Tratamento e interpretación dos coñecementos de forma sintética e crítica	CB3		CT7
Posuír espírito emprendedor e capacidade de liderado, incluíndo a empatía co resto de persoas.			CT1 CT2 CT4
Aplicación dos coñecementos na evolución dos feitos económicos á comprensión dos problemas máis recentes de natureza económica e os seus efectos.		CE5	
Demostrar habilidades para argumentar de forma coherente e inteligible, tanto orais como escritas.			CT5
Evidenciar competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia.			CT5
Fomentar a actitude crítica e autocrítica.			CT7
Exercitar habilidades de aprendizaxe autónoma que abran campos para a innovación.		CE7 CE9	

Contidos	
Tema	
1. Introdución á Historia Económica Mundial	1.1. Uns conceptos previos: Historia e Economía. Obxecto e suxeitos. 1.2. Organización e contido da Historia Económica.
2. As economías preindustriales	2.1. A economía nos séculos XI-XV: poboación, produción e comercio. 2.2. A economía na época do Mercantilismo: a expansión occidental, séculos XVI-XVIII.
Tema 3. Revolución industrial e industrialización, 1763-1914.	3.1. Paz e guerra: A transición ao capitalismo industrial e a revolución industrial, 1763-1815. 3.2. O século da industrialización, 1815-1914. Difusión da revolución industrial e transformación nas súas bases enerxéticas, tecnolóxicas e organizativas. 3.3. Relacións internacionais e comercio mundial na era da industrialización.
Tema 4. A economía mundial entre a I Guerra Mundial e a caída do Muro de Berlín.	4.1. A economía entre e durante as dúas guerras mundiais, 1914-1945. 4.2. A sociedade opulenta e a desigualdade mundial, 1945-1991: produción e comercio na sociedade do consumo de masas.
5. A economía a finais do século XX.	5.1. Globalización e nova revolución tecno-económica. 5.2. Principais tendencias da produción, o comercio e a distribución da renda.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	45	75
Seminario	15	30	45
Seminario	5	2	7
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	6	7
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	15	16

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Esta lección consiste na exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, con apoio en recursos informáticos. Aínda que estas clases teñen un carácter expositivo, non exclúen en absoluto a intervención dos alumnos. Como se verá, fomentarase nas mesmas as preguntas e algúns debates sobre as cuestións tratadas. Dúas horas semanais.

Seminario	Realizaranse, cunha duración por sesión 2 h,30', 8 seminarios (2 destes seminarios especifícanse no apartado seguinte). Os seminarios están expostos cun carácter práctico: aprendizaxe activa a través do acceso á información -escrita ou visual-, a lectura, a escritura e o debate en clase. Abarcan lecturas de artigos, capítulos de libros, visionado dalgún documental ou película, preparación de síntese e, no seu caso dalgún powerpoint para as presentacións en clase, respostas a cuestionarios e realización de exercicios de interpretación estatísticas económicas (series históricas, cadros, etc.). O contido de cada seminario práctico preséntase sempre na plataforma docente, con antelación. Nesta presentación defínense os seus obxectivos, as cuestións concretas a abordar, os materiais cos que traballar ou que han de ser buscados polos alumnos e alumnas. Tamén serán presentados en clases, polo profesor, cunha ou dúas semanas de antelación. Plataforma docente e Libro de Prácticas: As prácticas dos seminarios sóbense, resoltas, á plataforma docente o día antes de ser vistas en clase. Tras velas e discutilas en clase, faranse polos alumnos as correccións que estimen oportunas. E así corrixidas sóbense ao Libro de Prácticas, seguindo a orde en que son vistas en clase. Este Libro de Prácticas, que inclúe un breve diario da docencia, é obxecto de avaliación final. Dous dos seminarios serán dedicados ás Guerras Mundiais, como se explica no apartado correspondente.
Seminario	Realizásense 2 seminarios, dedicados ás dúas guerras mundiais do século XX, con titorías específicas para os grupos (2 h 30' cada seminario). Estes dous seminarios requirirán procuras bibliográficas e doutros materiais, para estudar a economía durante as guerras e as súas consecuencias, que esixirán titorías personalizadas para os grupos que se formen para realizar os correspondentes traballos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Os seminarios teñen un carácter práctico. Abarcan lecturas de artigos, capítulos de libros, preparación de síntese e, no seu caso dalgún powerpoint para as presentacións en clase, respostas a cuestionarios e realización de exercicios de interpretación estatísticas económicas (series históricas, cadros, gráficos). As dúbidas resólvense na tutorías individuais e a través do Foro que se abre na plataforma de FAITIC.
Seminario	Na plataforma de FAITIC ábrese un Foro de preguntas sobre o curso que serve de canle para a relación entre alumnos e profesor, e entre o alumnado, para canalizar dúbidas, respostas e suxestións
Lección maxistral	A aprendizaxe xorde da recepción de información (dimensión receptiva) e do tratamento intelixente desa información (dimensión activa), desde a súa procura, até a súa provisión e procesamiento. Non hai aprendizaxe sen o traballo activo dos propios alumnos. O profesor fomentarao, instando á participación do alumnado tanto nas clases teóricas como nas prácticas, que esixirán unha actividade continuada ao longo de todo o curso, e a resolución das preguntas ou dúbidas que vaian xurdindo, a título individual ou colectivo. Neste proceso de aprendizaxe, nas clases teóricas e prácticas, haberá unha atención oportuna ás dúbidas ou as dificultades que poidan xurdir, directamente nas clases, nas tutorías ou a través da plataforma docente desta materia en FAITIC.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Seminario	Os seminarios específicos sobre as economías durante a guerra e as consecuencias económicas das mesmas teñen igualmente un carácter eminentemente práctico. Abarcan procura de materiais, lecturas de artigos, capítulos de libros, preparación dunha síntese e dun powerpoint para as presentacións en clase, respostas ás preguntas dos restantes compañeiros/as e do profesor unha vez feitas as exposicións	25	CB3 CB4	CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9	CT1 CT2 CT4 CT5 CT7

Seminario	Os seminarios teñen un carácter práctico. Abarcan lecturas de artigos, capítulos de libros, preparación de síntese e, no seu caso dalgún powerpoint para as presentacións en clase, respostas a cuestionarios e realización de exercicios de interpretación estatísticas económicas (series históricas, cadros, gráficos). Preséntanse sempre na plataforma docente, con antelación, definindo os seus obxectivos, as cuestións concretas a abordar, e os materiais cos que traballar ou que han de ser buscados polos alumnos e alumnas. Tamén serán presentados en clases, polo profesor, cunha semana de antelación. As prácticas dos seminarios sóbense, resoltas, á plataforma docente o día antes de ser vistas en clase. Tras velas e discutilas en clase, faranse as correccións que estimen oportunas. E así corrixidas sóbense ao Libro de Prácticas, seguindo a orde en que son vistas en clase. A avaliación valora os exercicios e a participación en clase, por unha banda, e o Libro de Prácticas, por outro. A resultante é unha nota media.	25	CB3 CB4	CE8 CE9	CT1 CT4 CT5 CT7
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realizarase un exame final da materia, con varias preguntas de desenvolvemento (a metade procedentes da parte das prácticas; a outra metade da parte da teoría). O exame final ten unha parte correspondente aos exercicios/problemas prácticos realizados en clase con motivo dos seminarios. Valorarase a calidade formal das respostas e o seu contido. O exame terá, en conxunto, unha duración máxima de dúas horas.	25		CE2 CE3 CE4 CE7	CT5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realizarase un exame final da materia, con varias preguntas de desenvolvemento (a metade procedentes da parte das prácticas; a outra metade da parte da teoría). As preguntas da parte teóricas tratarán os contidos das clases maxistrais O exame terá unha duración máxima de dúas horas	25	CB3 CB4	CE2 CE3 CE4 CE7 CE8 CE9	CT5 CT7

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. A avaliación contida nesta guía docente está dirixida a alumnas e alumnos de ensino presencial.

2. A tutoría dos grupos que se constitúan é obrigatoria.

3. Os seminarios de prácticas, que se estenden ao longo de todo o curso, son de asistencia obrigatoria. Representan o 50% da nota da nota final. Valoraranse as actividades realizadas ao longo do curso: exposicións nas clases prácticas; a intervención nos debates; os exercicios escritos, que se trasladarán ao Libro de Prácticas, que se irá confeccionando ao longo do curso e subirase á plataforma docente.

4. A calificación obtida no exame final suporá o 50% da nota final.

5. Os alumnos e alumnas que non asistan de forma regular, teñen en todo caso que facer as prácticas, a través da plataforma docente, e presentarse ao exame final, coa parte práctica e teórica da materia.

6. As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro. Daranse a coñecer tamén a través da plataforma docente desta materia en FAITIC.

7. A avaliación de Xullo seguirá os mesmos criterios que os da convocatoria ordinaria.

8. Para o alumnado que renuncia ao ensino presencial: o 100% da nota final obterase mediante un exame final escrito. Deberá realizarse esta renuncia durante o tres primeiras semanas do setembro. Este alumnado deberá seguir as clases prácticas, realizándoas mesmo virtualmente, pois forman parte das aprendizaxes sometidas á avaliación final.

9.Datas e horarios das probas de avaliación final, atoparalas en: http://fccee.uvigo.es/organizacion-docente.html

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Allen, R. C., **Global economic history : a very short introduction**, Oxford University Press, 2011

Allen, R. C., **Historia económica mundial: una breve introducción**, Alianza, 2011

Cameron, R. y Neal, L., **Historia Económica Mundial. Desde el paleolítico hasta el presente**, 5ª, Alianza, 2005

Cameron, R.; Neal, L., **A Concise Economic History of the World: From Paleolithic Times to the Present**, 5ª, Oxford University Press, 2016

Clark, G, **Adiós a la sopa de pan, hola al sushi**, Universidad de Valencia, 2014

Comín,F., Hernández, M.,Llopis, E. (eds), **Historia Económica de España siglos X-XX**, Crítica, 2002

Feliù, G.; Sudrià, C., **Introducción a la historia económica mundial**, 2ª edición, Universidad de Valencia, 2013

Tello Argay, E. (coord), **Guia práctica de historia económica mundial**, UAB publicaciones, 2005

Williamson, J.G, **Comercio y Pobreza: cúando y cómo comenzó el atraso del terer mundo**, Crítica, 2012

Bibliografía Complementaria

Baten, Joerg, **A History if the global economy. 1500 to the present**, Cambridge University Press, 2016

Camps Cura, E., **Historia Económica Mundial. La formación de la economía internacional (siglos XVII-XX)**, McGraw Hil, 2013

Clark, G, **A Farewell to Alms. A brief economic history of the world**, Princeton University Press, 2007

Comín, F., **Historia económica mundial. De los orígenes la actualidad**, Alianza, 2011

Comín, F. Hernández,M. Llopis, E., **Historia Económica Mundial. Siglos X-XX**, Crítica, 2005

De Vries, J., **La revolución industriosa. Consumo y economía doméstica desde 1650 hasta el presente**, Crítica, 2009

Frieden, J. A, **Capitalismo Global:el transfondo económico de la historia del siglo XX**, Crítica, 2007

Hobsbawn, E. J., **Historia del siglo XX: 1914-1991**, Crítica, 1995

Kenwood, A.G. and A.L. Lougheed, **Historia del desarrollo económico internacional**, 4ª, Itsmo, 1995

Kenwood, A.G and Lougheed,A.L.; Graff, M., **Growth of the international economy, 1820-2015**, 5ª, Routledge, 2011

Kriedte, P., **Feudalismo tardío y Capital Mercantil**, 10ª, Crítica, 1989

Maddison, A., **La economía mundial: una perspectiva millonaria**, Mundi-Prensa, 2002

Palafox,J. (ed), **Los tiempos cambian: historia de la Economía**, Tirant lo Blanc, 2014

Tortella, G., **Los orígenes del siglo XXI. Un ensayo de historia social y económica contemporánea**, Gadir, 2005

Williamson, J.G, **Trade and poverty: when the Third World fell behind**, Mit Press, 2011

Zamagni, V., **Historia Económica de la Europa Contemporánea**, Crítica, 2001

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Economía: Economía mundial/V03G100V01202
Economía española/V03G100V01301
Política económica/V03G100V01504
Economía política e das institucións/V03G100V01913
Historia económica de España/V03G100V01906
Técnicas cuantitativas para a análise económica/V03G100V01914

Materias que se recomenda cursar simultáneamente

Ciencia política: Ciencia política/V03G100V01101
Economía: Economía mundial/V03G100V01202

Outros comentarios

1. Para a preparación deste curso, nun escenario de posible confinamento, aconséllase mercar desde o inicio do curso un manual de Historia Económica. O manual aconsellado é Jordi Palafox (editor), Los tiempos cambian. Historia de la Economía, Valencia, Tirant Humanidades, 2014.

2. Aconséllase un traballo regular, sistemático, ao longo do cuadrimestre, tanto no referente aos contidos teóricos transmitidos nas clases maxistrais como nos traballos de seminario prácticos.

3. Na parte práctica como na teórica, será especialmente tido en conta o interese demostrado e a calidade das intervencións, ben sexa dentro dos grupos de traballo que se formen, ben individualmente.

4. Considérase relevante unha actitude construtiva, crítica, e a participación activa nas clases teóricas e prácticas.

5. A expresión escrita debe coidarse de forma especial: a claridade na exposición, a orde, e o rigor ortográfico e sintáctico son fundamentais nun estudante universitario.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Ante a incerteza sobre a evolución da pandemia COVID 19, consideramos os seguintes escenarios:

MODALIDADE MIXTA
As clases serán impartidas de forma presencial e de forma online, a través de Campus Remoto e a plataforma Faitic, seguindo as directrices establecidas pola UVigo.
A metodoloxía e os criterios de avaliación serán os recolleitos nesta guía.

MODALIDADE NON PRESENCIAL
No caso de que non poida haber docencia presencial, esta realizarase online, tanto as clases teóricas como prácticas, a través do Campus Remoto e da plataforma Faitic, seguindo as directrices establecidas pola UVigo. Os materiais das clases prácticas fornécense aos alumnos/ as do mesmo xeito que cando as prácticas son presenciais. En canto ao manual, este curso aconséllase a compra do mesmo a todo o alumnado ao principio do curso, ante a posibilidade do peche das bibliotecas nun escenario de confinamento. (Especifícase no apartado 9 de recomendacións).

AVALIACIÓN
No relativo ás probas de avaliación, no caso de confinamento, tanto os exames dos contidos de cada seminario e a parte do temario desenvolta nos grupos grandes, poderanse realizar online a través da plataforma Faitic, ou a través do Campus Remoto na data e o horario establecidos no calendario de exames do centro.
As preguntas de desenvolvemento poderán ser substituídas e/ou complementadas por preguntas test cando as probas de avaliación non se poidan realizar presencialmente.

TUTORIZACIÓN
Para todas as modalidades, as seccións de tutorización realizásense por medios telemáticos (correo electrónico, Videoconferencia,..), baixo a modalidade de concertación previa.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Matemáticas: Matemáticas I				
Materia	Matemáticas: Matemáticas I			
Código	V03G100V01104			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Matemáticas			
Coordinador/a	Estévez Toranzo, Margarita			
Profesorado	Estévez Toranzo, Margarita			
Correo-e	mestevez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O obxectivo desta asignatura é proporcionar ao estudante a linguaxe e as principais técnicas matemáticas necesarias para comprender a literatura económica elemental e para capacitarlle para plantear e analizar os modelos ligados aos problemas económicos.			

Competencias	
Código	
CE1	Comprender as ferramentas matemáticas básicas, necesarias para a formalización do comportamento económico
CE2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CE10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
CE12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Avaliar utilizando técnicas matemáticas as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas.	CE1 CE8 CE12	CT2 CT5
Habilidades para argumentar de modo rigoroso, coherente e intelixible, tanto en forma oral como escrita.	CE1	CT5 CT7
Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas baseado no manexo da álxebra lineal e do cálculo diferencial.	CE2 CE10	CT2 CT5

Contidos	
Tema	
1. Cálculo matricial.	Vectores. Matrices. Operacións con matrices. Inversa dunha matriz. Ecuacións matriciais. Sistemas de ecuacións lineais.
2. Funcións dunha variable real	Introdución. Gráficas. Límites e continuidade. Teorema de Bolzano. Teorema dos valores intermedios. Teorema do punto fixo.
3. Cálculo diferencial de funcións dunha variable real	O concepto de derivada. Cálculo de derivadas. Derivación de funcións compostas. Crecemento. Máximos e mínimos. Teorema de Rolle. Teorema do valor medio.
4. Aplicacións das derivadas de funcións dunha variable real	Derivadas de orde superior. Teorema de Taylor. Estudio de extremos. Convexidade e concavidade.
5. Integración.	Áreas baixo curvas. Teorema fundamental do cálculo integral. Derivación de integrais. Cálculo de primitivas.
6. Derivadas parciais	Derivadas parciais. Cálculo de derivadas parciais. Vector gradiente. Matriz xacobiana. Regra da cadea. Derivadas de orde superior. Matriz hessiana.
7. Optimización sen restriccións.	Introdución e definicións. Puntos críticos. Condicións necesarias para a existencia de extremos.
8. Optimización con restriccións de igualdade.	Introdución. Función lagrangiana. Condición necesaria para a existencia de óptimos: teorema dos multiplicadores de Lagrange.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	60	90
Resolución de problemas	12	22.8	34.8
Resolución de problemas de forma autónoma	8	17.2	25.2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo ou exercicio.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. Desenvolverase este traballo mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O estudante debe desenvolver este traballo de forma autónoma e resolver os problemas e/ou exercicios propostos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas de forma autónoma	Asesoramento e aclaración de dúbidas (individual ou en grupo) sobre o traballo que os estudantes deben levar a cabo ao longo do curso.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas	Realizaranse tres ou catro probas curtas ao longo do cuatrimestre que suporán o 40 por cento da nota.	40	CE1 CT5 CE2 CT7 CE8 CE10 CE12
Resolución de problemas de forma autónoma	Exame final	60	CE1 CT2 CE2 CT5 CE8 CT7 CE10 CE12

Outros comentarios sobre a Avaliación

A nota final do curso (para primeira e segunda oportunidade) será a suma da nota obtida na avaliación continua cunha ponderación do 40% sobre o total, e da nota obtida no exame final, cunha ponderación do 60% do total. No caso de non superar a materia na primeira convocatoria, a nota obtida polo traballo ao longo do curso manterase para a convocatoria extraordinaria. Os puntos da avaliación continua obteranse polas probas realizadas ao longo do cuatrimestre.

En casos excepcionais, o estudantado podería ser avaliado cun exame final que suporá o 100% da cualificación.

Na convocatoria de fin de carreira, o exame suporá o 100% da cualificación.

As datas de exames poderán ser consultadas na páxina web da facultade: http://fccee.uvigo.es

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Sydsaeter, K.; Hammond, P.; Carvajal, A., **Matemáticas para el análisis económico**, 2ª edición, Pearson, 2011

Besada, M. e outros, **Cálculo de varias variables: Cuestiones y ejercicios resueltos**, Pearson, 2001

Jarne, G.; Pérez-Grasa, I.; Minguillón, E., **Matemáticas para la economía. Álgebra Lineal y Cálculo Diferencial**, Mc Graw Hill, 2004

Bibliografía Complementaria

Balbás, A. e outros., **Análisis matemático para la economía I y II**, A. C., 1987

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Matemáticas II/V03G100V01303

Outros comentarios

Para que o seguimento da materia resulte axeitado, presupoñemos unhas destrezas e coñecementos matemáticos mínimos que o alumnado debería ter adquirido nos cursos de bacharelato nos seguintes campos:
 Cálculo matricial básico.
 Operacións con polinomios e expresións alxebraicas.
 Representación e principais propiedades das funcións elementais.
 Regras de derivación e derivadas das funcións elementais.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===
* Metodoloxías docentes que se manteñen
Todas as que sexa posible de acordo coa situación. As actividades e metodoloxías xa previstas adaptaranse á modalidade non presencial.

* Metodoloxías docentes que se modifican
A actividade docente impartirase mediante Campus Remoto (aulas virtuais) e utilizarase a plataforma de teledocencia Faitic.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)
Titorías non presenciais coa utilización do despacho virtual e do correo electrónico.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir
Non procede

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe
En principio non procede. De considerarse conveniente, estará dispoñible principalmente en Faitic sen prexuízo doutros medios que faciliten o acceso do alumado aos contidos docentes.

* Outras modificacións
De habelas, informarase debidamente ao estudantado.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas:
Manteranse as ponderacións previstas para o conxunto das probas (realizadas ou non).

* Probas pendentes que se manteñen:
Manteranse as probas que queden pendentes e as súas ponderacións

* Probas que se modifican:
Non se modifica ningunha proba.

* Novas probas:
Non procede.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Economía: Técnicas de economía aplicada				
Materia	Economía: Técnicas de economía aplicada			
Código	V03G100V01105			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Garza Gil, María Dolores			
Profesorado	Garza Gil, María Dolores			
Correo-e	dgarza@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Achegamento ás principais variables que permiten realizar diagnósticos básicos de situación e evolución dunha economía.			

Competencias	
Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Desenvolver sensibilidade respecto ao medio ambiente e compromiso cunha economía sustentable
CG2	Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia
CG3	Exercitar habilidades de aprendizaxe autónoma que abran campos para a innovación
CG4	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación
CG5	Fomentar a mobilidade e adaptabilidade a ámbitos e situacións diferentes
CG6	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos
CG7	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Coñecer o sistema europeo de contabilidade nacional	CB3	
Definir e comprender conceptos e ferramentas económicos básicos	CB1 CB2 CB5	
Capacidade para a búsqueda de información económica, analizar a evolución dunha economía e a sua comparación con outras economías	CB5	CG6 CG7
Capacidade para a análise crítica sobre as ferramentas a utilizar e na interpretación dos resultados, a nivel individual ou de grupo		CG1 CG2 CG3 CG4 CG5

Contidos	
Tema	
Introdución	A actividade económica. A información económica e o seu tratamento.
As Contas Nacionais	Introdución á Contabilidade Nacional. As macromagnitudes do SEC. Renda e distribución.

A Balanza de Pagos	A Balanza de Pagos. Concepto e estrutura. A Balanza de Pagos. Cálculo e interpretación económica.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	15	30	45
Seminario	5	5	10
Lección maxistral	30	65	95

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Prácticas de laboratorio	Formulación e resolución de problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións.
Seminario	Neste tempo os alumnos poderán plantexar dúbidas sobre a materia ao profesor. Tamén se pode utilizar para que o profesor plantexe problemas aos alumnos que serán evaluados posteriormente.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos da materia e realización de exercicios.

Atención personalizada	
Metodoloxías	**Descrición**
Seminario	As sesións de titorización realizanse por medios telemáticos (correo electrónico ou videoconferencia).

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas	
Prácticas de laboratorio	Realización de exercicios e resolución de problemas. Participación no desenvolvemento da materia. Exposición dos exercicios e problemas. Poderían realizarse cuestionarios de avaliación.	40	CB1 CB2 CB3 CB5	CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7
Lección maxistral	Exame teórico e práctico. Poderían realizarse exames parciais ou cuestionarios de avaliación. Si se aproban os parcias ou cuestionarios, a materia estará superada.	60	CB1 CB2 CB3 CB5	CG1 CG4 CG6

Outros comentarios sobre a Avaliación

A nota obtida na avaliación continua (60% da nota final, prácticas de laboratorio e exercicios) gardarase para todas as convocatorias do presente curso académico a condición de que se alcance un mínimo de 3 puntos no exame teórico e práctico correspondente. Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudantado poderá optar a ser avaliado cun exame final que suporá o 100% da cualificación. Na convocatoria de fin de carreira, o exame suporá o 100% da cualificación. As datas de exames deberán ser consultadas na Páxina web da Facultade: http://fccee.uvigo.es.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Muñoz, C; Iráizoz, B; Rapún, M., **Las cuentas de la Nación II. Ejercicios**, Cívitas, 2007

Muñoz, C; Iráizoz, B; Rapún, M, **Las cuentas de la Nación I. Introducción a la Economía Aplicada**, Cívitas, 2008

Bibliografía Complementaria

OCDE, **Fuente de datos: National Accounts of OECD Countries**, www.sourceOECD.org, OECD,

ONU, **Fuente de datos: Programa de Naciones Unidas para el Desarrollo Humano**, www.undp.org, ONU,

Eurostat, **Fuente de datos: Oficina de publicaciones de las Comunidades Europeas**, www.europa.eu.int/comm/eurostat, EU,

Banco de España, **Fuente de datos: Balanza de pagos de España**, www.bde.es, BdE,

INE, **Fuente de datos: Contabilidad Nacional de España**, www.ine.es, INE,

Delgado, MJ; Diego, D; Díaz, C; Martín, M., **Introducción a la economía aplicada. Metodología, fuentes estadísticas y casos prácticos**, Ariel, 2002

Recomendacións

Outros comentarios

O alumno debe coñecer previamente conceptos elementais de matemáticas.
En FAITIC (acceso en http://faitic.uvigo.es) se poderá consultar información relevante para o seguimento da asignatura.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

A metodoloxía, contidos e titorías non se modificarán, simplemente pasarán a desenvolverse de xeito non presencial mediante Campus Remoto e a plataforma de teledocencia Faitic e atendendo ás indicacións que se faciliten no seu momento por parte das autoridades académicas.

As sesións de titorización realizanse por medios telemáticos (correo electrónico ou videoconferencia).

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

As probas se sustituirán pola realización de cuestionarios mantendo a ponderación.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito: Dereito mercantil				
Materia	Dereito: Dereito mercantil			
Código	V03G100V01201			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Dereito privado			
Coordinador/a	Torres Pérez, Francisco José			
Profesorado	Aldavero Mora, María de la Paz Torres Pérez, Francisco José			
Correo-e	ftorres@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A finalidade desta asignatura é acadar un coñecemento xeral sobre a función actual do Dereito Mercantil centrándose no seguinte: Cómo se adquire a condición de empresario e qué implicacións ten a nivel de responsabilidade? Qué tipos de formas sociais existen? Qué contratos utilizan habitualmente os empresarios no mercado? Qué papel xogan os títulos valores (cheques, letras de cambio etc.) na actualidade? Qué regulación existe para as situacións de insolvencia?			

Competencias	
Código	
CE3	Coñecer o marco institucional da economía
CE7	Comprender o entorno empresarial
CE12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Identificar os suxetos que teñen a consideración de empresario a fin de poder determinar quén é responsable, frente a terceiras persoas, das actuacións que se realicen no mercado.	CE3 CE7	
Coñecer as particularidades e rasgos propios dos distintos tipos de sociedades mercantís.	CE7	
Coñecer os dereitos e obrigas do empresario na súa actuación no mercado.	CE7	
Comprender a regulación xurídica da actividade dos empresarios no mercado, de xeito que se poida avaliar de forma básica o marco legal no que se desenvolve unha actividade empresarial.	CE7 CE12	CT7
Determinar qué norma é aplicable ao caso concreto, para poder resolver problemas prácticos derivados da actuación da empresa no mercado.	CE7	CT2 CT4
Resolver de forma razoada os problemas xurídicos plantexados.	CE7	CT2 CT5 CT7
Elaborar informes de carácter xurídico-económico e realizar a súa presentación.	CE3 CE7	CT2 CT4 CT5 CT7

Contidos
Tema

Módulo I.- ESTATUTO XURÍDICO DO EMPRESARIO	1. CONCEPTO E CARACTERES XERAIS DO DEREITO MERCANTIL 2. O EMPRESARIO E OS SEUS COLABORADORES 3. NOCIONS SOBRE O REXISTRO MERCANTIL E A CONTABILIDADE DO EMPRESARIO 4. ELEMENTOS MATERIAIS DA ORGANIZACIÓN EMPRESARIAL 5. O DEREITO DA COMPETENCIA E A PROPIEDADE INDUSTRIAL
Módulo II.- DEREITO DE SOCIEDADES	6. NOCIONS XERAIS SOBRE AS SOCIEDADES MERCANTILES 7. A SOCIEDADE ANÓNIMA I 8. A SOCIEDADE ANÓNIMA II 9. A SOCIEDADE ANÓNIMA III 10. A SOCIEDADE DE RESPONSABILIDADE LIMITADA I 11. A SOCIEDADE DE RESPONSABILIDADE LIMITADA II 12. AS SOCIEDADES COOPERATIVAS
Módulo III.- INSTRUMENTOS DE PAGO E DE CRÉDITO.	13. TEORÍA XERAL DOS TÍTULOS VALORES 14. A LETRA DE CAMBIO. DECLARACIÓNS CAMBIARIAS: ACEPTACION, ENDOSO E AVAL DA LETRA DE CAMBIO 15. CUMPRIMENTO DAS OBRIGACIONS CAMBIARIAS. O VENCIMIENTO DA LETRA 16. O CHEQUE E O PAGARE
Módulo IV.- CONTRATACIÓN MERCANTIL	17. AS OBRIGACIÓNS E OS CONTRATOS MERCANTIS. 18. CONTRATOS DE COLABORACIÓN 19. CONTRATO DE COMPRAVENDA MERCANTIL E CONTRATO DE TRANSPORTE 20.- CONTRATOS NO MERCADOS DE VALORES E CONTRATOS BANCARIOS 21.- CONTRATO DE SEGURO
Módulo V.- DEREITO CONCURSAL	22- NOCIÓNS DE DEREITO CONCURSAL

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	10	0	10
Seminario	5	25	30
Lección maxistral	36	35	71
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	38	39

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	- Presentación de liñas básicas do tema a estudar polo docente. - Intervención dos alumnos. - Dúbidas e debate. - Conclusións e recollida das prácticas. - Entrega de actividade de seminario cando proceda.
Seminario	- Presentación de conclusións e informe polo alumanado. - Recepción de infome e valoración polo docente.
Lección maxistral	- Esquema e documentación en Plataforma TEMA: tres días antes da clase. Conterá os obxectivos e bibliografía específica. - Explicación dos epígrafes seguindo un esquema de presentación. - Conclusións. - Presentación de dúbidas. - Presentación e reparto da clase práctica cando proceda.

Atención personalizada

Metodoloxías	**Descrición**
Lección maxistral	No horario de titorías atendendo individualizadamente ao alumnado que teña dúbidas sobre a materia explicada nas sesións teóricas.
Prácticas de laboratorio	Na propia sesión de prácticas atendendo individualizadamente aos diversos grupos de traballo.
Seminario	No horario de titorías atendendo individualizadamente ao alumnado que teña dúbidas ou cuestión sobre os seminarios.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas

Prácticas de laboratorio	6 prácticas puntuables entre as 8 que se van facer. Cada una puntará 0.25 puntos sobre o total da nota. Máxima nota por este concepto: 1.5 puntos. Valoración da participación activa nas sesión de prácticas. Ata un máximo de 0.25 puntos sobre o total da nota da asignatura.	17.5	CT5
Seminario	Plantearase 1 actividade de seminario ao longo do cuatrimestre a realizar en grupo. Ditas actividades deberán ser entregadas por escrito e presentadas oralmente. Puntuará, como máximo, 2 punto sobre o total da nota.	20	CT4 CT5
Lección maxistral	Valoración de participación nas sesións maxistraís a efectos de complementar a nota por avaliación continua. Ata un máximo de 0.25 puntos sobre o total da nota da asignatura.	2.5	CT5 CT7
Exame de preguntas de desenvolvemento	1 examen final cun valor de 6 puntos sobre o total da nota	60	CT4 CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

1.- As notas da avaliación continua gárdanse ata a convocatoria de xullo. Para os estudantes que así o soliciten respectarase a nota de avaliación continua do curso anterior.

2.- Para que o exame faga media será necesario acadar unha nota superior a 2 puntos.

3.- O alumnado que non participe en ningunha actividade da avaliacion contínua será avaliado sobre 10 puntos nun exame final de carácter teórico e practico. Do mesmo modo será avaliado o alumnado que participe nunha convocatoria de fin de carreira que non corresponda ao curso inmediatamente seguinte no que teña cursado esta materia.

4.- Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudantado poderá optar a ser avaliado cun exame final que suporá o 100% da cualificación. Na convocatoria de fin de carreira, o exame suporá o 100% da cualificación.

5.- Datas dos exames: consultar páxina web da Facultade: http://fccee.uvigo.es

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Sánchez Calero, Fernando, **Principios de Derecho Mercantil (BIBLIOGRAFÍA BÁSICA)**, última edición,

Jiménez Sánchez, Guillermo (coord.)., **Lecciones de Derecho Mercantil (BIBLIOGRAFÍA BÁSICA)**, última edición,

Bibliografía Complementaria

Broseta Pont-Martínez Sanz, **Manual de Derecho Mercantil**, última edición,

Westlaw-Aranzadi, **Base de datos jurídica**,

Tirant On Line, **Base de datos jurídica**,

Códigos BOE Derecho Mercantil, **https://www.boe.es/biblioteca_juridica/index.php?tipo=C**,

Noticias Juídicas, **http://noticias.juridicas.com/**,

Guías Jurídicas Wolters Kluver, **https://guiasjuridicas.wolterskluwer.es/Content/Inicio.aspx**,

Recomendacións

Outros comentarios

1.- A materia Dereito Mercantil desta titulación non precisa de coñecementos xurídicos previos. De todas formas, a primeira das sesións prácticas adicarase íntegramente ao estudo dos diferentes tipos de normas e a facilitar información sobre bases de datos de carácter xurídico onde poder buscar a lexislación vixente e actualizada.

2.- Aínda que o idioma seleccionado para a elaboración da guía docente e do material repartido ao longo do curso sexa o galego, ás clases desenvolveránse en castelán ca finalidade de facilitar a súa comprensión aos estudantes ERASMUS que queiran cursar esta materia.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una

planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen
Todas as actividades docentes (leccións maxistrais, prácticas de resolución de exercicios, preparación de traballos) manteranse mediante a utilización combinada de FaiTic e Campus Remoto.

* Metodoloxías docentes que se modifican
Non se modificarán as metodoloxías.
* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)
A atención personalizada realizarase mediante a utilización combinada de FaiTic (foros, corrección comentada de tarefas) e do Campus Remoto (titorías persoais e en grupo) a través do despacho virtual de cada un dos docentes da materia.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir
Non se modificarán os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe
Para facilitar o acceso online á bibliografía o profesorado ampliou no posible as referencias a recursos electrónicos e dixitalizados.
O alumnado ten á súa disposición todo o material elaborado pola profesora e utilizado nas aulas.

* Outras modificacións
Non se realizarán outras modificacións.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Consérvanse as probas e porcentaxes de avaliación da materia. Non obstante, no caso de suspensión das clases presenciais e peche do Centro e Bibliotecas da Universidade, o examen final será realizado de xeito virtual utilizando Campus remoto e/ou a plataforma faitic.

* Información adicional
Os exames realizaranse a través das aulas do Campus Remoto e das actividades, ferramentas e recursos de FaiTic.
Cando sexa necesario utilizar materiais específicos para realizar as probas, estes poderán proxectarse na aula virtual do Campus Remoto e/ou descargarse a través dunha tarefa en FaiTic.
A entrega dos exames realizarase tamén, sempre que sexa posible, a través dunha tarefa en FaiTic. De existiren problemas técnicos insalvables, poderanse utilizar como vías alternativas o correo electrónico ou unha fotografía da proba enviada a través dun móbil.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Economía: Economía mundial				
Materia	Economía: Economía mundial			
Código	V03G100V01202			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua impartición	Galego Inglés			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Simón Fernández, Xavier			
Profesorado	Simón Fernández, Xavier			
Correo-e	xsimon@uvigo.gal			
Web	http://http://faitic.uvigo.es/index.php?option=com_faitic_acceso_cursos			
Descrición xeral	Benvido a Economía mundial. Imos traballar duro para mellorar o nivel de comprensión da estrutura e funcionamento da economía mundial. Tentaremos combinar diferentes ferramentas pedagóxicas para que o cuadrimestre sexa interesante e proveitoso para todos. A participación activa dos alumnos e alumnas vai ser a peza central deste percorrido que iniciamos. Oxalá Economía Mundial responda ás vosas expectativas e oxalá cheguemos a xuño cos deberes feitos e satisfeitos do traballo realizado. O profesor vaivos acompañar neste interesante percorrido e vaivos facilitar as ferramentas necesarias para a comprensión das forzas actuantes na Economía Mundial. Vos teredes que pór traballo e entusiasmo por aprender.			

Competencias	
Código	
CE3	Coñecer o marco institucional da economía
CE4	Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica
CE5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CE13	Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Comprender as bases de funcionamento da economía, diferenciando países desenvolvidos e subdesenvolvidos.	CE3 CE4 CE5	CT5
Elaboración de informes que analizan a estrutura económica (mediante un conxunto de variábeis) de un grupo diverso de países.	CE3 CE5 CE8 CE13	CT5 CT7
Elaboración de informe que analiza a dinámica de algunhas variábeis económicas para un grupo diverso de países	CE3 CE4 CE8 CE13	CT5 CT7
Presentación oral dos informes relativos á estrutura e dinámica para un grupo diverso de países	CE8 CE13	CT5 CT7

Contidos	
Tema	
PARTE I. INTRODUCIÓN	Tema 1.- Conceptos básicos, metodoloxía e fontes. Descrición: O sistema económico. Análise de Sistemas. Bases de Datos e Bibliografía.

PARTE II. ESTRUTURA E DINÁMICA DA ECONOMÍA MUNDIAL	Tema 2.- As economías desenvolvidas. Tema 3.- As economías subdesenvolvidas Tema 4.- Outras formas de inserción na economía mundial Descrición: Esta parte desenvolverase como se fora un único tema. Os principais conceptos e procesos son: orixe do capitalismo; desenvolvemento e subdesenvolvemento; relacións centro/periferia; semellanzas e diferenzas no proceso de desenvolvemento; o socialismo real; a economía chinesa.
PARTE III. ESTRUTURA E ACTIVIDADES ECONÓMICAS	Tema 5. Recursos humanos: poboación e mercado de traballo. Descrición: Comportamento demográfico: a súa incidencia nos niveles de benestar; desemprego; actividade económica; poboación e estado do benestar. Tema 6. Recursos naturais e desenvolvemento económico. Descrición: Modelos de Produción agraria; Modelos de Produción pesqueira; Ecoloxía e Economía; problemas ambientais globais; nivel de renda e sensibilidade ambiental. Tema 7.- Tecnoloxía, industria e servizos. Descrición: Modelos de Produción e Organización do Traballo; o papel da tecnoloxía; relevancia das TICs; Terciarización das economías.
PARTE IV. RELACIÓNS E INSTITUCIÓNS ECONÓMICAS INTERNACIONAIS	Tema 8.- Institucións monetarias e financeiras internacionais: SMI, FMI e BM. Descrición: Coherencia sistémica global; sistema internacional de pagamentos; regulación dos fluxos financeiros; Tema 9.- Regulación do comercio internacional: a OMC. Descrición: Coherencia sistémica global; sistema internacional de regulación dos fluxos comerciais; aspectos sectoriais do comercio internacional; libre comercio e desenvolvemento. Tema 10.- Os procesos de integración económica. Descrición: Procesos de integración económica: conceptos e experiencias; a Unión Monetaria e Económica na UE; as políticas sectoriais.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	8	18	26
Prácticas con apoio das TIC	4	10	14
Foros de discusión	3	8	11
Aprendizaxe colaborativa	3	10	13
Lección maxistral	30	44	74
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	10	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Seminario	Durante os seminarios o alumnado realizará a actividade de Presentación oral dos Informes solicitados
Prácticas con apoio das TIC	Sesións en Aula de Informática para o manexo de Servidores Estatísticos e Bases de Datos. Mediante estas sesións o alumnado adestrarase no manexo da información económica procedente deses servidores e recibirá as claves para a conseguinte elaboración de diversos Informes sucesivos. Cada Informe consistirá en responder a unha ou varias preguntas mediante a análise de datos e a súa representación gráfica. Os datos conformarán unha Base de Datos específica para un conxunto de países que o alumnado irà construíndo conforme avance o curso.
Foros de discusión	Durante unha sesión de Seminario, o alumnado realizará a actividade de Argumentación arredor dun tema proposto. Formaranse grupos que argumentarán posicións contrarias e formularán preguntas ós "contrincantes".
Aprendizaxe colaborativa	Durante unha sesión de Seminario, o alumnado se dividirán en grupos e deberán realizar un Informe colectivo arredor de unha pregunta común. Posteriormente deberán presentalo oralmente e responder ás cuestións que formulen outros estudantes ou o profesor.

Lección maxistral	Presentación dos contidos teóricos dos temas para axudar á preparación de Informes. Entregaranse lecturas para cada unha das partes da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O profesor ofrecerá os elementos guía que axudarán ao estudantado a encamiñar o seu traballo nos diferentes elementos que conforman a materia.
Seminario	Ao tratarse de grupos reducidos e ao estar centrados en aspectos específicos, o estudantado terá o protagonismo central na construción dos discursos interpretativos dos fenómenos económicos, sociais e ambientais que conforman a materia.
Prácticas con apoio das TIC	Estas prácticas desenvólvense nas semanas iniciais para que o estudantado se adestre no manexo de algúns indicadores económicos, sociais e ambientais: buscando os datos nos servidores estatísticos, realizando cálculos, graficando os resultados, etc. O alumnado debe aprender a formular argumentación escrita arredor de unha pregunta coñecida. Usará os seus coñecementos previos, ampliará o seu espectro conceptual, atenderá á información conxuntural, entenderá a información cuantitativa previamente xerada...todo elo para formular uns informes específicos.
Foros de discusión	Servirá para calibrar as posibilidades de ser parte de un equipo de traballo. O profesor poderá guiar o proceso de estruturación do grupo. Pero este debe ser autónomo no seu funcionamneto.
Aprendizaxe colaborativa	Servirá para calibrar as posibilidades de ser parte de un equipo de traballo. O profesor poderá guiar o proceso de estruturación do grupo. Pero este debe ser autónomo no seu funcionamneto

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas	
Seminario	Presentación oral dos Informes requiridos e traballo en grupo. Cada un dos Informes consistirá nun texto escrito de extensión limitada e unha Base de Datos que recollerá os valores das variábeis, os cálculos dos indicadores seleccionados e a súa representación gráfica	25	CE4 CE5 CE8 CE13	CT5 CT7
Prácticas con apoio das TIC	Presentación escrita de Informe en relación ao primeiro dos temas propostos que será avaliado segundo o seu contido e a Base de Datos que acompaña a cada Informe	10	CE3 CE4 CE5 CE8 CE13	CT5
Foros de discusión	Defensa de unha posición específica en realción a tema proposto. Argumentación para fortalecer a posición. Preguntas fara debilitar a posición contraria, de outro grupo.	10		CT5 CT7
Aprendizaxe colaborativa	Traballo colectivo para xerar unha posición común respecto a tema proposto. Intercambio de ideas.	10		CT5
Lección maxistral	A participación nas sesións maxistrais será parte da avaliación final. Esa participación instrumentarizarase mediante: -Preguntas e comentarios orais durante a sesión -Resumos críticos das lecturas obrigatorias e voluntarias	5	CE3 CE4 CE5	CT5 CT7
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realización de proba escrita. Conterá algunha ou varias das seguintes opcións : - Enunciados que o alumno/a determinará se son verdadeiros ou falsos -Enumeración de características, diferenzas e/ou similitudes de procesos económicos - Interpretación económica de datos, gráficas ou textos.	40	CE3 CE4 CE5	CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia será necesario obter 5 ou máis puntos, como suma das puntuacións obtidas en cada unha das partes que configuran a avaliación. En calquera caso, esíxese unha puntuación mínima de 3 puntos (sobre 10) na proba denominada "Exame de preguntas de desenvolvemento" para superar a materia.

En segunda convocatoria o alumnado manterá a nota da avaliación continua. Así mesmo, terán a posibilidade de mellorar os resultados obtidos en algúns dos exercicios reaizados nos Seminarios ou na Aula de Informática. Realizarase unha proba denominada "Exame de preguntas de desenvolvemento". Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o

estudantado poderá optar a ser avaliado cun exame final que suporá o 100% da cualificación. Así mesmo, para a convocatoria de fin de carreira estudantado poderá optar a ser avaliado cun exame final que suporá o 100% da cualificación. As datas de exames deberán ser consultadas na páxina web da Facultade (http://fccee.uvigo.es)

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Vidal Villa e Martínez Peinado, **Economía Mundial**, 2000,

Jaime Requeijo, **Economía Mundial**, 2006,

Bibliografía Complementaria

VV. AA, **Sistema Económico Mundial**, 2004,

Samir Amin, **El capitalismo en la era de la globalización**, 1998,

Samir Amin, **La desconexión**, 1988,

VV. AA., **La economía mundial en transformación**, 2011,

Organización Internacional do Traballo, **http://laborsta.ilo.org/**, 2015,

Banco Mundial, **http://databank.worldbank.org/data/views/variableselection/selectvariables.aspx?source=world-development-indicators**, 2015,

Fondo Monetario Internacional, **http://unstats.un.org/unsd/syb/**, 2015,

Eurostat, **http://ec.europa.eu/eurostat/**, 2015,

Organización Mundial do Comercio, **http://stat.wto.org/StatisticalProgram/WSDBStatProgramHome.aspx?Language=E**, 2015,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía: Técnicas de economía aplicada/V03G100V01105

Outros comentarios

Estudar a Economía Mundial é ocuparse de entender procesos que teñen raíces históricas. Pero eses procesos están vivos, constrúense día tras día. Por iso para seguir esta materia e alcanzar as destrezas necesarias cómpre ler, ler e ler. Iso inclúe libros e artigos pero tamén os informes das institucións internacionais, os informes de organizacións non gobernamentais que se ocupan dos temas de desenvolvemento económico, e as noticias máis quentes que se publican diariamente nos xornais xerais e específicos.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===
* Metodoloxías docentes que se manteñen
No caso de docencia non presencial, o CAMPUSREMOTO será o medio para realizar a docencia, asociado cos ferramentas de FaiTic, Moodle e similares.
Mantéñense todas as metodoloxías, excepto as prácticas en aula de informática con ferramentas estatísticas para análise de datos.
* Metodoloxías docentes que se modifican
Realizaranse prácticas online relativas ao uso de paquetes estatísticos para tratamento de datos. Usarase faitic,
* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)
Despacho virtual do profesor ou email, usando este como mecanismo de comunicación.
* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir
Non hai modificacións
* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe
Ningunha bibliografía adicional

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===
Mantéñense todas as probas e non cambia o seu peso.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Economía: Principios de economía II				
Materia	Economía: Principios de economía II			
Código	V03G100V01203			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Da-Rocha Álvarez, Jose Maria			
Profesorado	Da-Rocha Álvarez, Jose Maria			
Correo-e	jmrocha@uvigo.es			
Web	http://http://jmrocha.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	¿É posible describir o funcionamento das economías dun xeito analítico? O obxectivo deste curso é proporcionar ferramentas para analizar datos económicos e detectar regularidades (leis económicas) que permitan analizar de xeito analítico a evolución da riqueza no mundo, as crises de débeda, as hiperinflacións, o futuro das pensións eo papel das políticas macroeconómicas.			

Competencias	
Código	
CE2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
CE4	Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica
CE5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
CE6	Adquirir coñecementos de Análise económica
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas

Resultados de aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe		Competencias
O alumno familiarizarase coa maneira de pensar dos economistas, isto é, no uso dos instrumentos analíticos fundamentais e no coñecemento dos conceptos básicos da economía.	CE2 CE4 CE5 CE6	
O alumno familiarizarase co manexo de bases de datos de economía así como no manexo de follas de cálculo que lles permita organizar a información obtida das devanditas bases.	CE8	
O alumno aprenderá a analizar datos económicos e a expor as súas conclusións dunha maneira organizada.		CT5

Contidos
Tema
1. Introdución
2. Os datos
3. Introdución á análise dos ciclos económicos
4. Crecemento económico
5. Aforro, investimento e débeda pública
6. Diñeiro e prezos.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	45	75
Resolución de problemas	9.5	18	27.5
Prácticas con apoio das TIC	7.5	0	7.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	15	17
Resolución de problemas e/ou exercicios	3	12	15
Traballo	0	8	8

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición

Lección maxistral	Clases semanais de dúas horas de teoría.
Resolución de problemas	Resolución en clase de (algúns) problemas que os alumnos terán que resolver previamente.
Prácticas con apoio das TIC	Os alumnos elaborarán un caderno de prácticas que deberán entregar ao final de curso cun informe.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	As tutorías individuais terán lugar no despacho 320.
Prácticas con apoio das TIC	As tutorías individuais terán lugar no despacho 320.
Resolución de problemas	As tutorías individuais terán lugar no despacho 320.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exame escrito. Haberá un exame final que se realizará na data oficial establecida no calendario de exames	30	CE2 CE4 CE5 CE6	
Resolución de problemas e/ou exercicios	2 parciais realizadas ao longo do curso que avalían o contido teóricos de parte da materia.	40	CE2 CE4 CE5 CE6 CE8	CT5
Traballo	Avaliarase o caderno que o alumno realizará nas clases prácticas e que terá que entregar a fin de curso.	30	CE8	CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Avaliación continua: A nota do alumno constará de tres partes: Un exame final escrito que valerá até un 30% da nota (3 puntos), dúas probas parciais que valerán até un 40% (4 puntos) e a avaliación do informe dos cadernos de prácticas que valerá até un 30% (3 puntos). A nota final do alumno será a suma das notas deste tres partes.

Alternativamente ao sistema de avaliación continua, tanto na primeira como na segunda convocatoria, o estudante pode escoller ser avaliado cun exame final que representará o 100% da cualificación.

Na **convocatoria para o final da carreira**, o exame suporá o 100% da cualificación.

As datas dos exames da materia estarán disponibles na páxina web da facultade (http://fccee.uvigo.es).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Williamson, S., **Macroeconomía**, 4ª edición, Pearson Educación, 2012

Bibliografía Complementaria

Christiano, L.J., Eichenbaum, M.S., Trabandt, M., **On DSGE models**, Journal of Economic Perspectives, 32 (3), pp. 113-, 2018

Da-Rocha, J.M., Restuccia, D., **The role of agriculture in aggregate business cycles**, Review of Economic Dynamics, 9 (3), pp. 455-482., 2006

Duarte, M., Restuccia, D., **The role of the structural transformation in aggregate productivity**, Quarterly Journal of Economics, 125 (1), pp. 129-1, 2010

Gollin, D., **Getting income shares right**, Journal of Political Economy, 110 (2), pp. 458-474, 2002

Ilzetzki, E., Mendoza , E.G. y Végh C.A., **How big (small?) are fiscal multipliers?**, Journal of Monetary Economics 60, pp. 239-254, 2013

Lucas Jr., R.E., **Some macroeconomics for the 21st century**, Journal of Economic Perspectives, 14 (1), pp. 159-, 2000

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Microeconomía I/V03G100V01304

Materias que se recomenda cursar simultáneamente

Estatística: Estatística I/V03G100V01205

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determíneno atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===
* Metodoloxías docentes que se manteñen

Todas: as clases impartiranse na aula virtual.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ningún

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

Salas do profesorado virtual:

Sala 596 - Prof. Jose Maria Dá-Rocha Álvarez

O contrasinal é: Despacho-596

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Ningún

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Non é preciso.

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

En circunstancias excepcionais, as probas realizásese a través de FAITIC.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Empresa: Economía da empresa				
Materia	Empresa: Economía da empresa			
Código	V03G100V01204			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Piñeiro García, María del Pilar			
Profesorado	Piñeiro García, María del Pilar			
Correo-e	pilar@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Trátase de presentar a empresa como axente económico fundamental, explicando os aspectos básicos da súa xestión e os problemas asociados ao seu goberno. Partindo desta base, identifícanse e defínense as grandes áreas funcionais, profundando nos aspectos específicos da súa xestión e nas problemáticas económicas que se formulan.			

Competencias	
Código	
CG4	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación
CE7	Comprender o entorno empresarial
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CE12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Identificar as clases de empresas que existen e as súas principais características.	CE7		
Comprender a empresa como un sistema formado por subsistemas que se interrelacionan.	CE7		
Saber aplicar técnicas para realizar unha análise da empresa o do seu entorno.	CE7		
Identificar e saber aplicar os conceptos fundamentais da administración de empresas.	CE7		
Identificar e saber aplicar os principais criterios para a toma de decisións nas empresas.	CE12		
Coñecer os diferentes tipos de decisións de operacións e saber aplicar as principais técnicas para a toma de decisións neste ámbito.	CE7 CE12		
Identificar as principais fontes de financiación da empresa e saber elexir a máis adecuada en cada situación.	CE7		
Comprender a estructura económico-financeira dunha empresa e o principio de equilibrio económico-financeiro.	CE7		
Identificar e saber aplicar os criterios de selección de inversións para avaliar as alternativas de inversión dunha empresa.	CE12		
Identificar os conceptos de marketing e dirección de marketing, ser capaz de definir o mercado da empresa e a situación de dito mercado.	CE7 CE12		
Identificar as variables do marketing-mix e saber utilizalas para a adopción de decisións comerciais eficientes.	CE12		
Mellorar a capacidade de traballar en equipo.			CT2
Mellorar as habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas.			CT5
Mellorar a actitude crítica e autocrítica.			CT7
Mellorar o autocontrol no sistema de traballo, en canto ao tempo e a planificación.	CG4		
Mellorar as habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido.	CE8		

Contidos
Tema

Tema 1. A empresa e o empresario	1.1. Concepto de empresa 1.2. A figura de empresario/a 1.3. Clases de empresas 1.4. Obxectivos da empresa 1.5. A empresa como sistema: principais subsistemas empresariais 1.6. O contorno da empresa
Tema 2. Principios básicos da administración de empresas	2.1. Introdución á administración de empresas 2.2. A planificación empresarial 2.3. A organización da empresa 2.4. A integración do persoal 2.5. A dirección dos recursos humanos 2.6. Sistemas e procesos de control
Tema 3. A toma de decisións na empresa	3.1. O proceso de toma de decisións 3.2. Tipos de decisións 3.3. Situacións de certeza, risco e incerteza 3.4. A matriz de decisión 3.5. Métodos e criterios para a toma de decisións 3.6. Decisións secuencias e árbores de decisión
Tema 4. A dirección de operacións	4.1. Introdución 4.2. Concepto e obxectivos da dirección de operacións 4.3. O proceso de planificación, programación e control da produción: principais decisións estratéxicas e tácticas 4.4. O punto morto da empresa 4.5. A xestión dos inventarios de demanda dependente e independente 4.6. Planificación, programación e control de proxectos
Tema 5. A dirección financeira	5.1. Introdución 5.2. O patrimonio e o balance da empresa 5.3. As fontes financeiras da empresa 5.4. A estrutura económico-financeira da empresa 5.5. Principio de equilibrio económico-financeiro: o fondo de rotación 5.6. Os ciclos de actividade da empresa e o período medio de maduración 5.7. Análise da situación económica e financeira mediante ratios 5.8. Criterios de valoración e selección de inversións
Tema 6. A dirección comercial	6.1. Introdución 6.2. Concepto de mercadoctenia e dirección de mercadoctenia 6.3. Definición do mercado da empresa 6.4. Análise da situación do mercado da empresa 6.5. Estratexias comerciais: a mercadoctenia mix

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Flipped Learning	29	20	49
Resolución de problemas de forma autónoma	20	30	50
Cartafol/dossier	0	44	44
Exame de preguntas obxectivas	0	3	3
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas para contactar e reunir información sobre o alumnado, así como para presentar a materia.
Flipped Learning	Algunhas actividades de aprendizaxe realizaranse fóra da aula, e coa presenza da docente se facilitará e potenciará outros procesos de adquisición e practica de coñecementos.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumnado debe desenvolver de forma autónoma a súa análise e resolución. Parte da resolución dos problemas realizarase de forma presencial nas prácticas.
Cartafol/dossier	Recompilación do traballo do/a estudante co obxectivo de amosar os seus esforzos, progresos e logros na materia. A recompilación incluirá os traballos e probas que determine a docente e serán subidos á plataforma FAITIC no tempo e forma que se determinen.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición

Actividades introdutorias	Resolveranse as dúbidas formuladas polo estudantado sobre os contidos e o desenvolvemento da materia.
Resolución de problemas de forma autónoma	Resolveranse as dúbidas formuladas polo estudantado sobre os contidos e o desenvolvemento da materia.
Flipped Learning	Resolveranse as dúbidas formuladas polo estudantado sobre os contidos e o desenvolvemento da materia.
Cartafol/dossier	Resolveranse as dúbidas formuladas polo estudantado sobre os contidos e o desenvolvemento da materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Cartafol/dossier	Recompilación do traballo do/a estudante co obxectivo de amosar os seus esforzos, progresos e logros na materia. A recompilación incluirá os traballos e probas que determine a docente e serán subidos á plataforma FAITIC no tempo e forma que se determinen. O cartafol/dossier debe estar completo para ser evaluado. Non será avaliado no caso de que esté incompleto ou se detecte calquera tipo de plaxio.	30	
Exame de preguntas obxectivas	Probas que avalían o coñecemento que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). O/a estudante selecciona unha resposta entre un número limitado de posibilidades. Correspóndese cos cuestionarios que se realizan ao longo do curso en FAITIC.	30	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba na que o/a estudante debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo e condicións establecidos polo profesorado, aplicando os coñecementos que adquiriu. É parte do exame final.	20	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas para avaliar as competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Cada estudante debe responder de maneira directa e breve en función dos coñecementos que teña sobre a materia. É parte do exame final.	20	

Outros comentarios sobre a Avaliación

O sistema de avaliación nas convocatorias ORDINARIA E EXTRAORDINARIA consta de dúas alternativas.

1. Avaliación CONTINUA. Está formada por:
- Cartafol (FAITIC) - 30% - Debe incluir todas as actividades para ser avaliado.- Cuestionarios (FAITIC) - 30% - Deben realizarse todos os cuestionarios para ser avaliado.- Exame final (Presencial) - 40%
2. Avaliación NON CONTINUA :
- Exame final (100%). Este exame será diferente ao realizado baixo a opción de Avaliación CONTINUA.
IMPORTANTE:
- A elección por parte do alumnado dunha das alternativas farase explícito o día do exame final.
- No caso de participar nalgunha proba intermedia e non presentarse ao exame final, a nota final da materia será a nota dos cuestionarios e o dossier.
- No caso de AVALIACIÓN CONTINUA, de detectarse plaxio nalgunha das probas intermedias, o sistema de avaliación pasará a ser o de NON CONTINUA.
No sistema de avaliación da convocatoria DE FIN DE CARREIRA o exame final suporá o 100% da calificación.
As datas de exames deberán ser consultadas na páxina web da Facultade: http://fccee.uvigo.es

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

BUENO CAMPOS, E., **Curso básico de economía de la empresa: un enfoque de organización**, 2002,

CRESPO FRANCO, T. e PIÑEIRO GARCÍA, P., **Producción. Planificación, programación e control, Exercicios resoltos**, 2005,

MAYNAR MARIÑO, P.; BAÑEGIL PALACIOS, T.M. e GALERA CASQUET, C., **La economía de la empresa en el espacio europeo de educación superior**, 2008,

CRESPO FRANCO, T. e PIÑEIRO GARCÍA, P., **Producción. Planificación, programación e control**, 2005 (2ª edición),

DÍEZ DE CASTRO, E e REDONDO LÓPEZ, C., **Administración de empresas**, 1999,

FERNÁNDEZ SÁNCHEZ, E.; JUNQUERA CIMADEVILLA, B. e DEL BRÍO GONZÁLEZ, J.A., **Iniciación a los negocios para ingenieros. Aspectos funcionales**, 2008,
GIL ESTALLO, M.A. e GINER DE LA FUENTE, F. E., **Cómo crear y hacer funcionar una empresa**, 2007 (7º edición),
JIMÉNEZ CABALLERO, J.L.; PÉREZ LÓPEZ, C. e DE LA TORRE GALLEGOS, A., **Dirección financiera de la empresa. Teoría y práctica**, 2007,
KRAJEWSKI, L.J. e RITZMAN, L.P., **Administración de operaciones. Estrategia y análisis**, 2000 (5ª edición),
KOONTZ, H. e WEIHRICH, H., **Administración: una perspectiva global**, 2004,
PÉREZ GOROSTEGUI, E., **Introducción a la economía de la empresa**, 2002,
PIÑEIRO GARCÍA, T.; ARÉVALO TOMÉ, R.; CABALLERO FERNÁNDEZ, G. e GARCÍA-PINTOS ESCUDER, A., **Introducción a la economía de la empresa. Un enfoque teórico-práctico**, 2009,
SUÁREZ SUÁREZ, A.S., **Curso de economía de la empresa**, 1996,

Recomendacións

Outros comentarios

Plan de Continxencias

Descrición

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

As metodoloxías docentes e de avaliación propostas considéranse axeitadas ante unha posible situación excepcional derivada da evolución do COVID-19, trasladándose ao Campus Remoto e/ou á Plataforma Faitic. En canto ao mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías), nesa situación, realizarase a través do correo electrónico, foros en Faitic e/ou aulas virtuais.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Estatística: Estatística I				
Materia	Estatística: Estatística I			
Código	V03G100V01205			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Estatística e investigación operativa			
Coordinador/a	Rodríguez Campos, María Celia			
Profesorado	Rodríguez Campos, María Celia			
Correo-e	mcrdguez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Estatística I é unha materia de formación básica que se imparte no segundo cuadrimestre do primeiro curso do Grao en Economía e consta dun total de 6 créditos ECTS, que se corresponden con 150 horas de traballo do alumnado. Con esta materia preténdese, en primeiro lugar, que o alumnado sexa capaz de manexar adecuadamente a información contida nun conxunto de datos. Para iso, aprenderá a organizala, representala gráficamente e resumila nunha serie de indicadores cuxa correcta interpretación permitiralles obter unha visión global do funcionamento do proceso en estudo. Por outra banda, proporcionarase ao alumnado a ferramenta teórica básica para comprender o comportamento dos fenómenos aleatorios, entre os que se inclúen numerosos procesos económicos, e os diferentes modelos que se utilizan para representalos. O seguimento do curso de Estatística I, xunto co de Estatística II no segundo cuadrimestre do segundo curso, dotará ao alumnado da capacidade de afrontar as distintas etapas dunha investigación estatística, desde a formulación dun problema real ata a interpretación das análises realizadas, que permitirán entender mellor as características do fenómeno estudado e aplicar este coñecemento en ámbitos como a predición do seu comportamento futuro.			

Competencias	
Código	
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CG2	Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia
CG7	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos
CE1	Comprender as ferramentas matemáticas básicas, necesarias para a formalización do comportamento económico
CE6	Adquirir coñecementos de Análise económica
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CE10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
CE12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas
CE13	Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Organizar en táboas e representar gráficamente un conxunto de datos	CG2	CE10 CE12	
Coñecer os principais coeficientes utilizados na análise descritiva dun conxunto de datos		CE1 CE6	
Calcular os coeficientes apropiados segundo a natureza das observacións e o tipo de análise a realizar	CB2 CG7	CE6 CE10 CE12 CE13	
Interpretar adecuadamente os resultados obtidos na análise descritiva dos datos	CB3	CE6 CE10 CE13	CT5 CT7
Comprender o concepto de experimento aleatorio e identificar os posibles sucesos		CE1	

Coñecer e comprender o concepto de probabilidade e as súas propiedades			CE1	
Resolver correctamente exercicios sobre cálculo de probabilidades	CB2	CG7	CE1	
Comprender o concepto de variable aleatoria e distinguir entre variables discretas e continuas			CE1 CE6	
Calcular probabilidades relativas a unha variable aleatoria			CE1 CE6	
Coñecer e obter as principais características das variables aleatorias			CE1 CE6 CE10	
Coñecer os principais modelos de distribucións utilizados na representación de variables aleatorias			CE1 CE6 CE10	
Identificar que variable debe utilizarse en cada situación particular e discernir o modelo adecuado para representala.			CE6 CE10	
Identificar as variables aleatorias independentes			CE1 CE6 CE10	
Resolver correctamente exercicios sobre variables aleatorias e as súas distribucións	CB2		CE6 CE10	
Manexar o programa estatístico utilizado na materia		CG2 CG7	CE8 CE12 CE13	
Interpretar adecuadamente as saídas de resultados do programa estatístico	CB3	CG2 CG7	CE6 CE8 CE13	CT5 CT7

Contidos	
Tema	
TEMA 1. Introdución	Concepto e obxecto da Estatística. Etapas dunha investigación estatística. Estatística Descritiva, Teoría da Probabilidade e Inferencia Estatística. Conceptos básicos e notacións. Variables cuantitativas e cualitativas.
TEMA 2. Distribucións de frecuencias unidimensionais	Frecuencias dunha variable estatística e as súas propiedades. Distribucións de frecuencias agrupadas e non agrupadas. Representacións gráficas. Medidas de posición: media, moda, mediana e cuantiles. Medidas de dispersión: percorridos, varianza, desviación típica e coeficiente de variación. Simetría e asimetría. Diagramas de caixa.
TEMA 3. Distribucións de frecuencias bidimensionais	Frecuencias bidimensionais. Distribucións marxinais e condicionadas. Independencia estatística. Covarianza e coeficiente de correlación. Asociación entre variables cualitativas: coeficientes chi-cadrado de Pearson e V de Cramer.
TEMA 4. Probabilidade	Experimento aleatorio. Espazo muestral e sucesos. Operacións con sucesos e as súas propiedades. Definicións de probabilidade: clásica (regra de Laplace) e frecuentista. Definición axiomática de Kolmogorov da probabilidade. Consecuencias dos axiomas. Probabilidade condicionada. Teorema do produto. Teorema da probabilidade total. Teorema de Bayes. Independencia de sucesos.
TEMA 5. Variables aleatorias unidimensionais	Definición. Función de distribución. Variables aleatorias discretas: función de probabilidade e propiedades. Variables aleatorias continuas: función de densidade e propiedades. Características dunha variable aleatoria: esperanza matemática, moda, mediana e cuantiles, varianza e desviación típica, asimetría.
TEMA 6. Principais distribucións discretas	Uniforme. Bernoulli. Binomial. Xeométrica. Binomial negativa. Hiperxeométrica. Poisson.
TEMA 7. Principais distribucións continuas	Uniforme. Normal. Exponencial. Gamma.
TEMA 8. Introdución ás variables aleatorias bidimensionais	Definición. Función de distribución. Variables discretas e continuas. Distribucións marxinais e condicionadas. Independencia de variables aleatorias. Covarianza e coeficiente de correlación.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	7.5	7.5	15
Prácticas con apoio das TIC	7.5	7.5	15
Seminario	5	5	10
Resolución de problemas de forma autónoma	0	20	20
Estudo previo	0	26	26
Foros de discusión	0	1	1

Lección maxistral	30	30	60
Resolución de problemas e/ou exercicios	2.5	0	2.5
Exame de preguntas obxectivas	0.5	0	0.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Resolveranse exercicios similares aos dos boletíns de problemas dos temas correspondentes a cada sesión. Os/as alumnos/as deberán entregar a solución dos exercicios propostos pola profesora para a súa corrección e cualificación.
Prácticas con apoio das TIC	Nestas sesións utilizaremos un programa estatístico, aplicando as técnicas introducidas nas clases teóricas a distintos conxuntos de datos. O alumnado deberá resolver, utilizando o mesmo programa, os exercicios propostos pola profesora. O ficheiro de resultados xerado deixarase na plataforma Faitic para a súa corrección e cualificación.
Seminario	As/os alumnas/os poderán expor todas as cuestións ou dúbidas que teñan sobre os temas correspondentes, tanto a nivel teórico como práctico. Ademais, resolverán cuestionarios tipo test con preguntas teóricas e prácticas dos temas indicados, co obxecto de valorar o nivel de comprensión alcanzado. Para iso utilizarase a ferramenta de cuestionarios da plataforma Faitic, que xerará unha cualificación que tamén formará parte da nota final.
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumnado deberá resolver pola súa conta todos os exercicios do boletín de problemas e realizar os cuestionarios de autoevaluación dispoñibles na plataforma Faitic.
Estudo previo	Preparación do exame final
Foros de discusión	O alumnado poderá expor cuestións ou dúbidas sobre contidos teóricos ou prácticos utilizando os foros dispoñibles na plataforma Faitic
Lección maxistral	Nas clases de teoría presentaranse e desenvolverán os contidos de cada tema, acompañados dos exemplos necesarios para facilitar a asimilación dos conceptos básicos e a aplicación dos métodos estatísticos introducidos. Con anterioridade ao comezo de cada tema, proporcionarase, a través da plataforma Faitic, un boletín de problemas, dos cales a profesora resolverá en clase algúns exercicios tipo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	O alumnado poderá expor cuestións ou dúbidas sobre contidos teóricos ou prácticos durante as sesións de titoría en grupo.
Foros de discusión	O alumnado poderá expor cuestións ou dúbidas sobre contidos teóricos ou prácticos utilizando os foros dispoñibles na plataforma Tema

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Resolución de problemas	Nestas sesións os/as alumnos/as resolverán de forma individual varios exercicios, cuxa solución se presentará por escrito e será recollida pola profesora para a súa corrección e cualificación.	22.5	CB2 CB3	CG2 CG7	CE1 CE6 CE10 CE12 CE13	CT5
Prácticas con apoio das TIC	Utilizando un programa de análise estatístico de datos os alumnos e alumnas realizarán os exercicios propostos, xerando un ficheiro de resultados que se deixará na plataforma Faitic para a súa corrección e cualificación.	15	CB3	CG2 CG7	CE6 CE8 CE12 CE13	CT5 CT7
Seminario	Nestas sesións as/os alumnas/os resolverán cuestionarios tipo test utilizando a ferramenta de Cuestionarios da plataforma Faitic.	15	CB2		CE1 CE6 CE10 CE12	CT7
Resolución de problemas de forma autónoma	Valorarase o traballo do alumnado mediante a súa participación nas clases teóricas e prácticas e a utilización das ferramentas da plataforma.	7.5				CT5 CT7
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exame final (exercicios)	32	CB2 CB3	CG7	CE1 CE6 CE8 CE10 CE12 CE13	CT5

Exame de preguntas obxectivas	Exame final (cuestionario)	8	CB2 CB3	CG7	CE1 CE10 CE12	CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

A cualificación final da materia calcularase como o máximo entre E e (0.4 x E + 0.6 x P), sendo E a nota do exame final e P a nota das demais probas (ambas notas sobre 10).

Para superar a materia, o alumnado debe obter unha cualificación maior ou igual que 5 (sobre 10) na nota final, debendo alcanzar polo menos 3.5 puntos (sobre 10) no exame final. Se un/ha alumno/a realizou algunha proba anterior ao exame final e obtén neste unha nota inferior a 3.5 puntos (sobre 10), a súa cualificación final da materia será o mínimo entre as dúas cantidades seguintes: a) 4.5 e b) 0.4 x E + 0.6 x P.
O criterio de avaliación será o mesmo en todas as convocatorias.
As datas dos exames poderanse consultar na web da Facultade: http://fccee.uvigo.es

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Casas Sánchez, J.M. y Santos Peñas, J., **Introducción a la Estadística para Economía**, Editorial Universitaria Ramón Areces, 2002

Esteban García, J. y otros, **Estadística Descriptiva y nociones de Probabilidad**, Paraninfo, 2008

Uña Juárez, I, Sanz Martínez, J. y Tomeo Perucha, V., **Cálculo de Probabilidades**, Garceta Grupo Editorial, 2009

Bibliografía Complementaria

Casas Sánchez, J.M. y otros, **Ejercicios de estadística descriptiva y probabilidad para Economía y Administración de Empresas**, Pirámide, 2006

Martín Pliego, F. J., **Introducción a la Estadística Económica y Empresarial**, 3ª ed, Paraninfo, 2004

Martín-Pliego, F. J. y Ruíz-Maya, L., **Fundamentos de Probabilidad**, 3ª ed, Paraninfo, 2013

Martín-Pliego, F. J.; Ruíz-Maya, L. y Montero Lorenzo, J. M., **Problemas de Probabilidad**, Thomson Paraninfo, 2006

Peña, D., **Fundamentos de Estadística**, Alianza Editorial, 2008

Pérez, C., **IBM SPSS Estadística Aplicada. Concepto y ejercicios resueltos**, Garceta Grupo Editorial, 2013

Rohatgi, V. K. and Saleh, A. K. Md. E., **An Introduction to Probability and Statistics**, 3rd ed, Wiley, 2015

Tomeo Perucha, V. y Uña Juárez, I., **Estadística Descriptiva**, Garceta Grupo Editorial, 2009

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Estatística II/V03G100V01403

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Matemáticas: Matemáticas I/V03G100V01104

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Mantéñense as mesmas metodoloxías impartindo a docencia mediante videoconferencia a través de Campus Remoto e utilizando, si é o caso, a plataforma de teledocencia Faitic para a entrega de exercicios ou realización de cuestionarios.

No caso de "Prácticas con apoio das TIC" tentarase utilizar un programa estatístico que estea dispoñible para os alumnos.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías):

Realizaranse titorías mediante videoconferencia no despacho virtual (con cita previa), foros de Faitic e correo electrónico.

* Información adicional:

Os alumnos terán á súa disposición na plataforma Faitic todo o material necesario para o seguimento da materia (apuntamentos, boletíns de problemas, solucións de exercicios e prácticas,...) así como cuestionarios de autoavaliación.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÖN ===

Mantéñense as mesmas probas pero realizadas en modalidade non presencial mediante o uso combinado de Campus Remoto e a plataforma Faitic.

Nestas probas o alumnado debe identificarse visualmente, presentando o correspondente documento, e permanecer conectado coa cámara activada até a súa finalización.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Economía española				
Materia	Economía española			
Código	V03G100V01301			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua impartición	Castelán Inglés			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	González Gómez, Manuel			
Profesorado	Cal Bouzada, María Isabel González Gómez, Manuel Otero Giráldez, María Soledad			
Correo-e	mgonzalez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia ten por obxectivo: (i) Transmitir coñecemento da economía española (ii) Utilizar información e a análise económica (iii) Entender os principais problemas dentro de cada area económica.			

Competencias	
Código	
CE2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
CE3	Coñecer o marco institucional da economía
CE4	Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica
CE5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
CE6	Adquirir coñecementos de Análise económica
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CE9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
CE10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
CE12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas
CT1	Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT3	Espírito emprendedor e capacidade de liderado, incluíndo empatía co resto de persoas
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas, a través da aplicación ao contexto económico español	CE2	CT1 CT7
Coñecer o marco institucional da economía española, identificando procesos e aplicando principios de economía institucional	CE3	CT1
Capacidade para situar a economía española na súa evolución histórica, elexindo e reunindo aspectos clave dos procesos económicos	CE4	CT1 CT7
Comprender as bases de funcionamento da economía española, reunindo e artellando aspectos dos ámbitos máis xenéricos cos aspectos sectoriais	CE5	CT7
Ampliar e exercitar coñecementos e técnicas de análise económica, a través de aplicacións á economía española, relacionando variables e resolvendo problemas	CE6 CE9 CE10 CE12	CT5
Exercitarse na procura e identificación de fontes de información económica, e na avaliación e interpretación de datos relevantes para a economía española	CE8 CE12	CT2 CT5
Elaborar e defender informes e/ou análisis referentes a diferentes aspectos da economía española, identificando problemas, elexindo información e métodos, argumentando e diagnosticando.	CE4 CE5 CE8 CE9	CT2 CT3 CT5 CT7

Contidos
Tema

I. INTRODUCCION. COORDENADAS BÁSICAS	1. O desenvolvemento económico español. Etapas e factores de crecemento 2. Recursos humáns, naturáis e sociáis. 3. A economía española no contexto europeo e mundial
II. AS ACTIVIDADES PRODUCTIVAS	4. Actividades Primarias. Agricultura. Pesca. 5. Sector enerxético. 6. A industria. 7. Os servicios
III. ASPECTOS INSTITUCIONAIS E DISTRIBUTIVOS	8. Mercado de traballo 9. Sistema financiero e mercados 10. Sector público 11. A distribución da renda

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas con apoio das TIC	14	10	24
Traballo tutelado	2	30	32
Lección maxistral	30	60	90
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	0	3
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas con apoio das TIC	Nas aulas de informática, realizaránse fundamentalmente tarefas ben definidas de análise e interpretación de datos sobre aspectos relacionados co temario. O obxectivo é aprender o tratamento de información e elaboración de informes que lle permitan o estudantado describir fenomenos da economía española como inflación, desemprego, crecemento económico etc.
Traballo tutelado	Cada traballo ou informe mellorado estará baseado no aprendido nas aulas de informática e clases teóricas. Será realizado unha vez o alumnado se familiarizou cos conceptos necesarios, con bases de datos e co proceso de interpretación de información que inicia na na aula de informática ca elaboración do informe. Cada traballo tutelado é a continuación das sesions de aula de informática e clases maxistrais e inclue a elaboración dun informe en base a la información estadística e contenidos do programa da materia que previamente se aprenderon nas clases de teoría e práctica. Estos traballos tulelados ou informes mellorados forman parte do traballo persoal do alumnado e serán correxidos polo profesor de cada práctica para alumnado que segue avaliación continua.
Lección maxistral	Expoñeránse de maneira resumida os contidos máis sustanciais de cada tema. Desta forma, o alumno irá compoñendo un primer esquema de rasgos básicos da economía española, e, simultáneamente, familiarizaráse co uso de esquemas interpretativos e con fontes de información estatística, que posteriormente terá que seguir exercitando autónomamente con análise comparativo e descritivo e usando bibliografía e outro material recomendado.

Atención personalizada

Probas	Descrición
Exame de preguntas de desenvolvemento	O estudantado desenvolvera informes sobre temas do contido da materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas	
Prácticas con apoio das TIC	Aprendizaxe de elaboración de informes en base a fontes estatísticas e farramentas de tratamento de información e responder cuestionarios. Probas con preguntas de desenvolvemento e obxectivas que se desenvolven de maneira continua ao longo do curso.	25	CE2 CE3 CE4 CE5 CE8 CE9 CE12	CT1 CT2 CT3 CT5 CT7
Traballo tutelado	Informes relativos aos contidos do programa da materia. Probas con preguntas de desenvolvemento e obxectivas que se desenvolven de maneira continua ao longo do curso.	25	CE2 CE3 CE5 CE8 CE10 CE12	CT3 CT5 CT7

Lección maxistral	Preguntas, comentarios de textos e datos relativos aos contidos do programa. Probas con preguntas de desenvolvemento e obxectivas que se desenvolven de maneira continua ao longo do curso.	50	CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE8 CE9	CT1 CT5 CT7

Outros comentarios sobre a Avaliación

Transcorrida a metade do curso, os estudantes deben decidirse polo sistema de avaliación continua ou exame final. No caso de optar por está última opción, o exame final suporá o 100% da cualificación.

Este tipo de probas (elaboración de informes e uso de TIC, exercicios e/ou comentarios relativos os contidos do programa, preguntas e/ou comentarios de textos e/ou datos relativos os contidos do programa) manteranse en todas as convocatorias do curso.

Na convocatoria de Fin de carreira, o exame suporá o 100% da cualificación.

En relación coas datas das probas finais, debe consultarse a páxina http://fccee.uvigo.es/

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

GARCÍA DELGADO, J.L.; MYRO; R:(Dirs), **Lecciones de Economía Española**, décimocuarta, Civitas-Tomson Reuters, 2019

CONSEJO ECONÓMICO Y SOCIAL, **Memoria sobre la situación socioeconómica y Laboral. España 2019**, 978-84-8188-386-2, primera, CES, 2019

GARCÍA DE LA CRUZ, J.M.; RUESGA BENITO, S. (coord.), **Economía española. Estructura y regulación**, Paraninfo, 2017

HARRISON, J. CORKILL D., **Spain: A modern Economy**, Ashgate publishing, 2004

SCHWAB, K (Editor), **The Global Competitiveness Report 2016-2017**, World Economic Forum, 2016

CONSEJO ECONOMICO Y SOCIAL, **Informe 04/2019 sobre La industria en España: propuestas para su desarrollo**, 978-84-8188-389-3, primera, http://www.ces.es/, 2020

Bibliografía Complementaria

ALONSO, J.A.; MYRO, R. (dirs.), **Ensayos sobre economía española**, Civitas-Thomson, 2014

BANCO DE ESPAÑA, **Boletines económicos y documentos**, www.bde.es, 2020

INSTITUTO NACIONAL DE ESTADÍSTICA, **Anuario estadístico de España, España en cifras, otras publicaciones**, www.ine.es, 2018

ECONOMISTAS, **España. Un balance**, Anual, Colegio de Economistas, 2007-2018

PAPELES DE ECONOMÍA ESPAÑOLA, **Colección de Revistas**, Funcas, 2007-2018

PÉREZ DÍAZ, F. (Dir.), **Crecimiento y competitividad. Trayectoria y perspectivas de la economía española.**, (www.fbbva.es), BBVA-ivie, 2012

EUROSTAT, **Anuarios e Informes**, http://epp.eurostat.ec.europa.eu, 2018

FUNDACIÓN COTEC, **Informe Cotec 2016. Tecnología e innovación en España**, F. Cotec, 2018

COMISIÓN EUROPEA, **Informes y series de datos**, http://ec.europa.eu/index_es.htm, 2018

FMI, **Informes**, www.imf.org/external/spanish/index.htm, 2018

BANCO MUNDIAL, **Informes**, www.bancomundial.org, 2018

FAO, **Informes anuales agricultura, pesca, alimentación**, www.fao.org, 2018

FUNCAS, **Cuadernos de Información Económica; Indicadores**, www.funcas.es, 2018

FUNCAS, **Spanish Economic and Financial Outlook**, www.funcas.es, 2018

MINISTERIO DE ECONOMÍA Y HACIENDA, **Informes**, www.meh.es, 2018

TURESPAÑA, **Informes periódicos**, turspain.es, 2018

MINISTERIO DE INDUSTRIA, ENERGIA Y TURISMO, **Libro de Energía en España**, www.minetad.es, 2018

SECRETARÍA DE ESTADO DE COMERCIO, **Informes de Comercio Exterior**, www.coemrcio.gob.es, 2018

CAIXABANK, **Informe Mensual**, www.caixabankresearch.com, 2018

FEDEA, **Documentos (colección)**, www.fedea.es, 2018

ALDE, **Blog Aldea Global**, www.alde.es ó https://blogaldeaglobal.com/, 2018

SAWYER, M., **The UK Economy**, 16th Edition, Oxford University Press, 2005

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía: Economía mundial/V03G100V01202
Economía: Principios de economía I/V03G100V01102
Economía: Técnicas de economía aplicada/V03G100V01105

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===
* Metodoloxías docentes que se manteñen: Porase a disposición do alumnado material (transparencia e datos) para realizar unha aprendizaxe autónoma ou semipresencial mantendo a diferenza entre actividades prácticas con farramentas informáticas(fontes estatísticas, tratamento da información, respostar cuestionarios de preguntas relativas ao temario da materia, informes) e aprendizaxe de contido teórico (transparencias, cuestionarios, exercicios).

* Metodoloxías docentes que se modifican: Dentro das posibilidades porase a disposición do alumnado material (transparencia e datos) para realizar unha aprendizaxe autónoma ou semipresencial mantendo a diferenza entre a baseada nun uso de farramentas informáticas (fontes estatísticas, tratamento da información, respostar cuestionarios de preguntas relativas ao temario da materia, informes) e aprendizaxe de contido teórico (tranparencias, cuestionarios, exercicios).

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías). Atenderanse as dúbidas do alumnado por correo electrónico e en titorias virtuais utilizando campus remoto.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir. Sen cambios
* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe.

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas
Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]No caso de terse realizadas probas no sistema presencial estas teranse en conta proporcionalmente na avaliación continua. O peso das probas realizadas dependerá do número de horas de clase (prácticas con apoio de TICs, traballo tutelado e leccións maxistrais) presenciais impartidas en relación ao total de horas de clase (clase con prácticas de apoio de TICs, traballo tutelado e leccións maxistrais) recollidas no apartado de planificación desta guía.
...

* Probas pendentes que se manteñen
Na avaliación continua, as probas periódicas concentraranse en dúas probas con idéntico peso cada unha delas. A primeira realizarase á metade de cuadrimestre e a segunda o finalizar. Realizarase unha ou dúas probas en función das horas de clases afectadas polo plano de continxencia (PC): unha proba se as horas de clase afectadas polo PC son menos do 50% de horas total de clase recollidas no apartado de planificación desta guía docente e dúas probas se as horas de docencia afectadas PC son máis ou igual ó 50% das horas total de clase recollidas no apartado de planificación desta guía docente. Para estas probas seguen sendo válidas as proporcións de avaliación recollidas no epígrafe de avaluación desta guía: prácticas con apoio de TICs, traballo tutelado e lección maxistral.
...

* Probas que se modifican: a avaliación continua, as probas periódicas concentraranse en dúas probas con idéntico peso cada unha delas. A primeira realizarase á metade de cuadrimestre e a segunda o finalizar. Realizarase unha ou dúas probas en función das horas de clases afectadas polo (PC): unha proba se as horas de clase afectadas polo PC son menos do 50% de horas total de clase recollidas no apartado de planificación desta guía docente e dúas probas se as horas de docencia afectadas polo plano de PC son máis ou igual ó 50% das horas total de clase recollidas no apartado de planificación desta guía docente. Para estas probas seguen sendo válidas as proporcións de avaliación recollidas no epígrafe de avaluación desta guía: prácticas con apoio de TICs, traballo tutelado e lección maxistral.

* Novas probas

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Finanzas				
Materia	Finanzas			
Código	V03G100V01302			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	2	1c
Lingua impartición	Castelán Inglés			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Rodríguez de Prado, Francisco			
Profesorado	Docampo Barrueco, José María Huarte Galbán, Cecilio Rodríguez de Prado, Francisco			
Correo-e	fprado@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia plantearanse aos alumnos os conceptos básicos das Finanzas empresariais e de mercados financeiros para axudarlles a adquirir as competencias relacionadas con aqueles aspectos da Economía Financeira a nivel micro e macroeconómico.			

Competencias	
Código	
CE1	Comprender as ferramentas matemáticas básicas, necesarias para a formalización do comportamento económico
CE3	Coñecer o marco institucional da economía
CE5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
CE7	Comprender o entorno empresarial
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CE9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
CE12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Coñecer o valor do diñeiro no tempo e a lóxica da valoración financeira	CE1 CE8 CE12	
Coñecer e valorar as equivalencias financeiras no tempo	CE1 CE8 CE12	CT7
Coñecer a dinámica amortizativa de préstamos	CE1 CE8 CE12	CT7
Calcular rendementos e custos reais de operacións financeiras	CE1 CE8 CE12	CT7
Coñecer as nocións básicas de xestión financeira en empresas	CE5 CE7 CE9	
Coñecer os aspectos básicos do sistema financeiro nacional e internacional	CE3 CE5 CE9	
Aplicar o cálculo financeiro a valoración de activos	CE1 CE8 CE9 CE12	
Comprender e estimar a influencia do risco na valoración de activos e en la composición de carteiras	CE1 CE5 CE9 CE12	
Aplicar ferramentas informáticas nos cálculos propostos	CE8 CE12	CT7

Contidos

Tema	
Xestión Financeira	As finanzas na Economía. Os fluxos financeiros. Nivel micro: xestión financeira empresarial. Nivel macro: sistema financeiro
Cálculo Financeiro e Operacións Financeiras	- Cálculo financeiro básico: Valor do diñeiro no tempo. Capitalización simple e composta. Tipos de interese equivalentes. Efecto inflación. Desconto simple comercial. Valoración de rendas financeiras. - Operacións financeiras de préstamos: Operacións de préstamo. Clasificación. Formulación financeira: estrutura de pagos e custo.
Xestión de investimentos e financiamentos	Nocións básicas de xestión financeira empresarial. Obxectivo das empresas. Xestión de activos e pasivo: principais características. Principais alternativas de financiamento empresarial: capital, autofinanciación e endebedamento.
Sistema Financeiro	Concepto, función, características, integrantes e clasificacións
Valoración de activos reais e financeiros: rendibilidade e risco	- Activos Financeiros de renda variable: Concepto e función. Operativa. Mercados de negociación e intermediarios - Activos Financeiros: renda fixa: Concepto e función. Valoración e risco. Clasificación. Mercados de negociación e intermediarios
Xestión de activos financeiros e carteiras	Concepto de carteira de valores. Rendibilidade e risco. Diversificación. Xestión de carteiras

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	30	30	60
Lección maxistral	45	80	125
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	37	40

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Proposta de exercicios prácticos en grupo de laboratorio reducido como complemento da explicación teórica dos contidos da materia. Resolución conxunta cos alumnos e atención personalizada do docente. Resolución de dúbidas aos alumnos.
Lección maxistral	Exposición na aula por parte do profesor dos contidos máis relevantes, a partir da base de material docente posto a disposición dos alumnos en plataforma e bibliografía indicada.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Resolución exercicios propostos en grupos reducidos co asesoramento personalizado do profesor

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Avaliación continua a través de exames parciais con resolución de probas escritas presenciais, sobre a adquisición de competencias da materia. Os alumnos poderán optar entre avaliación continua a través de exames parciais (100% nota final), ou de maneira alternativa, avaliación global de toda a materia nos exames finais e fin de carreira das convocatorias oficiais (100% nota final).	100	CE1 CE3 CE5 CE7 CE8 CE9 CE12	CT7

Outros comentarios sobre a Avaliación

Pódense consultar as datas de exames en http://fccee.uvigo.es/

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Brigham, E.F. and Erhardt, M, **Financial management: theory and practice**, South western Thompson learning, 2002

Pisón Fernández, Irene, **Dirección y gestión financiera de la empresa**, Pirámide, 2001

Rodríguez Sánchez, J.A. y Rodríguez Parada, S., **Cuadernos de matemática de las operaciones financieras**, Tórculo, 2000

Bibliografía Complementaria

Pindado García, J., **Finanzas empresariales**, Paraninfo, 2012

Hayat, S. y San Millán, A, **Finanzas con excel**, Mc Graw Hill, 2006

Suárez Suárez, A.S., **Decisiones óptimas de inversión y financiación**, Pirámide, 2014

PArejo Gamir, Cuervo, A. y otros, **Manual de Sistema Financiero español**, Ariel, 2014

Martínez Alvarez, J.A. y Calvo González, J.L., **Banca y mercados financieros**, Tirant lo Blanch, 2012

Pampillón Fernández, Fernando, **Ejercicios de Sistema Financiero español**, Dykinson, 2005

Brealey, R., Myers, S. y Marcus, A., **Fundamentos de finanzas corporativas**, Mc Graw Hill, 2007

MArtín Marín, J.L. y TRujillo Ponce, A., **Manual de mercados financieros**, Thompson, 2004

Steiner, B., **Conceptos esenciales del mercado financiero**, Reuters, 2002

De Pablo López, A., **Valoración Financiera**, CEntro EStudios Ramon Areces, 2002

De Pablo López, A., **Matemáticas de las operaciones Financieras**, UNED, 2000

FAITIC, **Material teórico y práctico**,

Delgado, Concepción, **MAtemática Financiera**, Palomero Delgado, 1995

González Catalá, Vicente, **Análisis de las operaciones financieras, bancarias y bursátiles**, Ed. Ciencias Sociales, 1995

Pozo Carrero, E. y Zuñiga Rodríguez, J., **Problemas de matemática financiera**, Esic, 1996

Bonilla Musoles, M. y Ivars Escortell, A., **MAtemática de las operaciones financieras**, AC, 2006

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Contabilidade/V03G100V01401

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Economía da empresa/V03G100V01204
Estatística: Estatística I/V03G100V01205
Matemáticas: Matemáticas I/V03G100V01104

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===
* Metodoloxías docentes que se manteñen
Seguiremos mantendo as diversas metodoloxías docentes se é necesario nun escenario non presencial ou parcialmente presencial
* Metodoloxías docentes que se modifican

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)
correo electrónico, teléfono e despacho campus remoto
* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe
Todo o material necesario está incorporado na plataforma faitic

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===
Mantéñese o mesmo sistema de avaliación, pero si as probas parciais ou finais non se poden realizar presencialmente, realízaranse se é necesario nun escenario non presencial ou parcialmente presencial

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Matemáticas II				
Materia	Matemáticas II			
Código	V03G100V01303			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Matemáticas			
Coordinador/a	Vázquez Pampín, Carmen			
Profesorado	Vázquez Pampín, Carmen			
Correo-e	cvazquez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O obxetivo desta asignatura é proporcionar ó estudante a linguaxe e as principais técnicas matemáticas necesarias para poder entender a literatura económica elemental e capacitalo para plantexar e analizar os modelos dos problemas económicos.			

Competencias	
Código	
CE1	Comprender as ferramentas matemáticas básicas, necesarias para a formalización do comportamento económico
CE10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
CE12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT3	Espírito emprendedor e capacidade de liderado, incluíndo empatía co resto de persoas
CT4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas baseado no manexo da álxebra lineal e da análise matemática.	CE1 CE10 CE12	CT2 CT5
Comprender as técnicas matemáticas básicas, necesarias para a modelización do comportamento económico	CE1 CE10 CE12	CT5
Avaliar, utilizando técnicas matemáticas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas	CE1 CE12	CT2 CT7
Habilidades para argumentar de modo rigoroso, coherente e intelixible, tanto en forma oral como escrita	CE1 CE10	CT2 CT3 CT4 CT5

Contidos	
Tema	
1. Formas cadráticas	Autovalores. Diagonalización. Formas cadráticas. Estudo do signo dunha forma cadrática.
2. Derivadas de funcións de varias variables	Derivadas direccionais e derivadas parciais. Vector gradiente. Matriz jacobiana. Regra da cadea. Derivadas sucesivas. Matriz hessiana. Teorema de Taylor.
3. Funcións homoxéneas	Funcións homoxéneas. Propiedades.Teorema de Euler.
4. Funcións definidas implícitamente	Funcións definidas implícitamente por unha ou varias ecuacións. Relación marxinal de sustitución. Derivación de funcións implícitas.
5. Funcións cóncavas e convexas.	Funcións convexas e funcións cóncavas. Casi-concavidade. Propiedades. Caso de funcións diferenciables. A función de utilidade. Concavidade e formas cadráticas.
6. Problemas de extremos sen restricións	Óptimos locais e globais. Condicións necesarias de primeira e segunda orde para a existencia de extremos. Condicións suficientes.
7. Problemas de extremos con restricións de igualdade	Formulación do problema. O problema do consumidor. Condición necesaria para a existencia de óptimos: Teorema dos multiplicadores de Lagrange. Condicións suficientes.

8. Problemas de extremos con restricións de desigualdade	Formulación do problema. Saturación de restricións. Condición necesaria para a existencia de extremos: Teorema de Kuhn Tucker. Condicións suficientes.
9. Optimización dinámica	Formulación do problema de cálculo de variacións. Condición de Euler. Condicións suficientes.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	15	22.5	37.5
Resolución de problemas	15	30	45
Seminario	15	22.5	37.5
Prácticas con apoio das TIC	5	5	10
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	6	8
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	9	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia por parte da profesora, base teóricae directricesde traballo a desenrolar polo estudante.
Resolución de problemas	Formulación, análise, resolución e debate de problemas ou exercicios relacionados coa temática da materia. Adoitase utilizar como complemento da sesión maxistral.
Seminario	Sesións nas que o docente orientará e guiará o proceso de aprendizaxe do alumnado
Prácticas con apoio das TIC	Utilización de software de cálculo simbólico para a resolución de exercicios relacionados coa temática da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Asesoramento para o desenvolvemento de actividades da materia.
Seminario	Seguimento do traballo individual do alumno para asesoramento no proceso de aprendizaxe.
Prácticas con apoio das TIC	Seguimento do traballo individual do alumno para asesoramento no proceso de aprendizaxe.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas	
Seminario	Formulación, análise, resolución e debate de problemas ou exercicios, repartidos o longo do curso.	30	CE1 CE10 CE12	CT2 CT3 CT4 CT5 CT7
Prácticas con apoio das TIC	Resolución de exercicios relacionados coa temática da materia utilizando software de cálculo simbólico.	10	CE1	CT2
Resolución de problemas e/ou exercicios	Cuestións teóricos e prácticos similares os realizados nas clases. Formarán parte do exame final	30	CE1 CE10 CE12	CT5 CT7
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exercicios teóricos e prácticos similares os realizados nos seminarios. Formarán parte do exame final	30	CE1 CE10 CE12	CT5 CT7

Outros comentarios sobre a Avaliación

A nota final será a suma da nota obtida nas probas realizadas nas clases prácticas durante o curso (avaliación continua) cunha ponderación do 40% sobre o total, e da nota obtida no exame final, cunha ponderación do 60% do total. No caso de non superar a materia na convocatoria ordinaria, a nota obtida polo traballo ao longo do curso manterase para a convocatoria de xullo.

Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudante, previa comunicación ó profesorado, poderá optar a ser avaliado cun único exame final que suporá o 100% da cualificación.

Na convocatoria de fin de carreira, o exame suporá o 100% da cualificación.

As datas de exámes son competencia do decanato e deberán ser consultadas na web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Jarne G., Pérez-Grasa I., Minguillón E., **Matemáticas para la Economía. Álgebra lineal y Cálculo diferencial.**, McGraw Hill,

Barbolla R.,Cerdá E. y Sanz P., **Optimización. Cuestiones, ejercicios y aplicaciones a la Economía**, Pearson Educación,

Pérez-Grasa I., Minguillón E. y Jarne G., **Matemáticas para la Economía. Programación matemática y sistemas dinámicos**, McGraw Hill,

Barbolla R.,Cerdá E. y Sanz P., **Optimización. Programación Matemática y aplicaciones a la Economía**, Editorial Garceta,

Bibliografía Complementaria

Sydsaeter K., Hammond P. y Carvajal A. J., **Matemáticas para el análisis económico(2ª ed)**, Pearson Education,

Besada M. y otros, **Cálculo de varias variables. Cuestiones y ejercicios resueltos**, Pearson Educación,

Besada M. y otros, **Cálculo diferencial en varias variables. Problemas y cuestiones tipo test resueltos**, Editorial Garceta,

Balbás A. y otros, **Análisis matemático para la economía I y II**, Editorial A. C.,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Matemáticas: Matemáticas I/V03G100V01104

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Manteranse as mesmas metodoloxías na docencia e titorias non presenciais, coa utilización do Campus Remoto ou outros medios dos que a Universidade de Vigo dispoña. Non haberá modificacións nos contidos a impartir.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Manterase a mesma estructura de probas. As realizadas de xeito presencial terán a mesma ponderación prevista. As probas que teñan que facerse de xeito virtual terán unha valoración máxima do 70% do previsto inicialmente, que se complementará no restante 30% con probas orais curtas.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Microeconomía I				
Materia	Microeconomía I			
Código	V03G100V01304			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	2	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Pazo Martínez, María Consuelo			
Profesorado	Lorenzo Alonso, Pedro Pazo Martínez, María Consuelo			
Correo-e	cpazo@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descrición xeral	Esta materia impártese no primeiro cuadrimestre do segundo curso do grao en Economía e xunto coa materia "Microeconomía II", impartida no segundo cuadrimestre, configura un curso completo de microeconomía intermedia. Estas dúas materias desenvolven máis formalmente os contidos presentados na materia "Economía: Principios de Economía I", co obxectivo de familiarizar aos estudantes co método da análise económica, en particular, co proceso de modelización dos problemas económicos. O obxectivo concreto é analizar detalladamente o comportamento individual dos axentes económicos e o funcionamento dos mercados nos que interactúan, tanto nun contexto de competencia perfecta (Microeconomía I), como nun contexto de competencia imperfecta (Microeconomía II). A análise realizarase, en primeiro lugar, desde unha perspectiva de equilibrio parcial (Microeconomía I), para logo abordar a análise desde unha perspectiva de equilibrio xeral (Microeconomía II).			

Competencias	
Código	
CE2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
CE5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
CE6	Adquirir coñecementos de Análise económica
CE7	Comprender o entorno empresarial
CE10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas

Resultados de aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe	Competencias	
1. Desenvolver nos estudantes a capacidade para analizar de forma rigorosa os efectos de cambios na contorna económica sobre o comportamento dos axentes e a súa consecuente repercusión nos mercados. 2. Lograr que os estudantes sexan capaces de analizar a realidade económica utilizando instrumentos de análise económica, en particular, modelos económicos simples que lles permitan argumentar de forma coherente.	CE2 CE5 CE6 CE7 CE10	CT5
3. Potenciar a habilidade de expresar e defender argumentos de forma coherente e fundamentada. 4. A obtención dos resultados anteriores contribuirá a capacitar aos estudantes para a realización de informes de asesoramento económico.	CE10	CT5

Contidos	
Tema	
PARTE I. INTRODUCCION.	1. INTRODUCIÓN. Microeconomía: Concepto e contido. Optimalidad e concepto de equilibrio. Oferta e demanda. Estática comparativa. Concepto de eficiencia. Bibliografía: Varian, capítulo 1.

PARTE II. A TEORIA DO CONSUMIDOR.	2. A RESTRICIÓN ORZAMENTARIA. Propiedades do conxunto orzamentario. Efectos de variacións de prezos e renda sobre a recta orzamentaria. Efectos de impostos, subvencións e racionamento. Bibliografía: Varian, capítulo 2. 3.- PREFERENCIAS. Supostos básicos. Curvas de indiferenza. Convexidade das preferencias. Relación Marxinal de substitución. Bibliografía: Varian, capítulo 3. 4. UTILIDADE. Utilidade ordinal e utilidade cardinal. Utilidade marxinal. Relación entre a utilidade marxinal e a relación marxinal de substitución. Bibliografía: Varian, capítulo 4. 5. ELECCIÓN ÓPTIMA DO CONSUMIDOR. Elección óptima. A función de demanda individual. Solucións de esquina. Efectos dun imposto sobre a cantidade versus imposto sobre a renda. Bibliografía: Varian, capítulo 5. 6. ESTÁTICA COMPARATIVA EN DEMANDA. Variacións da renda: Bens normais e inferiores. Curvas de oferta-renda e curvas de Engel. Variacións nos prezos: Bens ordinarios e bens Giffen. Curvas de oferta-prezo e curvas de demanda. Bens sustitutivos e complementarios. Función inversa de demanda. Bibliografía: Varian, capítulo 6. 7. A ECUACIÓN DE SLUTSKY. Efecto substitución. Efecto renda. Lei de demanda e a ecuación de Slutsky. Curvas de demanda compensadas. Bibliografía: Varian, capítulo 8. 8. EXCEDENTE DO CONSUMIDOR. Variación compensatoria e variación equivalente. Excedente do consumidor. Bibliografía: Varian, capítulo 14. 9. ELECCIÓN CON DOTACIÓNS INICIAIS. A OFERTA DE TRABALLO. Demandas brutas e netas. Restrición orzamentaria con dotacións iniciais. A restrición orzamentaria consumo-lecer. Elección óptima: demanda de lecer, oferta de traballo. Estática comparativa. Bibliografía: Varian, capítulo 9. 10. ELECCIÓN INTERTEMPORAL: O MODELO CONSUMO-AFORRO. A restrición orzamentaria: tipos de desconto, valor actual e valor futuro. A elección intertemporal. Estática comparativa. Efectos da inflación. Bibliografía: Varian, capítulo 10. 11. A DEMANDA DE MERCADO. Da demanda individual á demanda de mercado. A elasticidade. Bibliografía: Varian, capítulo 15.

PARTE III. TEORIA DA PRODUCCION.	12. A TECNOLOXÍA. Factores e produtos. Conxunto de produción e función de produción. Produtividade marxinal e produtividade media. Isocuantas e relación técnica de substitución. Os rendementos a escala. Bibliografía: Varian, capítulo 19. Pindyck e Rubinfeld, capítulo 6. Estrin e Laidler, capítulo 11. 13. MAXIMIZACIÓN DE BENEFICIOS. Maximización de beneficios a curto prazo e a longo prazo. As funcións de demanda de factores. Maximización de beneficios e rendementos a escala. Bibliografía: Varian, capítulo 20. 14. CUSTOS DE PRODUCIÓN. Minimización de custos: funcións de custos a curto e longo prazo. Rendementos de escala e funcións de custos. Relación entre os custos a curto e longo prazo. Curvas de custos. Bibliografía: Varian, capítulos 21 e 22. Pindyck e Rubinfeld, capítulo 7. Estrin e Laidler, capítulo 12. 15. A DECISIÓN DE PRODUCIÓN: A OFERTA DA EMPRESA COMPETITIVA. A demanda de mercado para unha empresa competitiva. Maximización do beneficio e oferta da empresa. Beneficios e excedente do produtor. A curva de oferta a longo prazo da empresa. A oferta da industria. Bibliografía: Varian, capítulo 23. Pindyck e Rubinfeld, capítulo 8. Estrin e Laidler, capítulo 13. 16. A OFERTA DA INDUSTRIA EN COMPETENCIA PERFECTA. A oferta da industria a curto prazo e a longo prazo. O equilibrio competitivo a curto e longo prazo. Efectos sobre o equilibrio de diferenzas de eficiencia entre as empresas e efectos de variacións nos prezos dos factores. Bibliografía: Varian, capítulo 24. Pindyck e Rubinfeld, capítulo 8. Estrin e Laidler, capítulo 14.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	42	84	126
Resolución de problemas	27	54	81
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	4	6
Exame de preguntas obxectivas	2	4	6
Exame de preguntas obxectivas	2	4	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	A metodoloxía docente consistirá no desenvolvemento de varios tipos de clases (teóricas e prácticas) e no traballo persoal do alumno para consolidar os coñecementos e adquirir soltura na resolución dos problemas expostos. Nas clases teóricas exporanse de forma reducida os principais contidos dos distintos temas, desenvolvéndose con máis detalle os puntos de maior complexidade. Para un adecuado seguimento e comprensión das clases é conveniente que os alumnos lean con antelación a bibliografía básica recomendada para cada un dos temas.
Resolución de problemas	As clases prácticas consistirán na resolución de follas de exercicios que se proporcionarán aos alumnos con antelación para que os resolvan antes da clase. Dese modo, poderán identificar aquelas cuestións que lles resultan máis dificultosas e poderán resolver as súas dúbidas en clase.

Atención personalizada	
Metodoloxías	**Descrición**
Lección maxistral	As tutorías personalizadas terán lugar no despacho 404 de forma presencial (se as condición sanitarias permíteno), ou no despacho virtual (previa concertación).
Resolución de problemas	As tutorías personalizadas terán lugar no despacho 404 de forma presencial (se as condición sanitarias permíteno), ou no despacho virtual (previa concertación).

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realizarase un control con preguntas tipo test (relativas a contidos teóricos e prácticos) e pequenos problemas que formarán parte da avaliación continua da materia.	20	CE2 CE5 CE6 CE7 CE10	CT5
Exame de preguntas obxectivas	Realizarase unha proba parcial dos contidos teóricos e prácticos dos temas 1 a 8.	40	CE2 CE5 CE6 CE7 CE10	CT5
Exame de preguntas obxectivas	Realizarase unha proba parcial dos contidos teóricos e prácticos dos temas 9 a 16.	40	CE2 CE5 CE6 CE7 CE10	CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Cada estudante poderá optar entre (1) avaliación continua ou (2) exame global.

1. Avaliación continua. Neste caso a cualificación obterase do seguinte modo:

- 20% cun control dos primeiros 5 temas.
- 40% cunha proba parcial dos temas 1 a 8.
- 40% cunha proba parcial dos temas 9 a 16.

Para aprobar a materia a cualificación obtida ha de ser maior ou igual a 5 puntos (sobre 10), sendo ademais imprescindible obter en cada unha das dúas probas parciais unha puntuación igual ou superior a 4 puntos (sobre 10). Si non se alcanza esa puntuación nalgunha das dúas probas parciais, poderase recuperar a parte correspondente no exame que se celebrará na data oficial recollida na páxina web da facultade (http://fccee.uvigo.es). Si tampouco se alcanza esa puntuación nese exame (ou non se presenta ao exame), a nota final máxima da materia será de 4 puntos.

Para o alumnado que teña que recuperar as dúas probas parciais é imprescindible que en cada unha das dúas partes obtéñase unha puntuación igual ou superior a 3,5 puntos (sobre 10). Si non se cumpre a condición anterior, (ou non se presenta ao exame), a nota máxima da materia será de 4 puntos.

2. Exame global: O exame celebrarase na data oficial recollida na páxina web da facultade e suporá o 100% da nota. O exame constará de dous partes (a primeira corresponderá aos temas 1 a 8 e a segunda aos temas 9 a 16), cada unha das cales suporá o 50% da cualificación final. Para aprobar a materia, é necesario que a media das cualificacións das dúas partes sexa igual ou superior a 5 puntos (sobre 10), sendo ademais imprescindible que en cada unha das dúas partes obtéñase unha puntuación igual ou superior a 3,5 puntos (sobre 10). Si non se cumpre a condición anterior, a nota máxima da materia será de 4 puntos.

Exame de fin de carreira: O exame de fin de carreira suporá o 100% da nota.

Datas oficiales de examen: Poden ser consultadas na páxina web da facultade: http://fccee.uvigo.es

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Varian, H. R., **Microeconomía Intermedia. Un enfoque actual**, 9ª Edición, Antoni Bosch, 2015

Carrasco, A. et al., **Microeconomía Intermedia: Problemas y Cuestiones**, 1ª Edición, McGraw Hill, 2003

Gracia, E. y R. Pérez, **Cuestiones tipo test de Microeconomía Intermedia**, 1ª Edición, Prentice Hall, 2004

Bibliografía Complementaria

Carrasco, A. et al., **Microeconomía: Ejercicios y Cuestiones**, 1ª Edición, McGraw Hill, 2013

Estrin, S. y D. Laidler, **Microeconomía**, 4ª Edición, Prentice Hall, 1995

Pindyck, R. S. y D. L. Rubinfeld, **Microeconomía**, 8ª Edición, Pearson, 2013

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Microeconomía II/V03G100V01404

Materias que se recomenda cursar simultáneamente

Matemáticas II/V03G100V01303

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía: Principios de economía I/V03G100V01102

Outros comentarios

Non existe ningún requisito formal para poder cursar esta materia, aínda que resulta recomendable ter superada a materia do primeiro curso "Economía. Principios de Economía I".

Suponse que os alumnos están familiarizados con conceptos económicos básicos: demanda, oferta, equilibrio, elasticidade, competencia perfecta.

Ademais, o alumno debe posuír coñecementos básicos de matemáticas, adquiridos no bacharelato e na materia de matemáticas cursada no primeiro ano do grao. En particular, o alumno debe ter coñecementos elementais de álxebra (operación e manipulación de expresións algebraicas, resolución de sistemas de ecuacións), representación gráfica de funcións dunha variable, derivación de funcións dunha variable e obtención de derivadas parciais en funcións de varias variables.

En FAITIC (acceso en http://faitic.uvigo.es) poderase consultar información relevante para o seguimento da materia.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determíneno atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===
* Metodoloxías docentes
As clases presenciais substituiranse por clases virtuais utilizando o campus remoto.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías):
As tutorías atenderanse a través do correo electrónico e do despacho virtual (con concertación previa).

* Modificacións dos contidos a impartir
Non se modificarán os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe
Non será necesaria bibliografía adicional.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===
* Probas xa realizadas
Manteranse as puntuacións obtidas nas probas realizadas.

* Probas pendentes
Si non é posible facer exames presenciais, os exames realizaranse utilizando faitic e/ou o campus remoto.

A ponderación das diversas probas non cambiará.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Contabilidade				
Materia	Contabilidade			
Código	V03G100V01401			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Buch Gómez, Enrique Juan			
Profesorado	Buch Gómez, Enrique Juan			
Correo-e	ebuch@uvigo.es			
Web	http://fccee.uvigo.es			
Descrición xeral	Introducir ao alumno no ámbito da información económico-financeira como instrumento necesario ao proceso de toma de decisións no contexto das entidades lucrativas.- Incorporar ao alumno á filosofía do sistema contable como sistema informativo integrado en toda organización, imprescindible para o seu adecuado funcionamento.- Fomentar no alumno a idea da utilidade da ciencia contable tanto para a sociedade no seu conxunto como no ámbito da concreta entidade económica.			

Competencias	
Código	
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CE13	Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico

Resultados de aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe		Competencias
Coñecer o funcionamento básico dun sistema contable como instrumento informativo ao servizo do proceso de toma de decisións	CB2 CB3 CB4	CE13
Coñecer a regulación positiva da contabilidade, os seus obxectivos e carácter relativo, así como o funcionamento do sistema contable empresarial no contexto da regulación positiva española.	CB2 CB3 CB4	CE13

Contidos	
Tema	
1. A información económica e a toma de decisións	1.1. A información económico-empresarial 1.2. A utilidade da información económica. 1.3. Os usuarios da información económica. 1.4. A información contable: características e requisitos
2. Concepto e División da Contabilidade	2.1. Introdución ao concepto de contabilidade 2.2. División da contabilidade.
3. O Patrimonio da Empresa: elementos e relacións	3.1. O patrimonio da empresa e os seus compoñentes. 3.2. Analisis do Activo. 3.3. Analisis do Pasivo. 3.4. O fondo de manobra. 3.5. O período medio de maduración da empresa.
4. Método contable e a sea instrumentalización	4.1. O método contable e os seus obxectivos. 4.2. Os feitos contables: A súa clasificación e formulación. 4.3. Os feitos contables e o concepto de resultado. 4.4. A conta como instrumento contable. 4.5. Tipos de conta e o seu funcionamento. 4.6. O método de partida dobre. 4.7. O rexistro das operacións contables. 4.8. Contas administrativas e contas especulativas.

5. O ciclo contable	5.1. O ciclo contable: concepto e fases. 5.2. A fase inicial: inventario e apertura. 5.3. O desenvolvemento do exercicio: fase de xestión. 5.4. As operacións de conclusión do exercicio: a fase de peche. 5.5. A elaboración das contas anuais
6. A normalización contable: a regulación legal da contabilidade en España	6.1. A normalización contable: concepto, utilidade e tipos. 6.2. A regulación legal da contabilidade en España: o Plan Xeral de Contabilidade. 6.3. A estrutura do Plan Xeral de Contabilidade. 6.4. Os principios contables e as contas anuais.
7. O proceso de valoración contable	7.1. A valoración contable: concepto. 7.2. Valoración analítica e valoración sintética. 7.3. Os criterios de valoración no Plan Xeral de Contabilidade español.
8. Análise e contabilización das existencias	8.1. Concepto e clases de existencias. 8.2. A valoración das existencias. 8.3. A contabilización das existencias. 8.4. Depreciación das existencias. 8.5. A problemática contable de envases e embalaxes. 8.6. A problemática contable do IVE.
9. Dispoñibilidades líquidas e dereitos de cobro	9.1. O efectivo e outros activos líquidos equivalentes. 9.2. Os dereitos correntes de cobro. 9.3. A depreciación dos dereitos correntes de cobro.
10. O pasivo corrente	10.1. O pasivo: concepto e clases. 10.2. Os pasivos por operacións de tráfico. 10.3 As débedas con entidades de crédito e outros pasivos de natureza financeira. 10.4. Outras contas pasivas.
11. O inmovilizados material e intanxible	11.1. Concepto e clases. 11.2. O inmobilizado material. 11.3. Os inmobilizados materiais en curso. 11.4. Os investimentos inmobiliarios. 11.5. O inmovilizado intangible. 11.6. As correccións valorativas.
12. Os investimentos financeiros	12.1. Concepto e clases. 12.2. A valoración dos investimentos financeiros. 12.3 Os dereitos preferentes de subscrición e a súa problemática contable. 12.4. A problemática contable das accións e participacións de capital. 12.5. A problemática contable dos valores de renda fixa e créditos asimilados.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	60	90
Resolución de problemas	15	30	45
Observación sistemática	2	0	2
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	2	3
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	8	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.

Atención personalizada	
Metodoloxías	**Descrición**
Resolución de problemas	Ao longo das clases prácticas, a medida que os alumnos desenvolven de modo autónomo problemas ou exercicios propostos polo profesor, resolveranse as dúbidas ou cuestións dun modo personalizado.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Observación sistemática	Percepción atenta, racional, planificada e sistemática por parte do docente co obxectivo de rexistrar as manifestacións do comportamento do alumnado. Trátase de valorar aprendizaxes e accións e como levan a cabo valorando a orde, precisión, destreza, eficacia...	10	CB2 CB3 CB4
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas que inclúen preguntas abertas sobre algúns aspectos teóricos. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia con respostas relativamente extensas.	20	CB2 CB3 CB4
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba na que ou alumno/a debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condiciones establecido/as polo profesor/a. E este modo, o alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu.	70	CB2 CB3 CB4

Outros comentarios sobre a Avaliación

Avaliación continua

Durante o curso o alumno será obxecto de avaliación a través de probas escritas de desenvolvemento, de resolución de problemas e exercicios, así como da realización de actividades na aula que serán computadas e rexistradas a través da observación sistemática por parte do profesor.

As preguntas de desenvolvemento avalían o nivel de coñecementos teóricos e supón o 20% da cualificación da materia. Durante o curso, avaliarase a disposición do alumno ante a materia (asistencia, participación, actitude, ...) que será rexistrada a través dunhas cualificacións que suporá até o 10% da cualificación final. O 70% restante da cualificación da materia por avaliación continua derivarase dun exame escrito que se celebrará ao final do curso, nas datas oficiais establecidas polo centro, na que se avaliarán as destrezas do alumno a través da resolución de problemas e/ou exercicios.

Para superar a materia no proceso de avaliación continua será preciso obter unha nota mínima de 4 sobre 10 na proba que avalía as destrezas a través da resolución de problemas e ou exercicios. En caso contrario, a nota máxima global que se poderá obter por avaliación continua é un 4,5.

Para a convocatoria extraordinaria de xullo manteranse as cualificacións correspondentes á Observación sistemática e á do Exame de preguntas de desenvolvemento, polo que esta proba será o 70% da nota final.

Avaliación global

Si o alumno non desexa ser valorado polo anteriormente descrito proceso de avaliación continua, deberá comunicar por correo electrónico ao profesor coordinador, antes do 1 de marzo, o seu desexo de avaliarse a través dunha única proba. Esta proba, na que se poderá obter até un total de 10 puntos, conterá preguntas de desenvolvemento e resolución de problemas e/ou exercicios e será realizada, na convocatoria ordinaria e na extraordinaria, nas datas oficiais establecidas polo centro.

Exame de Fin de Carreira

Os alumnos que concorran a esta convocatoria serán avaliados co mesmo criterio descrito no apartado de avaliación global.

As datas dos exames oficiais deberán ser consultadas na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Plan General de Contabilidad. R.D. 1514/2007, de 16 de noviembre (B.O.E. 20/11/07),

- Antonio Sociás Salvá y otros, **Contabilidad Financiera. El Plan General de Contabilidad 2007**, Ed. Pirámide,

- Jose Luis Wanden-Berghe Lozano (coord.)., **Contabilidad Financiera. El Nuevo Plan General de Contabilidad y de PYMES.**, Ed. Pirámide,

- Enriqueta Gallego y Mateo Vara, **Manual Práctico de Contabilidad Financiera.**, Ed. Pirámide,

M.F. Losilla; A. Moreno; F. Rodriguez, **Prácticas de Contabilidad financiera**, Garceta G.E.,

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===
* Metodoloxías docentes que se manteñen
En caso de ter que pasar a un sistema de ensino virtual, debido a emerxencia sanitaria ou calquera outro tipo de emerxencia, manteranse as mesmas metodoloxías docentes facendo uso das ferramentas virtuais que a UVigo pon a disposición do PDI e o alumnado (aulas e despachos virtuais, faitic, correo electrónico, etc.)

* Metodoloxías docentes que se modifican
Non é necesario modificar ningunha metodoloxía.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)
As tutorías realizaranse a través dos medios postos a disposición do profesorado e do alumnado, pola UVigo, con sistema de concertación previa.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir
Non procede

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe
Non procede

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===
As porcentaxes correspondentes aos distintos tipos de probas, mantéñense, con independencia de que a avaliación sexa virtual ou presencial. En caso de ter que pasar a un sistema de docencia e avaliación virtual, os alumnos serán avaliados a través dos medios que a UVigo pon á nosa disposición (Campus Remoto, faitic, etc.)

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dirección de empresas				
Materia	Dirección de empresas			
Código	V03G100V01402			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	2	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Vila Alonso, María Mercedes			
Profesorado	Vila Alonso, María Mercedes			
Correo-e	mvila@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é describir o proceso de xestión empresarial desde a perspectiva estratéxica. Concretamente capacitará ao alumno para identificar e analizar os factores relevantes á hora de fixar estratexias tanto en empresas como noutro tipo de institucións, co fin de que estas alcancen a competitividade necesaria para traballar nun mundo globalizado e ante continuos cambios económicos. O alumno dominará as distintas alternativas estratéxicas e as ferramentas dispoñibles, para conseguir o devandito obxectivo partirase dos coñecementos estudados no curso anterior.			

Competencias	
Código	
CG2	Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia
CG4	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación
CE7	Comprender o entorno empresarial
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CE9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
CE12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe		Competencias	
Aplicar os procedementos de análises e coñecementos adquiridos á resolución de problemas/cuestiones concretas, a nivel estratéxico, no ámbito da empresa.		CE8 CE12	CT5 CT7
Promover a capacidade do alumno para aplicar coñecementos adquiridos na consulta de bibliografía e fontes de información diversa, para a reflexión e a defensa de argumentos, resolución de problemas e análises diversas sobre dirección da empresa.		CE8 CE9	
Ser capaz de aplicar os diferentes conceptos teóricos e as distintas visións persoais dun equipo de traballo na realización dun proxecto común	CG2 CG4	CE7 CE8 CE9 CE12	CT2 CT5 CT7
Comprender a contorna xeral e a contorna específica da empresa, identificando ameazas e oportunidades para a toma de decisións estratéxicas.		CE7 CE8 CE9	
Ser capaz de identificar os obxectivos, valores, recursos e capacidades dunha organización que permitan a creación dunha vantaxe competitiva		CE7 CE8	
coñecer as alternativas estratéxicas da empresa, así como as direccións de desenvolvemento estratéxico e ser capaz de formular as estratexias competitivas e corporativas máis adecuadas para responder os retos da contorna.		CE7 CE8 CE9 CE12	

Contidos	
Tema	
0. Introdución	
1. Os obxectivos e os valores da empresa.	1.1. Os obxectivos da empresa 1.2. A visión e o propósito estratéxico. 1.3 A RSE.

2. Análise da contorna xeral	2.1. Concepto e tipoloxía de contorna 2.2. Análise da contorna xeral 2.3. Análise da contorna futura: O método dos escenarios
3. Análise da contorna específica	3.1. Delimitación da contorna específica 3.2. Análise da estrutura da industria 3.3. A segmentación de mercados: grupos estratéxicos
4. Análise interna da empresa	4.1. O diagnóstico interno da empresa 4.2. A cadea de valor 4.3. A análise DAFO
5. Análise dos recursos e capacidades	5.1. A análise de recursos e capacidades 5.2. Identificación dos recursos e capacidades 5.3. Avaliación dos recursos e capacidades
6. Estratexia e vantaxe competitiva	6.1. Estratexia e vantaxe competitiva 6.2. A vantaxe competitiva en custos 6.3. A vantaxe competitiva en diferenciación 6.4. Ampliación de estratexias: O reloxo estratéxico.
7. Direccións de desenvolvemento estratéxico	7.1. O crecemento e desenvolvemento da empresa 7.2. Direccións do desenvolvemento 7.3 Métodos de desenvolvemento. 7.4 A estratexia de internacionalizacion
8. Implantacion e Control Estratéxico	

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	45	45	90
Estudo de casos	22.5	45	67.5
Seminario	7.5	30	37.5
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	27	30

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices do traballo, exercicios ou proxectos a desenvolver polo estudantado
Estudo de casos	Analizásense lecturas con casos, reais ou ficticios, coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, reflexionar, debater
Seminario	Tutorías en grupo reducido. Reunións que o/a alumno/a mantén co profesorado da materia para asesoramento, desenvolvemento e supervisión de actividades da materia no proceso de aprendizaxe

Atención personalizada	
Metodoloxías	**Descrición**
Lección maxistral	Resolución personalizada de problemas do alumnado á hora de entender os coñecementos teóricos impartidos. Realizaranse preferentemente por medios telemáticos: correo electrónico, foros, despacho virtual (baixo a modalidade de concertación previa)
Seminario	Resolución de problemas do alumnado á hora de entender os coñecementos teórico-prácticos impartidos. Realizaranse preferentemente por medios telemáticos: correo electrónico, foros, despacho virtual (baixo a modalidade de concertación previa)
Estudo de casos	Resolución personalizada de problemas do alumnado a hora de levar a práctica os coñecementos teóricos adquiridos. Realizaranse preferentemente por medios telemáticos: correo electrónico, foros, despacho virtual (baixo a modalidade de concertación previa)

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Estudo de casos	Estudo, debate e participación na resolución de supostos, reais ou ficticios, de formulacións estratéxicas por parte de empresas e outras institucións. Realización e presentación de traballos propostos por o profesor.	40	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas individuais escritas de avaliación sobre os contidos teóricos e prácticos da materia	60	

Outros comentarios sobre a Avaliación

A Información detallada sobre o procedemento de avaliación estará dispoñible dende o comenzo do curso nun cartafol especifico de "documentos e enlaces" da plataforma de Teledocencia (FAITIC), e se informará disto o alumnado o primeiro día de clase.

Independentemente do tipo de avaliación, é necesario ter polo menos un 5 en cada parte (teórica e práctica) para superar a materia.

Na materia ofrécense dous tipos de avalliación:

Alumnos/as que optan por avaliación continua (é presencial e require asistencia ao 80% das clases prácticas):

O 40% da nota será da parte práctica (60% exercicios nas sesións prácticas e 40% traballo en equipo). Para superar esta parte será necesario ter realizadas e entregadas todas practicas, así como o traballo en equipo, na forma e prazos establecidos. En caso de non superarse se fará un exame práctico. Esta nota gardarase até a convocatoria extraordinaria.

O 60% restante será a nota do exame teórico. Realizaranse dous exames parciais, un a metade do cuadrimestre e outro ó final si é posible por datas, se non é así, realizarase na data da convocatoria oficial establecida no calendario de exames, de forma que o alumnado que superase o primeiro exame parcial solo terá que examinarse no exame final da parte restante, os que non o superen examinaranse de toda a materia no exame da convocatoria oficial.

A nota do exame será a media das dúas partes sempre que se acade unha nota mínima de 4 (sobre 10) en cada exame, en caso contrario a nota sera suspenso e as partes aprobadas gardaranse até a convocatoria extraordinaria.

A nota final da materia é a resultante da media ponderada de nota practica (avaliación continua) e do exame teórico. Quen non se presente a exame teórico ou non alcance a nota mínima de 5 en devandito exame, figurará coa nota de avaliación continua (un máximo de 4).

Avaliación no continua. Alumnos/as que non superan un 80% de asistencia a clases practicas:

O 60% da nota será a nota do exame teórico.

O 40% da nota será a puntuación da parte práctica, desglosado como sigue: 20% nota de exame práctico, 10% entrega (na datado exame) do traballo proposto, 10% entrega (na data do exame) das practicas do curso.

Estes alumnos non terán dereito a parciais.

E necesario ter un 5 en cada parte para aprobar.

Convocatoria fin de carreira: o 100% da nota será un examen (60%teoría e 40% práctica). Para aprobar será preciso acadar un 5 en cada unha das partes.

Datas oficiais dos exámes:

As datas de exames deberán ser consultadas na páxina web da Facultade: http://fccee.uvigo.es

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Guerras Martín, L.A., Navas López, J.E., **La Dirección Estratégica de la empresa**, Thompson Reuters,

Grant, R., **Dirección estratégica. Conceptos, técnicas y aplicaciones**, Thompson-Civitas,

Navas López, Guerras, **Fundamentos de Dirección Estratégica de la Empresa**, Thompson -civitas,

Guerras Martín, L.A., Navas López, J.E., **casos de Dirección estratégica de la Empresa**, Thompson reuters,

Bibliografía Complementaria

Johnson, G.; Scholes, K; Whittington, R., **Dirección Estratégica**, Pearson,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Economía da empresa/V03G100V01204

Outros comentarios

Farase chegar ao alumnado a información e pautas concretas que sexa necesario en cada momento do proceso a través da plataforma FAITIC

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===
* Metodoloxías docentes que se manteñen
O uso da plataforma de teledocencia Faitic como reforzo os contidos docentes

* Metodoloxías docentes que se modifican
A actividade docente impartirase mediante Campus Remoto e preverase asemade o uso da plataforma de teledocencia Faitic como reforzo e sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)
As sesións de titorización poderán realizarse por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, foros de FAITIC,...) sempre baixo a modalidade de concertación previa.

* Modificacións (se procede) dos contidos a impartir
Non procede

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===
* Probas xa realizadas
Manterase o peso das probas realizadas

* Probas pendentes que se manteñen
Manterase o peso das probas pendentes

* Probas que se modifican
No caso de que os examenes se teñan que realizar en modalidade non presencial por medios telemáticos (FAITIC e Campus Remoto), serían na modalidade de tipo test

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Estatística II				
Materia	Estatística II			
Código	V03G100V01403			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua impartición	Galego Inglés			
Departamento	Estatística e investigación operativa			
Coordinador/a	Bergantiños Cid, Gustavo Lorenzo Picado, Leticia			
Profesorado	Bergantiños Cid, Gustavo Lorenzo Picado, Leticia			
Correo-e	gbergant@uvigo.es leticialorenzo@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descrición xeral	La presente materia recolle diferentes técnicas de inferencia estatística, tanto paramétrica coma non paramétrica e unha iniciación as técnicas de regresión lineal. Materia dentro do programa English Friendly.			

Competencias	
Código	
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CE10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
CE12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Saber interpretar e sacar conclusións de uns datos	CE8 CE10 CE12	CT5 CT7
Acoutar os valores de un parámetro descoñecido, controlando o erro que estamos cometendo	CE8 CE10 CE12	CT5 CT7
Saber baixo que condicións se pode supoñer que un parámetro toma un valor concreto ou un rango de valores	CE8 CE10 CE12	CT5 CT7
Saber cando podemos facer suposicións respecto a distribución de unha ou varias variables descoñecidas	CE8 CE10 CE12	CT5 CT7
Saber atopar relacións lineais entre un par de variables	CE8 CE10 CE12	CT5 CT7

Contidos	
Tema	
1. Introdución	1. Recordatorio de Estatística 1 2. Obxectivos de estatística 2.
2. Estimación puntual	1. Introdución 2. Propiedades de os estimadores 3. Estimador de máxima verosimilitud
3. Estimación por intervalo	1. Introdución 2. Intervalos para distribucións normais 3. Intervalos para proporcións 4. Intervalos para a media dunha Poisson

4. Contrastes de hipótese paramétricos	1. Introdución 2. Contrastes para distribucións normais 3. Contrastes para proporcións 4. Contrastes para a media dunha Poisson
5. Contrastes de hipótese non paramétricos	1. Introdución 2. Contrastes de aleatoriedade 3. Contrastes de bondade de axuste 4. Contrastes de homoxeneidade para mostras independentes 5. Contrastes de homoxeneidade para mostras apareadas 6. Contrastes de independencia
6. O modelo de regresión lineal simple	1. Introdución 2. O estimador de mínimos cadrados ordinario. 3. O coeficiente R cadrado. 4. Contrastes e intervalos dos parámetros do modelo. 5. Predición

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	10	0	10
Seminario	2.5	0	2.5
Prácticas de laboratorio	6	0	6
Resolución de problemas de forma autónoma	0	30	30
Lección maxistral	30	30	60
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	34	36
Resolución de problemas e/ou exercicios	1.5	4	5.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	O profesor fará unha serie de exercicios a modo de exemplo
Seminario	Os alumnos discutirán co profesor as dúbidas dos distintos temas
Prácticas de laboratorio	Os alumnos farán prácticas do programa SPSS na aula de informática
Resolución de problemas de forma autónoma	Os alumnos deben resolver de forma autónoma exercicios que se proporán en clases
Lección maxistral	O profesor explicará os conceptos teóricos que se usarán no curso

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	O profesor resolverá as dúbidas que teñan os alumnos sobre os exercicios propostos nos boletíns de problemas.
Seminario	O profesor discutirá cos alumnos sobre diversos aspectos da materia.
Prácticas de laboratorio	O profesor resolverá as dúbidas que teñan os alumnos sobre a práctica que se realiza.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realizarase un exame final.	70	CE8 CE10 CE12	CT5 CT7
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realizaranse varias probas ao longo do curso. Aproximadamente as prácticas de laboratorio serán o 10%, as probas parciais o 15% e a participación en clase (resolución de exercicios, resposta a preguntas,...) o 5%.	30	CE8 CE10 CE12	CT5 CT7

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na convocatoria de fin de carreira, o exame suporá o 100% da cualificación.

Na primeira convocatoria, os estudantes que o desexen poderán optar a unha cualificación do 100% en función da nota de avaliación continua.

Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudantado poderá optar a ser avaliado cun exame final que suporá o 100% da cualificación. Esto aplícase ás dúas convocatorias.

As datas dos exames da materia poderán ser consultadas na páxina web da Facultade http://fccee.uvigo.es

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

F.J. Martín-Pliego López, L. Ruiz-Maya Pérez, **Fundamentos de Inferencia Estadística**, 2005, Thomson, 2005

F.J. Martín-Pliego López, J.M. Montero Lorenzo, L. Ruiz-Maya Pérez, **Problemas de Inferencia Estadística**, 2005, Thomson, 2005

P. Newbold, W.L. Carlson, B.M. Thorne, **Estadística para administración y economía**, 2013, Pearson, 2013

Bibliografía Complementaria

G.C. Canavos, **Applied probability and statiscal methods**, 1984, Little Brown,

T.H. Woonacott, R.J. Wonnacott, **Introductory Statistics**, 1990, John Wiley,

J.D. Gibbons, S. Chakraborti, **Nonparametric Statistical Inference**, 2011, CRC Press,

V.K. Rohatgi, A.K.E. Saleh, **An Introduction to Probability and Statistics**, 2015, John Wiley,

G. Casella, R.L. Berger, **Statistical Inference**, 2002, Duxbury/Thomson Learning,

J. Baró Llinás, **Inferencia Estadística. Aplicaciones Económico Empresariales**, 1993, Parramón, 1993

G.C. Canavos, **Probabilidad y Estadística: Aplicaciones y métodos**, 1997, McGraw Hill, 1997

J. M. Casas-Sánchez y otros, **Ejercicios de inferencia estadística y muestreo para economía y administración de empresas**, 2006, Pirámide, 2006

C. Cuadras, **Problemas de Probabilidad y Estadística**, 1995, PPU, 1995

L. Martínez, C. Rodríguez, R. Gutiérrez, **Inferencia Estadística, un enfoque clásico**, 1993, Pirámide, 1993

D. Peña, **Fundamentos de Estadística**, 2001, Alianza, 2001

D. Peña, **Regresión y diseño de experimentos**, 2010, Alianza, 2010

F. Tusell, L. Garín, **Problemas de Probabilidad y Inferencia Estadística**, 1991, Tebar Flores, 1991

B. Visauta, **Análisis estadístico con SPSS 14**, 2007, McGraw Hill, 2007

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Econometría I/V03G100V01501
Econometría II/V03G100V01601

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Estatística: Estatística I/V03G100V01205
Matemáticas: Matemáticas I/V03G100V01104
Matemáticas II/V03G100V01303

Plan de Continxencias

Descrición

No caso de que as autoridades competentes (Goberno de España, Xunta de Galicia, universidade de Vigo, etc) tivesen que tomar medidas que imposibilitasen a docencia presencial, o profesorado da materia tentará adaptarse á nova situación seguindo as directrices que diten ao respecto.

En canto á metodoloxía docente, cambiaranse as clases presenciais por clases virtuais a través do campus remoto. Os contidos que se impartirán deste xeito non cambiarán e, polo tanto, non será necesaria nova bibliografía.

En canto ao sistema de avaliación, se cambiarán os exames presenciais por virtuais, que se realizarán a través dalgunha das plataformas que a universidade habilite a tales efectos (faitic, despachos remotos, etc). A ponderación das diversas probas non se cambiará salvo circunstancias de forza maior (por exemplo, a universidade de Vigo durante o curso 2019-20 limitou a ponderación máxima do exame final).

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Microeconomía II				
Materia	Microeconomía II			
Código	V03G100V01404			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	2	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Castro Rodríguez, Fidel			
Profesorado	Castro Rodríguez, Fidel Da-Rocha Álvarez, Jose Maria Giménez Fernández, Eduardo Luís			
Correo-e	fcastro@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descrición xeral	Esta materia impártese no segundo cuadrimestre do segundo curso do grao en Economía e xunto coa materia Microeconomía I, impartida no primeiro cuadrimestre, configura un curso completo de microeconomía intermedia. Estas dúas materias desenvolven máis formalmente os contidos presentados na materia Principios de Economía I, co obxectivo de familiarizar os estudantes co método da análise económica, en particular, co proceso de "modelización" dos problemas económicos. O obxectivo concreto é analizar detalladamente o comportamento individual dos axentes económicos e o funcionamento dos mercados nos que interactúan, tanto nun contexto de competencia perfecta (Microeconomía I), como nun contexto de competencia imperfecta (Microeconomía II). A análise se realizará, en primeiro lugar, dende unha perspectiva de equilibrio parcial (Microeconomía I), para logo abordar a análise dende unha perspectiva de equilibrio xeral (Microeconomía II).			

Competencias	
Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG3	Exercitar habilidades de aprendizaxe autónoma que abran campos para a innovación
CG4	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación
CG6	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos
CG7	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos
CE2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
CE5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
CE6	Adquirir coñecementos de Análise económica
CE7	Comprender o entorno empresarial
CE10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
CT1	Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias

1. Lograr que os estudantes sexan capaces de abordar preguntas económicas construíndo modelos económicos simples. 2. Desenvolver nos estudantes a capacidade para analizar de forma rigorosa os efectos de cambios na contorna económica sobre o comportamento dos axentes e a súa consecuente repercusión nos mercados.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG3 CG4 CG6 CG7	CE2 CE5 CE6 CE7 CE10	
3. Lograr que sexan capaces de formarse unha opinión fundamentada sobre calquera problema económico. En particular, lograr que sexan capaces de avaliar a eficacia de calquera instrumento de política microeconómica que se introduza nun mercado, en canto á consecución dos obxectivos para os cales devandito instrumento se expuxese. 4. A consecución da competencia anterior capacitará aos estudantes para realizar informes de asesoramento económico. 5. Potenciar a habilidade de expresar e defender argumentos en público de forma coherente e fundamentada.	CB2 CB3 CB4	CG3 CG6	CE10	CT5
6. Fomentar a capacidade de traballar en grupo e de actuar con responsabilidade e principios éticos, cumprindo os compromisos adquiridos.				CT1 CT2 CT4 CT7

Contidos
Tema
1. Equilibrio xeral con intercambio. 2. Equilibrio xeral con produción. 3. Economía do benestar. 4. Externalidades. 5. Bens públicos. 6. Información asimétrica. 7. Poder de mercado.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	42	86	128
Resolución de problemas de forma autónoma	21.5	33.75	55.25
Seminario	6.5	11.25	17.75
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	3	4
Exame de preguntas obxectivas	2	8	10
Exame de preguntas obxectivas	2	8	10
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.			

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Nas clases maxistrais exporase de forma reducida os principais contidos dos distintos temas, desenvovendo con máis detalle os puntos de maior complexidade. Para un adecuado seguemento e comprensión das clases é conveniente que os alumnos lean con antelación a bibliografía básica recomendada para cada un dos temas.
Resolución de problemas de forma autónoma	As clases prácticas consistirán na resolución de follas de exercicios que se proporcionarán aos alumnos con antelación para que os resolvan antes da clase. Deste xeito, poderán identificar aquelas cuestións que lles resulten máis dificultosas e poderán resolver as suas dudas na clase.
Seminario	Nos seminarios en grupos se realizarán diversas actividades dirixidas a afianzar os coñecementos adquiridos polos alumnos nas clases teóricas e prácticas.

Atención personalizada	
Metodoloxías	**Descrición**
Seminario	Sesións para facilitar o entendemento do contido das clases maxistrais e conseguir que os alumnos podan resolver de forma individual e autónoma as follas de exercicios entregadas.
Resolución de problemas de forma autónoma	Sesións para facilitar que os alumnos podan resolver de forma individual e autónoma as follas de exercicios entregadas.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas

Resolución de problemas e/ou exercicios	Control tipo test relativo a contidos teóricos e prácticos	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG3 CG4 CG6 CG7	CE2 CE5 CE6 CE7 CE10	CT1 CT2 CT4 CT5 CT7
Exame de preguntas obxectivas	Proba parcial dos contidos teóricos e prácticos dos temas 1 a 3.	40	CB1 CB2 CB3		CE2 CE5 CE6 CE7 CE10	CT5
Exame de preguntas obxectivas	Proba parcial dos contidos teóricos e prácticos dos temas 4 a 7.	40	CB1 CB2 CB3		CE2 CE5 CE6 CE7 CE10	CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Cada estudante poderá optar entre avaliación continua ou exame global da materia.

Avaliación continua

Neste caso a cualificación obterase do seguinte xeito:

- o **20%** cun **control** dos primeiros temas.
- o **40%** coa realización dunha **proba parcial** dos contidos teóricos e prácticos dos temas 1 a 3.
- o **40%** coa realización dunha **proba parcial** dos contidos teóricos e prácticos dos temas 4 a 7.

Para aprobar a materia a cualificación final terá que ser igual ou maior a 5 puntos (sobre 10), sendo ademais imprescindible obter en cada unha das dúas probas parciais unha puntuación igual ou superior a 4 puntos (sobre 10). Se non se acada esa puntuación nalgunha das dúas probas parciais, poderase recuperar no exame que se celebrará na data oficial recollida na páxina web da Facultade (http://fccee.uvigo.es). Se tampouco se acada esa puntuación no exame (ou non se presenta ao exame), a nota final máxima da materia será de 4 puntos.

Para o alumnado que teña que recuperar as dúas probas parciais é imprescindible que en cada unha das dúas partes obteñan unha puntuación igual ou superior a 3,5 puntos (sobre 10). Se non se cumpre a condición anterior (ou non se presenta ao exame), a nota máxima da materia será de 4 puntos.

Exame global

O exame celebrarase na data oficial recollida na páxina web da Facultade e suporá o 100% da nota. O exame constará de dúas partes (a primeira corresponderá aos temas 1 a 3 e a segunda aos temas 4 a 7), cada unha das cales suporá o 50% da cualificación final. Para aprobar a materia é necesario que a media das cualificacións das dúas partes sexa igual ou superior a 5 puntos (sobre 10), sendo ademais imprescindible que en cada unha das partes se obteña unha puntuación igual ou superior a 3,5 puntos (sobre 10). Se non se cumpre a condición anterior, a nota máxima da materia será de 4 puntos.

Exame de fin de carreira

O exame de fin de carreira suporá o 100% da nota.

As datas dos exames poden ser consultadas na páxina web da Facultade: http://fccee.uvigo.es

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Varian, H. R., **Microeconomía Intermedia. Un enfoque actual.**, 9ª Edición, Antoni Bosch, 2015

Pindyck, R. S. y Rubinfeld, D. L., **Microeconomía**, 9ª Edición, Pearson, 2018

Carrasco, A. et al., **Microeconomía Intermedia**, 1ª Edición Revisada, McGraw Hill Ed., 2013

Gracia, E. y R. Pérez, **Cuestiones tipo test de Microeconomía Intermedia**, Pearson Education, 2004

Bibliografía Complementaria

Estrin, S. y D. Laidler, **Microeconomía**, 4ª Edición, Prentice Hall, 1995

Nicholson, W., **Teoría Microeconómica. Principios Básicos y Aplicaciones.**, 11ª Edición, Thomson, 2015

Villar, A., **Lecciones de Microeconomía**, 1ª Edición, Antoni Bosch, 1999

Mas-Colell, A., Whinston, M.D. y Green, J.R., **Microeconomic Theory**, 1ª edición, Oxford University Press, 1995

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Economía industrial/V03G100V01603
Economía da información/V03G100V01917
Fundamentos económicos da defensa da competencia/V03G100V01918
Microeconomía avanzada/V03G100V01915
Teoría de xogos/V03G100V01916

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía: Principios de economía I/V03G100V01102
Microeconomía I/V03G100V01304

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===
* Metodoloxías docentes
As clases presenciais serán substituídas por clases virtuais a través de Campus Remoto.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)
As titorías serán realizadas a través do despacho virtual (previa cita) e por correo electrónico.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir
Non se modificarán os contidos agás se produza unha interrupción do curso.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe
Non será necesaria bibliografía adicional

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===
* Probas xa realizadas
Manteranse os pesos das probas realizadas.

* Probas pendentes que se manteñen
Manteranse todas as probas pendentes e cos mesmos pesos.

* Probas que se modifican
Non se modificará ningunha proba

* Novas probas
Non se realizarán probas novas

* Información adicional

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Econometría I				
Materia	Econometría I			
Código	V03G100V01501			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Castelán Inglés			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Álvarez García, María Begoña Fernandez-Jardón Fernandez, Carlos Maria			
Profesorado	Álvarez García, María Begoña Fernandez-Jardón Fernandez, Carlos Maria Miles Touya, Daniel Gustavo			
Correo-e	cjardon@uvigo.es alvarez@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es/			
Descrición xeral	A Econometría é unha ferramenta que permitirá que os alumnos adquiran os coñecementos necesarios para cuantificar as relacións causais entre variables económicas a partir da evidencia empírica.			

Competencias	
Código	
CE1	Comprender as ferramentas matemáticas básicas, necesarias para a formalización do comportamento económico
CE10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
CT1	Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Comprensión das técnicas econométricas básicas desde un punto de vista teórico e aplicado.	CE1	
Manexo de las técnicas e ferramentas básicas para la cuantificación de las relaciones entre variables relevantes del mundo económico e empresarial.	CE1 CE10	
Capacidade de abordar de maneira eficaz problemas del ámbito económico utilizando el instrumental econométrico adecuado.	CE1 CE10	CT1 CT7
Habilidade para argumentar e obter conclusións de forma rigorosa a partir de la evidencia empírica.		CT5 CT7

Contidos	
Tema	
TEMA 1: Modelización econométrica.	Definición e obxectivos do modelo econométrico. Deseño e construción do modelo econométrico.
TEMA 2: Modelo de Regresión Lineal Clásico	Especificación do modelo. Hipóteses básicas do modelo. Estimación e interpretación dos coeficientes estimados. Propiedades dos estimadores. Bondade de axuste. Contrastes de hipóteses. Predición. Outras cuestións relacionadas co Modelo de Regresión Lineal Clásico (variables ficticias, multicolinealidad e outros problemas de especificación,...).
TEMA 3: Incumprimento das hipóteses clásicas.	Análise, consecuencias, diagnosis e posibles solucións do incumprimento das hipóteses clásicas (heterocedasticidade, autocorrelacion, regresores estocásticos,...).

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	5	0	5
Resolución de problemas de forma autónoma	8	20	28
Prácticas con apoio das TIC	15	30	45
Lección maxistral	20	30	50
Exame de preguntas obxectivas	2	20	22
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.			

Metodoloxía docente	
	Descrición
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesor para asesoramento e desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Resolución de problemas de forma autónoma	Permite ao alumnado implementar de forma efectiva os coñecementos teóricos adquiridos a partir das sesións maxistrais a través da realización de actividades tales como exercicios e problemas. Os obxectivos desta técnica son: alcanzar unha maior competencia no manexo dos contidos apresos así como ilustrar as súas potenciais aplicacións.
Prácticas con apoio das TIC	Nestas sesións de laboratorio informático aplicaranse os coñecementos adquiridos nas clases teóricas e prácticas para realizar supostos prácticos coa axuda dun paquete informático econométrico. Os alumnos traballarán de forma autónoma, individualmente ou en grupo, baixo a supervisión do profesor.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, complementada co uso de medios audiovisuais, así como a introdución dalgunhas preguntas dirixidas ao estudante, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.

Atención personalizada	
Metodoloxías	**Descrición**
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvo de actividadesda materia e do proceso de aprendizaxe.
Resolución de problemas de forma autónoma	Os alumnos traballarán de forma autónoma baixo a supervisión do profesor
Prácticas con apoio das TIC	Os alumnos traballarán individualmente ou en grupo sempre baixo o asesoramento do profesor
Probas	**Descrición**
Exame de preguntas obxectivas	Exame escrito. As cuestións requirirán interpretación de produción de computador ademais de temas teóricos.

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas	
Resolución de problemas de forma autónoma	Conxuntos de problema e probas.	30	CE1 CE10	CT5
Prácticas con apoio das TIC	Exercicios con datos mundiales reales. O curso utilizará o paquete econométrico GRETL.	30	CE1 CE10	CT1 CT5 CT7
Exame de preguntas obxectivas	As cuestións requirirán interpretación de saidas de programas de ordenador, ademais de temas teóricos.	40	CE1 CE10	CT1 CT5 CT7

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado ten dereito a dúas sesións de exame:
- Chamada ordinaria ("convocatoria ordinaria"), no semestre de ensino.
- Convocatoria extraordinaria ("Convocatoria extraordinaria"), en xuño / xullo.

En ambas convocatoras, pode escoller entre dous tipos de procedementos de avaliación:
1. Avaliación continua: cursos (60%) e exame final (40%). Pódese requirir unha nota mínima de 3 (sobre 10) no exame final para aprobar o curso. Un rendemento de alto nivel no traballo do curso pode permitir que os estudantes alcancen o máximo grao sen facer o exame.
2. Exame final: o 100% da nota total obtense a través dun exame final.

A avaliación na "Convocatoria fin de carreira" realizarase mediante un exame final.O calendario dos exames está en http://fccee.uvigo.es/

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Wooldridge, JM, **Introduction to econometrics: A modern approach**, 5th, Cengage Learning, 2013

Stock, JH and Watson, MW, **Introduction to econometrics**, 3th, Pearson, 2015

Fernández-Jardón, C. M, Verdugo, V. Cal, I., **Econometría Estática Aplicada.**, 1, Torculo, 1997

Novales, A., **Econometría.**, 5, McGraw-Hill., 2010

Greene, W.H. ., **Análisis Econométrico**, Prentice-Hall, 1998

Verdugo, M.V., Cal, I., **Guía De Introducción A La Econometría Utilizando Gretl**, Eumed, 2014

Bibliografía Complementaria

Dougherty, C, **Introduction to econometrics**, 5th, Oxford University Press, 2016

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Econometría II/V03G100V01601

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Estatística: Estatística I/V03G100V01205
Estatística II/V03G100V01403

Plan de Continxencias

Descrición

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===
- As ensinanzas regulares (clases, sesións prácticas e titorías) impartiranse en liña, nas datas e horas programadas, utilizando a plataforma Campus Remoto.
- Os cambios no horario de conferencias e sesións prácticas comunicaranse con antelación.
- Por horario de oficina, os estudantes poden usar correo electrónico ou poden solicitar citas persoais a través da oficina virtual do profesor:

Oficina virtual: 442
https://campusremotouvigo.gal/access/public/meeting/697136798
Contrasinal do estudante: 442CarlosJardon

- As diapositivas e outros materiais estarán dispoñibles na nosa páxina de cursos de FAITIC.
- O software de curso econométrico (GRETL) é gratuíto. Os estudantes poden descargalo en: http://gretl.sourceforge.net/
=== ADAPTACIÓN DAS PROBAS ===
- A avaliación continua mediante exercicios, cuestionarios e exames parciais realizarase empregando as ferramentas en liña FAITIC

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Economía pública				
Materia	Economía pública			
Código	V03G100V01502			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	3	1c
Lingua impartición	Castelán Inglés			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Alonso Villar, María Olga del Río Otero, Coral			
Profesorado	Alonso Villar, María Olga del Río Otero, Coral			
Correo-e	crio@uvigo.es ovillar@uvigo.es			
Web	http://alonso-villar.webs.uvigo.es			
Descrición xeral	Organización e dimensión do sector público. Xustificación da intervención pública. Ingresos e gastos públicos. Efectos da intervención sobre a eficiencia e a equidade. Imposición óptima			

Competencias	
Código	
CE1	Comprender as ferramentas matemáticas básicas, necesarias para a formalización do comportamento económico
CE2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
CE3	Coñecer o marco institucional da economía
CE5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
CT1	Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe		Competencias
Resolución de exercicios nos que se formaliza o comportamento económico matemáticamente.	CE1	
Utilizar axeitadamente a terminoloxía propia da Economía Pública	CE2	
Distinguir o papel dos distintos axentes económicos, prestando especial atención ao sector público.	CE3	
Identificar os principais problemas dos mercados que xustifican a intervención pública así como as diferentes solucións posibles.	CE5	
Resolución e entrega das tarefas asignadas.		CT1
Argumentar axeitadamente as respostas ás preguntas propostas		CT5
Identificación dos distintos problemas que aborda a Economía pública así como as ventajas e inconvintes que presentan as diferentes vías de solución existentes		CT7

Contidos	
Tema	
Organización e dimensión do sector público	Axentes do sector público O peso do sector público Comparacións internacionais
Xustificación da intervención pública	Eficiencia e equidade 1º e 2º Teoremas do Benestar Tipos de fallos de mercado
Bens públicos e externalidades	Bens Públicos Provisións eficiente dos bens públicos puros Prezos Lindahl Mecanismos de revelación das preferencias A natureza das externalidades Externalidades entre productores Interdependencia de utilidade Solucións para resolver as externalidades
Outros fallos de mercado	Imperfeccións na competencia Políticas de intervención Información imperfecta e incompletitude de mercados

Intervención pública por motivos de equidade	Xustiza económica e redistribución Funcións de benestar social Equidade
Elección colectiva	Teorema de imposibilidade de Arrow Votación maioritaria Conta de Borda
Eficiencia no sector público	Exceso de gravame Análise Custo-Beneficio
Incidencia distributiva da imposición	Traslación dos impostos Xustiza fiscal e progresividade
Imposición óptima	Principios tributarios Regras de imposición
Ingresos públicos	Impostos Taxas Prezos públicos Contribucións especiais

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	41.5	150	191.5
Seminario	7.5	0	7.5
Resolución de problemas	21.5	0	21.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	1.5	0	1.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Presentación	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Lección maxistral e debates sobre cuestións específicas
Seminario	Atención individualizada para resolver dúbidas específicas
Resolución de problemas	Resolución de exercicios, debates e conferencias

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Aclararanse dúbidas que o alumnado teña sobre a materia en grupos pequenos

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas e/ou exercicios	Farase un exame que non elimina materia a mediados de curso.	20	CE1 CT1 CE2 CT5 CE3 CT7 CE5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Farase un exame, que cubre todos os temas, a finais de curso.	70	CE1 CT1 CE2 CT5 CE3 CT7 CE5
Presentación	Lecturas, análise de datos e presentacións	10	CE1 CT1 CE2 CT5 CE3 CT7 CE5

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado terá dúas opcións para superar a materia:

1. Renunciar á avaliación continua e solicitar a avaliación mediante un exame final, que supón o 100% da nota, e que se celebrará na data oficial segundo recóllese na páxina web da facultade (http://fccee.uvigo.es). Para renunciar á avaliación continua é necesario enviar un correo electrónico ás docentes da materia antes do 21 de outubro de 2020.

2. Acollerse á avaliación continua, que consta de tres partes:

a. Actividades vinculadas con lecturas, análise de datos e presentacións (10%)

b. Un exame parcial, non eliminatorio, a mediados de curso (20%)

c. Un exame, que inclúe todos os temas, ao final do período docente (70%)

Se a/o estudante non se presenta a calquera destes exames (b ou c), deixará de ser avaliada/o en réxime de avaliación continua e pasará a ser avaliada/o exclusivamente mediante o exame final. Tamén sairá da avaliación continua se a nota dalgún destes exames (b ou c) non supera o 30% da súa puntuación máxima.

Aquelas/les estudantes que non superen a materia por avaliación continua terán a posibilidade de presentarse ao exame final. Este exame valerá o 100% da nota, e a cualificación obtida substituirá á obtida en avaliación continua. En caso de non presentarse, a nota será a obtida en avaliación continua.

Na convocatoria Fin de Carrera, a avaliación realizarase, exclusivamente, cun exame final (que constituirá o 100% da nota).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Albi, González-Páramo, Urbanos, and Zubiri, **Economía Pública I**, Ariel, 2017

Albi, González-Páramo, Urbanos, and Zubiri, **Economía Pública II**, Ariel, 2017

Rosen and Gayer, **Public Finance**, MacGrawHill, 2014

Stiglitz and Rosengard, **La Economía del Sector Público**, Antoni Bosch, 2016

Stiglitz and Rosengard, **Economics of the Public Sector**, Norton, 2015

Bibliografía Complementaria

Gradín and Del Río, **Desigualdad, pobreza y polarización en la distribución de la renta en Galicia**, 2001

Rosen, **Hacienda Pública**, MacGrawHill, 2007

Boadway and Wildasin, **Economía del Sector Público**, Instituto de Estudios Fiscales., 1986

Bustos Gisbert, **Lecciones de Hacienda Pública II**, Colex, 1999

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Economía dos servizos públicos/V03G100V01602
Benestar, equidade e xénero/V03G100V01901
Tributación/V03G100V01907

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía: Principios de economía I/V03G100V01102
Economía: Principios de economía II/V03G100V01203
Matemáticas: Matemáticas I/V03G100V01104
Matemáticas II/V03G100V01303
Microeconomía I/V03G100V01304
Microeconomía II/V03G100V01404

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===
* Metodoloxías docentes que se manteñen
O material da materia elaborado pola docente a disposición do alumnado en FAITIC e/ou Campus Remoto.

* Metodoloxías docentes que se modifican
Ante a imposibilidade de que as clases desenvólvanse presencialmente, a docencia se impartirá telemáticamente vía Campus Remoto.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)
Titorías telemáticas no despacho virtual da docente (Campus Remoto). Será necesario concertar, con anterioridade, a titoría.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===
As probas/actividades de avaliación continua, así como o exame final, realizaranse presencialmente na UVigo.

Se resultase imposible realizar presencialmente algunha proba/actividade de avaliación, esta realizarase telemáticamente a través de Campus Remoto ou FAITIC.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Macroeconomía I				
Materia	Macroeconomía I			
Código	V03G100V01503			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	3	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Montero Muñoz, María			
Profesorado	Montero Muñoz, María			
Correo-e	mmontero@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O obxectivo principal da materia Macroeconomía I é mostrar os alumnos cómo plantexar de xeito riguroso á vez que sinxelo as principais cuestións macroeconómicas. As discusións vanse centrar en torno a modelos concretos que intentan describir o comportamento da economía tanto no curto como no medio prazo, onde se discuten os efectos que as distintas medidas de política económica teñen sobre as distintas variabeis macroeconómicas. Un aspecto crucial a destacar é o papel que os distintos supostos de partida desempeñan nas conclusións de cada un dos modelos analizados. O programa de macroeconomía I parte dos contidos previamente analizados en Principios de Economía I y II, para a continuación introducir sucesivamente unha serie de liñas de ampliación dos modelos alí contemplados.			

Competencias	
Código	
CE2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
CE3	Coñecer o marco institucional da economía
CE5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
CE6	Adquirir coñecementos de Análise económica
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CE9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
CE10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
CE11	Capacidade de elaborar medidas de política económica para alcanzar uns obxectivos dados
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Aplicar as ferramentas básicas da analise económica, de modo que para abordar preguntas económicas sexan capaces de construir modelos económicos simples, que mediante unha representación simplificada da realidade permitan tratar axeitamente o problema. Buscar, identificar e interpretar fontes de información económica relevante e o seu contido. Analizar os efectos das políticas macroeconómicas, de modo que ante a aplicación dun novo instrumento de política económica sexan capaces de formarse unha opinión fundamentada sobre a sua eficacia na consecución dos obxetivos para os cales se tiña plantexado.	CE2 CE5 CE6 CE9 CE11	CT4 CT5
Contemplar o modelo no seu conxunto dende unha perspectiva de equilibrio xeral. Isto implica coñecer a relevancia dos supostos que presiden o modelo, saber manexalo en distintas simulacions e aplicacións e ser capaz de realizar unha valoración crítica do mesmo determinando o seu alcance analítico e as suas limitacions.	CE6 CE10	CT5 CT7
Conectar os modelos económicos ca realidade para deste xeito poder empregalo para interpretala e explicar os fenómenos reais.	CE3	CT5
Realizar traballos empíricos nos que, empregando as ferramentas presentadas o longo do curso, demostre a súa capacidade para analizar, sintetizar e finalmente elaborar un informe.	CE8 CE10	CT2 CT5

Contidos	
Tema	
Tema 1. Introdución.	Introducción a análise macroeconómica.
Tema 2.- O mercado de bens.	O modelo Renda-Gasto. Supostos do modelo, ecuacións de comportamento e condición de equilibrio. Mecanismo de axuste. O multiplicador fiscal.

Tema 3. Os mercados financeiros.	Supostos sobre os mercados financieiros, ecuacións de comportamento e condición de equilibrio. Mecanismos de axuste. O multiplicador monetario.
Tema 4. O modelo IS-LM.	A curva IS: o equilibrio no mercado de bens. A curva LM: o equilibrio no mercado de diñeiro. Obtención da curva de Demanda Agregada. Análise conxunta dos mercados de bens e financeiros. Perturbacións reais e monetarias.
Tema 5. O mercado de traballo.	Supostos do modelo. Ecuacións do mercado de traballo: Función de producción, Ecuación de salarios e Ecuación de prezos. A taxa natural de paro.
Tema 6. O Modelo de Oferta e Demanda agregada.	Obtención da curva de Oferta agregada. Equilibrio a curto e medio prazo. Análise de perturbacións reais e monetarias: mecanismo de axuste.
Tema 7. A taxa natural de paro e a curva de Phillips.	Obtención da curva de Phillips. Expectativas de inflación.
Tema 8. Inflación, actividade económica e crecemento monetario.	Curva de Phillips, Lei de Okun e curva de Demanda Agregada.
Tema 9. Temas de macroeconomía	Débeda Pública. Inflación.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	42	70	112
Resolución de problemas	27	45	72
Resolución de problemas e/ou exercicios	3	15	18
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	20	23

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	As clases teóricas consistirán na exposición dos principais contidos dos distintos temas, desenvolvendose con detalle aqueles aspectos de maior complexidade. Para un axeitado seguimento e comprensión das clases é moi recomendable que o alumnado lea con atención o material e bibliografía recomendado.
Resolución de problemas	As clases prácticas se utilizarán para discutir con maior profundidad os temas estudados nas leccións maxistrais, para aprender a relacionar os coñecementos adquiridos cos problemas económicos da actualidade e para realizar actividades prácticas como a resolución de exercicios. Os boletíns de exercicios serán resoltos en clase coa participación dos estudantes, chamados aleatoriamente para presentar a solución a distintas preguntas. O traballo persoal do alumnado facilitará consolidar os coñecementos e adquirir soltura na resolución dos problemas plantexados.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O alumnado poderá facer uso das titorías individuais programadas para preguntar as súas dúbidas sobre os temas expostos na aula.
Resolución de problemas	O alumnado poderá facer uso das titorías individuais programadas para aclarar as dúbidas que lle poidan xurdir durante o seu traballo autónomo para a resolución dos boletíns de problemas.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Probas nas que o alumnado debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios.	40	CE2 CE5 CE6 CE8 CE9 CE10 CE11	CT2 CT4 CT5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas que inclúen preguntas abertas nas que os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta argumentada.	60	CE2 CE3 CE5 CE6 CE9 CE10 CE11	CT5 CT7

Outros comentarios sobre a Avaliación

SISTEMA DE AVALIACION

Convocatoria Ordinaria

O alumnado poderá optar entre un sistema de avaliación contínua ou un sistema de avaliación global única.

Modalidade de Avaliación Contínua

A avaliación da materia constará de duas partes:

- Primeiro Exame. A metade de cuatrimestre levarase a cabo un exame sobre os contidos dos Temas 1 a 4. Para superar esta proba é necesario obter 5 puntos sobre 10. Noutro caso, o alumnado deberá examinarse de toda a materia no exame global da convocatoria ordinaria. O resultado desta proba pesará un 40% na nota finall.
- Segundo Exame. Esta proba realizarase na data oficial fixada no calendario de exames. O resultado desta proba pesará un 60% na nota finall.

Modalidade de Avaliación Global única: Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudantado poderá optar a ser avaliado cun exame final que suporá o 100% da cualificación. Este exame terá contido tanto teórico como práctico, e terá lugar na data oficial establecida no calendario de exames que se puede consultar na web da Facultade (fccee.uvigo.es)

Convocatoria Extraordinaria:

Nesta convocatoria, o alumnado poderá optar por realizar o exame global único, co 100% da nota, ou ben examinarse da parte que non supere na avaliación contínua. O exame terá contido tanto teórico como práctico, e terá lugar na data oficial establecida no calendario de exames que se puede consultar na web da Facultade (fccee.uvigo.es)

Convocatoria Fin de Carrera:

Na convocatoria de fin de carreira, o exame suporá o 100% da cualificación. O exame terá lugar na data oficial establecida no calendario de exames que se pode consultar na web da Facultade (fccee.uvigo.es).

DATAS OFICIAIS DAS PROBAS DE AVALIACION EXAME:

Consultar en http://fccee.uvigo.es/

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

BLANCHARD, O., **Macroeconomía**, 7ª Edición, Pearson, 2017

BELZUNEGUI, B., CABRERIZO, J., PADILLA, R. E I. VALERO, **Macroeconomía. Problemas y ejercicios resueltos**, 3ª Edición, Pearson, 2013

MANKIW, G., **Macroeconomía**, 10ª Edición, Antoni Bosch, 2020

Bibliografía Complementaria

Acemoglu, D., Laibson, D., List, J., **Macroeconomics**, 2ª Edición, Pearson, 2018

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Macroeconomía II/V03G100V01604
Macroeconomía avanzada/V03G100V01912

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía: Principios de economía I/V03G100V01102
Economía: Principios de economía II/V03G100V01203
Microeconomía I/V03G100V01304
Microeconomía II/V03G100V01404

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una

planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===
* Metodoloxías docentes que se manteñen
- Clase maxistral. Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo.
- Resolución de problemas. Formulación, análise , resolución e debate de problemas ou exercicios relacionados cos temas impartidos.

* Metodoloxías docentes que se modifican
- Docencia presencial. Trátase de adaptar os materiais empregados a un contexto de docencia virtual. O alumnado recibe clases na aula virtual sobre os principais contidos de cada tema.
- Resolución de problemas. Emprego das aulas virtuais para a resolución de exercicios e problemas propostos. Posteriormente o alumnado debe resolver de forma autónoma os exercicios relativos a cada tema e entregalos na plataforma faitic.
- Se porá a disposición do alumnado unha serie de test de autoavaliación para o seguimento da aprendizaxe.
Na modalidade non presencial a actividade docente impartirase mediante Campus Remoto, co uso da plataforma de teledocencia Faitic e/ou Moodle como reforzo e sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)
- Atención en aula virtual previa solicitude por parte do alumnado.
- Resolución de dúbidas por correo electrónico.
Estas sesións de titorización poderán realizarse por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, foros de FAITIC, ...) baixo a modalidade de concertación previa

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir
Non se prevé a eliminación de contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe
Non se precisa bibliografía adicional.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===
* Probas xa realizadas
Non se prevé modificar o peso das probas.

* Probas pendentes que se manteñen
Non se prevé modificar o peso das probas.

* Probas que se modifican
As probas previstas para realizar de forma presencias pasarían a ser on line.

* Novas probas
No caso de suspensión das clases presenciais, procederíase a realización de probas on line, tanto de formato tipo test como de desenvolvimento.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Política económica				
Materia	Política económica			
Código	V03G100V01504			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Arias Moreira, José Carlos			
Profesorado	Arias Moreira, José Carlos			
Correo-e	xcarias@uvigo.es			
Web	http://xosecarlosarias@blogspot.com			
Descrición xeral	Asignatura de introducción á Política económica. Atención preferente á presentación do proceso de formación de políticas e presentación dos obxectivos xenerales de estas.			

Competencias	
Código	
CE5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
CE9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
CE10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT6	Ler e comunicarse en inglés no ámbito profesional
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe	Competencias	
O alumno mostra que comprende a natureza e efectos das decisións de polítiica económica, así como as súas relacións coa economía privada e os seus límites	CE5	
O alumno é capaz de ler e extraer conclusións sobre todo tipo de informes relativos aos efectos da política económica, sendo capaz tamén de argumentar sobre as razóns para elixir unha determinada política.	CE9 CE10	CT2 CT5 CT6 CT7

Contidos	
Tema	
1.Introducción	Introducción á política económica. Os problemas fundamentales da política económica.
2.A formación da política económica: institucións básicas	O proceso xeneral de formación de políticas. Política económica e institucións
3. A formación da política económica: procesos internos	Parlamentos e gobernos. Papel da burocracia. Grupos de interés.
4. A formación de la política económica en economías abiertas	Política económica e mercados. Interrelacions e dependencias. Efectos da crisis.
5. Os obxectivos da política económica (1):	Panorama xeneral. A estabilidad de precios
6. Os obxectivos da política económica (2):	Pleno emprego e balanza de pagos

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	15	30	45
Seminario	2	4	6
Lección maxistral	30	60	90
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	0	3
Traballo	3	3	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición

Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorios, aulas informáticas, etc).
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	Atención personalizada aos estudantes nas súas prácticas
Seminario	Atención persoalizada aos estudantes no proceso de aprendizaxe

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas	
Prácticas de laboratorio	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen comentarios de texto e resposta a preguntas con diferentes alternativas de resposta.	20		CT6 CT7
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa e, ademais, con respostas a preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	50	CE5 CE9	
Traballo	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita	30	CE9	CT7

Outros comentarios sobre a Avaliación

Estes criterios de avaliación manteranse para todas as convocatorias do curso académico.

As datas de exames deberán ser consultadas na páxina web da Facultade.

Para aprobar a signatura é imprescindible ter APROBADO no examen final.

Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudantado poderá optar a ser avaliado cun exame final que suporá o 100% da cualificación

Na convocatoria de fin de carreira, o exame suporá o 100% da cualificació

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

X. C. Arias, **La formación de la política económica**, Cívitas, 1996

X.C. Arias y A. Costas, **La torre de la arrogancia. Políticas y mercados después de la tormenta**, Ariel, 2012 (2ª edic.)

Bibliografía Complementaria

J. R. Cuadrado (ed.), **Política económica. Elaboración, objetivos e instrumentos**, McGraw Hill, 2011

A. Bénassy-Quere et al., **Economic Policy. Theory and Practice**, Oxford University Press, 2010

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===
* Metodoloxías docentes que se manteñen

* Metodoloxías docentes que se modifican
As clases presenciais sustituiránse por clases virtuais usando o campus remoto.
* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)
As titorías realizaranse usando o espazo virtual e o correo electrónico.
* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir
Sen modificación.
* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe
Sen modificación.
* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===
Se non é posible facelo de xeito presencial, realizaranse as probas usando faitic. A ponderación das probas non cambia.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Econometría II				
Materia	Econometría II			
Código	V03G100V01601			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua impartición	Castelán Inglés			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Miles Touya, Daniel Gustavo			
Profesorado	Miles Touya, Daniel Gustavo			
Correo-e	dmiles@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O obxetivo de este curso e introducir ao alumno a data analysis avanzado.			

Competencias	
Código	
CE1	Comprender as ferramentas matemáticas básicas, necesarias para a formalización do comportamento económico
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CE10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
CE12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas
CT1	Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT6	Ler e comunicarse en inglés no ámbito profesional
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Formular preguntas económicas a resolver mediante modelos econométricos identificando os datos necesarios para poder contestar ditas preguntas e os problemas que xorden na modelización.	CE1 CE8 CE10 CE12	CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT7

Contidos
Tema
Todo o curso se apoiará en Python
1.- Introdución
2.-Repaso de conceptos básicos e modelo de regresión
4.-Variables instrumentais
3.- Introdución á teoría asintótica
5.- Estimadores extremos: Máxima Verosimilitud e GMM
6.-Modelos de variable dependente discreta
7.-Modelos de selección muestral

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	22.5	72.5	95
Prácticas con apoio das TIC	27.5	27.5	55

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición

Lección maxistral	Exposición por parte do pofesor e traballo do alumno
Prácticas con apoio das TIC	Exposición por parte do pofesor e traballo do alumno

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas con apoio das TIC	Se resolveran dúbidas de exercicios previamente resoltos polos alumnos

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas	
Lección maxistral	-Exames non anunciados de avaliación continua (20%) -Exercicios a resolver polo alumno (10%) -Exame Final (30%)	60	CE1 CE8 CE10 CE12	CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT7
Prácticas con apoio das TIC	Exercicios a resolver polo alumno (10%) Introdución á programación para a resolución de situacións concretas. Desenvolvemento de habilidades básicas en programación e resolución de problemas mediante programación. (10%) Exame Final (20%)	40	CE1 CE8 CE10 CE12	CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT7

Outros comentarios sobre a Avaliación

As datas de exames deberán ser consultadas na páxina web da facultade: http://fccee.uvigo.es/

Os alumnos terán dereito a unha avaliación non continua onde o exame final corresponderíase co 100% da nota. Este exame non será igual que o dos alumnos de avaliación contínua, senón con maior contido.

Exame fin de carreira: 100% da nota.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

GREENE, W.H, **Econometric Analysis**, 8th Edition,

WOOLDRIDGE, J.M, **Introductory econometrics**, 7th Edition,

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Estatística: Estatística I/V03G100V01205
Matemáticas: Matemáticas I/V03G100V01104
Estatística II/V03G100V01403
Matemáticas II/V03G100V01303
Microeconomía I/V03G100V01304
Econometría I/V03G100V01501

Outros comentarios

Recomendamos que aqueles individuos que non aprobasen as materias anteriores non cursen esta materia.

Plan de Continxencias

Descrición

Clases Online: Mediante campus virtual

O esquema/metodoloxía/avaliación será o mesmo que na docencia presencial.

1.- As clases se impartiran utilizando una pizarra electrónica no campus remoto.

2.- As prácticas realizaranse en Jupyter de Python, do mesmo xeito que en sistema presencial.

2.1.- Realizarase unha introdución á práctica sobre o tema en cuestión
2.2.- Deixarase que o alumno traballe sobre as prácticas durante a semana.
2.3.- Consultaranse dúbidas no despacho virtual.

3.- As tutorias se realiizarán no despacho virtual co mesmo esquema que o presencial.

4.- A avaliación continua realizarase da mesma maneira pero de forma online.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Economía dos servizos públicos				
Materia	Economía dos servizos públicos			
Código	V03G100V01602			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Labandeira Villot, Francisco Javier			
Profesorado	Labandeira Villot, Francisco Javier			
Correo-e	xavier@uvigo.es			
Web	http://www.labandeira.eu			
Descrición xeral	Nesta materia ofrécese unha análise económica dos principais programas de gasto público existentes nun estado de benestar como o español: sanidade, educación, vivenda e prestacións sociais. Para facelo, empréganse as ferramentas vistas na materia "Economía Pública" co obxectivo de afondar nos fallos de mercado que xustifican a actuación do sector público, os tipos de intervención existentes e os efeitos e problemáticas asociadas á mesma.			

Competencias	
Código	
CE3	Coñecer o marco institucional da economía
CE5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
CE9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
CE11	Capacidade de elaborar medidas de política económica para alcanzar uns obxectivos dados
CT1	Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Identificar situacións nas que a intervención pública esté xustificada por razóns de eficiencia e/o equidade.	CE3 CE5	CT1 CT5
Identificar as ventaxas e inconvintes das distintas políticas públicas a partires da análise económica das distintas ferramentas de intervención dispoñibles.	CE9 CE11	CT1 CT5 CT7

Contidos	
Tema	
Os estados de benestar e os servizos públicos	O sector servizos e os servizos públicos Teorías explicativas do gasto público A importancia do gasto público en España Análise económica do gasto público Incidencia distributiva do gasto público
Sanidade	Comparativas internacionais de datos Avaliación económica dos servizos sanitarios Razóns e formas de intervención pública O papel dos seguros médicos A reforma dos sistemas sanitarios
Educación	Comparativas internacionais de datos Teorías sobre o papel da educación Razóns e formas de intervención pública O sistema educativo en España
Vivenda	Comparativas internacionais de datos A vivenda, un ben especial Razóns e formas de intervención pública A situación en España
Protección e promoción social	Modelos de protección social Sistemas públicos de pensións Prestacións por desemprego Programas de loita contra a pobreza

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	22.5	40	62.5
Seminario	25	20	45
Resolución de problemas e/ou exercicios	2.5	40	42.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Clases teóricas nas que se presentan os contidos principais
Seminario	Complemento de clases teóricas, para profundización de contidos. Manexo de materiais académicos, divulgativos e de medios de comunicación. Debate e discusión dos temas. Pautas para elaboración de traballos e resumes realcionados coa materia e a súa presentación.

Atención personalizada	
Metodoloxías	**Descrición**
Seminario	Tutorías individualizadas sobre contidos teóricos e prácticos, particularmente na elaboración dos ensaios prácticos.

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas	
Seminario	Elaboración e defensa pública dun ensaio relacionado coa materia. Como requisito para a súa presentación débese asistir a 2/3 das clases prácticas. Tamén se valorará a participación na discusión e debates das prácticas.	30	CE3 CE9	CT1 CT5 CT7
Resolución de problemas e/ou exercicios	Unha proba escrita liberatoria a mediados do curso e resto da materia na data oficial de exame da convocatoria ordinaria. Un exame global na convocatoria extraordinaria.	70	CE3 CE5 CE9 CE11	CT1 CT5 CT7

Outros comentarios sobre a Avaliación

Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudantado poderá optar (a decidir durante as catro primeiras semanas) a ser avaliado cun exame global da materia tanto na convocatoria ordinaria e extraordinaria, que suporá o 100% da cualificación.

Na convocatoria de fin de carreira, o exame suporá o 100% da cualificación.

As datas oficiais de exames están suxeitas a actualizacións, polo que se recomenda consultar a páxina web da Facultade para acceder á información correcta en cada momento: http://fccee.uvigo.es/

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Emilio Albi, José Manuel González-Páramo e Ignacio Zubiri, **Economía Pública I**, 2017,

Joseph E. Stglitz e Jay K. Rosengard, **La Economía del Sector Público**, 2016,

Bibliografía Complementaria

Emilio Albi e Jorge Onrubia, **Economía de la gestión pública. Cuestiones fundamentales**, 2015,

Gosta Esping-Andersen e Bruno Palier, **Los tres grandes retos del Estado del Bienestar**, 2010,

David N. Hyman, **Public Finance. A Contemporary Application of Theory to Policy**, 1983,

Rafael Muñoz de Bustillo Llorente, **Crisis, post-crisis y Estado de Bienestar: ¿hacia dónde transita el Modelo Social Europeo?**, 2016,

Harvey S. Rosen e Ted Gayer, **Public Finance**, 2014,

Joseph E. Stiglitz et. al, **El papel económico del Estado**, 1993,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Benestar, equidade e xénero/V03G100V01901

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía pública/V03G100V01502

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===
* Metodoloxías docentes que se manteñen
En xeral tentarán manterse todas as metodoloxías docentes que podan ser xestionadas co uso do campus remoto.

* Metodoloxías docentes que se modifican
De forma excepcional, poderán realizarse modificacións metodolóxicas cando o campus remoto non permita xestionar as aproximacións metodolóxicas recollidas nesta guía. Isto será de especial aplicación na parte práctica.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)
Manteránse as tutorías e serán xestionadas a través do campus remoto

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir
Non ser realizarán modificacións de contados

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe
De ser necesario serán subministrados materiais adicionais no seu momento.

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===
* Probas xa realizadas
Manteranse as puntuacións obtidas nas probas realizadas.

* Probas pendentes
Si non é posible facer exames presenciais, os exames realizaranse utilizando faitic e/ou o campus remoto.

A ponderación das diversas probas non cambiará.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Economía industrial				
Materia	Economía industrial			
Código	V03G100V01603			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Castro Rodríguez, Fidel			
Profesorado	Castro Rodríguez, Fidel			
Correo-e	fcastro@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descrición xeral	A Economía Industrial ocúpase de analizar o funcionamento dos mercados non competitivos, estudando as políticas das empresas perante as súas rivais e os consumidores. As súas interrogantes básicas son: existe poder de mercado, cáles son as consecuencias da existencia de poder de mercado, e qué pode e debe facer o Estado cando existe poder de mercado. Nesta materia apresentaránse dun xeito formal as aportacións que se teñen producido nos últimos anos en resposta a estas cuestións.			

Competencias	
Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG2	Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia
CG3	Exercitar habilidades de aprendizaxe autónoma que abran campos para a innovación
CG6	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos
CG7	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos
CE1	Comprender as ferramentas matemáticas básicas, necesarias para a formalización do comportamento económico
CE2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
CE4	Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica
CE5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
CE6	Adquirir coñecementos de Análise económica
CT1	Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT3	Espírito emprendedor e capacidade de liderado, incluíndo empatía co resto de persoas
CT4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas

Resultados de aprendizaxe				
Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Habilidade para utilizar a teoría de xogos como instrumento para analizar a toma de decisións dos axentes económicos en contextos de interacción estratéxica.	CB1 CB2 CB5		CE1	CT1
Capacidade para abordar a análise de mercados nos que as empresas teñen poder de mercado, identificando os factores que favorecen a súa existencia e a súa persistencia no tempo.	CB1 CB2 CB3 CB5	CG2 CG3 CG6 CG7	CE2 CE5	CT1 CT3

Habilidade para propoñer e resolver modelos teóricos complexos, así como interpretar os resultados e propoñer recomendacións de política económica, especialmente en política de competencia.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG3 CG6 CG7	CE2 CE4 CE5	CT3 CT4
Capacidade para formular preguntas interesantes en economía industrial, e formalizar e seleccionar os instrumentos de análise necesarios para respondelas.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG3 CG6 CG7	CE4 CE5 CE6	CT2 CT3 CT4 CT5

Contidos

Tema
1. Introdución
2. Teoría de xogos: conceptos básicos.
3. Modelos estáticos de oligopolio.
4. Modelos dinámicos de oligopolio: colusión
5. Diferenciación de produto.
6. Barreiras de entrada.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	15	30	45
Lección maxistral	30	40	70
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	6	7
Exame de preguntas obxectivas	2	12	14
Exame de preguntas obxectivas	2	12	14

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	As clases prácticas consistirán na resolución de follas de exercicios referidas a cada un dos temas, as cales serán repartidas con antelación.
Lección maxistral	Exporase de maneira resumida os principais contidos dos distintos temas. Para un adecuado seguimento e comprensión destas clases é necesario que os alumnos preparen con antelación os distintos temas utilizando os manuais da bibliografía.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Apoio para que o estudante poda resolver as dúbidas sobre os contidos de teoría.
Resolución de problemas	Apoio para que o estudiante poda resolver de forma individual e autónoma os exercicios entregados.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Resolución de problemas e/ou exercicios	Control tipo test sobre contidos teóricos e prácticos.	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG3 CG6 CG7	CE1 CE2 CE4 CE5 CE6	CT5
Exame de preguntas obxectivas	Proba parcial dos contidos teóricos e prácticos dos temas 1 a 3.	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG3 CG6 CG7	CE1 CE2 CE4 CE5 CE6	CT5
Exame de preguntas obxectivas	Proba parcial dos contidos teóricos e prácticos dos temas 4 a 6.	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG3 CG6 CG7	CE1 CE2 CE4 CE5 CE6	CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Cada estudante poderá optar entre avaliación continua ou exame global da materia.

Avaliación continua

Neste caso a cualificación obterase do seguinte xeito:

- o **20%** cun **control** dos primeiros temas.
- o **40%** coa realización dunha **proba parcial** dos contidos teóricos e prácticos dos temas 1 a 3.
- o **40%** coa realización dunha **proba parcial** dos contidos teóricos e prácticos dos temas 4 a 6.

Para aprobar a materia a cualificación final terá que ser igual ou maior a 5 puntos (sobre 10), sendo ademais imprescindible obter en cada unha das dúas probas parciais unha puntuación igual ou superior a 4 puntos (sobre 10). Se non se acada esa puntuación nalgunha das dúas probas parciais, poderase recuperar no exame que se celebrará na data oficial recollida na páxina web da Facultade (http://fccee.uvigo.es). Se tampouco se acada esa puntuación no exame (ou non se presenta ao exame), a nota final máxima da materia será de 4 puntos.

Para o alumnado que teña que recuperar as dúas probas parciais é imprescindible que en cada unha das dúas partes obteñan unha puntuación igual ou superior a 3,5 puntos (sobre 10). Se non se cumpre a condición anterior (ou non se presenta ao exame), a nota máxima da materia será de 4 puntos.

Exame global

O exame celebrarase na data oficial recollida na páxina web da Facultade e suporá o 100% da nota. O exame constará de dúas partes (a primeira corresponderá aos temas 1 a 3 e a segunda aos temas 4 a 6), cada unha das cales suporá o 50% da cualificación final. Para aprobar a materia é necesario que a media das cualificacións das dúas partes sexa igual ou superior a 5 puntos (sobre 10), sendo ademais imprescindible que en cada unha das partes se obteña unha puntuación igual ou superior a 3,5 puntos (sobre 10). Se non se cumpre a condición anterior, a nota máxima da materia será de 4 puntos.

Exame de fin de carreira

O exame de fin de carreira suporá o 100% da nota.

As datas dos exames poden ser consultadas na páxina web da Facultade: http://fccee.uvigo.es

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bel, G., M. Callejón, M.T. Costa y A. Segarra, **Economía Industrial**, Civitas, 2001

Cabral, L., **Economía Industrial,**, McGraw-Hill, 1997

Tirole, J., **La Teoría de la Organización Industrial**, Ariel, 1990

Bibliografía Complementaria

Church, J. y R. Ware, **Industrial Organization: A Strategic Approach**, Irwin-McGraw-Hill, 1999

Fernández de Castro, J. y N. Duch, **Economía Industrial**, McGraw-Hill, 2003

Pepall, L., D.J. Richards y G. Norman, **Industrial Organization. Contemporary Theory & Practice**, 5ª ed., Thomson, 2014

Waldman, D.E. y E.J. Jensen, **Industrial Organization. Theory and Practice**, 3ª edición, Pearson, 2007

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Fundamentos económicos da defensa da competencia/V03G100V01918
Teoría de xogos/V03G100V01916

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía: Principios de economía I/V03G100V01102
Matemáticas: Matemáticas I/V03G100V01104
Matemáticas II/V03G100V01303
Microeconomía I/V03G100V01304
Microeconomía II/V03G100V01404

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===
* Metodoloxías docentes
As clases presenciais serán substituídas por clases virtuais a través de Campus Remoto.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)
As titorías serán realizadas a través do despacho virtual (previa cita) e por correo electrónico.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir
Non se modificarán os contidos agás se produza unha interrupción do curso.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe
Non será necesaria bibliografía adicional

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===
* Probas xa realizadas
Manteranse os pesos das probas realizadas.

* Probas pendentes que se manteñen
Manteranse todas as probas pendentes, cos mesmos pesos.

* Probas que se modifican
Non se modificará ningunha proba

* Novas probas
Non se realizarán probas novas

* Información adicional

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Macroeconomía II				
Materia	Macroeconomía II			
Código	V03G100V01604			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Alonso Carrera, Jaime			
Profesorado	Alonso Carrera, Jaime Freire Serén, María Jesús			
Correo-e	jalonso@uvigo.es			
Web	http://http://webs.uvigo.es/jalonso			
Descrición xeral	O obxectivo principal da materia Macroeconomía II é mostrar os alumnos cómo plantexar de xeito riguroso, á vez que sinxelo, as principais cuestións macroeconómicas. As discusións vanse centrar en torno a modelos concretos que intentan describir o comportamento da economía no longo prazo, onde se discuten os efectos que as distintas medidas de política económica teñen sobre as distintas variabeis macroeconómicas. Un aspecto crucial a destacar é o papel que os distintos supostos de partida desempeñan nas conclusións de cada un dos modelos analizados. O programa de macroeconomía II parte dos contidos previamente analizados en Macroeconomía I, para a continuación introducir sucesivamente unha serie de liñas de ampliación dos modelos alí contemplados. En concreto na materia de Macroeconomía II abordaranse as problemáticas económicas relacionadas con el crecimiento económico.			

Competencias	
Código	
CE2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
CE5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
CE6	Adquirir coñecementos de Análise económica
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas

Resultados de aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe		Competencias
Conectar os modelos económicos coa realidade para deste xeito poder empleralo para interpretala e explicar os fenómenos reais.	CE5 CE8	CT5
Realizar traballos empíricos nos que, empregando as ferramentas presentadas ao longo do curso, demostre a súa capacidade para analizar, sintetizar e finalmente elaborar un informe.	CE8	CT2 CT5
Interpretar os supostos e fundamentos de modelos macroeconómicos para o estudo de cuestións de longo prazo, sendo capaz de analizalos gráficamente e de resolver matematicamente problemas relacionados.	CE2 CE5 CE6	
Ser capaz de redactar informes nos que, a partir dos resultados dun exercicio cuantitativo, fundaméntense recomendacións simples de política económica	CE2 CE8	CT5
O alumno familiarizarase na procura de información económica a través de bases de datos de economía así como no manexo de follas de cálculo e linguaxes de programación sinxelos que lles permita organizar a información obtida nas devanditas bases de datos e sacar conclusións.	CE8	

Contidos	
Tema	
INTRODUCCION	1. A análise macroeconómica de longo prazo 2. Os feitos empíricos do crecemento económico
TEORÍA DO CRECEMENTO ECONÓMICO EXÓXENO	3. Poboación e crecemento económico. A teoría de Malthus. 4. Acumulación de capital e crecemento económico: O modelo de Solow. 5. Recursos naturais e crecemento económico ¿Existen limites ó crecemento sostido?

TEORÍAS DO CRECEMENTO ECONÓMICO ENDÓXENO	6. O modelo AK de crecemento económico. 7. Capital humano e crecemento económico. 8. Crecemento económico basado na I+D.
TEORÍA UNIFICADA DO CRECEMENTO ECONÓMICO	9. Teoría unificada do crecemento económico. "De Malthus a Solow""

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	60	90
Resolución de problemas de forma autónoma	12	18	30
Resolución de problemas e/ou exercicios	6	6	12
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	16	18

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introducción de algunhas preguntas dirixidas ó estudiante, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. Nestas aulas exporánse, de xeito resumido, os principais contidos dos distintos temas, desenvolvéndose con maior detalle os puntos de maior complexidade. Para un maior aproveitamento das aulas é necesario que os alumnos preparen con antelación e de xeito individual os temas segundo a bibliografía recomendada.
Resolución de problemas de forma autónoma	Metodoloxía que permite ó alumnado aprender de forma efectiva a través da realización de actividades de carácter práctico tales como exercicios e supostos mediante o uso do aprendido nas leccións maxistrais. Os obxectivos desta técnica son: alcanzar unha maior competencia dos contidos aprendidos na teoría e ilustrar as súas potenciais aplicacións. O alumnado resolverá as follas de exercicos de xeito individual o en grupo que deberá entregalos nos prazos establecidos para cada boletín de problemas.

Atención personalizada

Metodoloxías	**Descrición**
Resolución de problemas de forma autónoma	Metodoloxía que permite ó alumnado aprender de forma efectiva a través da realización de actividades de carácter práctico tales como exercicios e supostos mediante o uso do aprendido nas leccións maxistrais. Os obxectivos desta técnica son: alcanzar unha maior competencia dos contidos aprendidos na teoría e ilustrar as súas potenciais aplicacións.
Lección maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introducción de algunhas preguntas dirixidas ó estudiante, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Probas	**Descrición**
Resolución de problemas e/ou exercicios	Despois da entrega da lista de exercicios, se fará unha clase de resolución de eses exercicios para destacar os puntos máis importantes e aclarar as dúbidas xurdidas no traballo autónomo do alumno. Coa entrega de cada lista de exercicios se fará unha proba para avaliar o coñecemento adquirido.
Exame de preguntas de desenvolvemento	No exame final se fará unha proba que faga unha avaliación conxunta do aproveitamento do curso.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumno debe solucionar una serie de problemas plantexados polo profesor. O alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu nas sesións maxistrais e na resolución de exercicios.	50	CE2 CE5 CE6
Exame de preguntas de desenvolvemento	Examen final sobre os contido da materia. Realizarase nas datas oficiais establecidas pola Facultade.	50	CE2 CE5 CE6

Outros comentarios sobre a Avaliación

SISTEMA DE AVALIACIóN

Seguindo a normativa vixente o alumno podera optar entre dous sistemas de avaliación: avaliación continua ou avaliación

global única.

Avaliación continua: Nesta modalidade a nota final da materia será a suma de varias probas de avaliación realizadas o longo do curso:

- **Probas intermedias**. O 50% da nota (ata 5 puntos) obterase da entrega de boletíns de exercicios así como de controis parciais que periódicamente se farán nas clases prácticas. A nota correspondente acadada durante o cuatrimestre nestas probas **gardaranse para as convocatorias extraordinarias do presente curso académico.**
- **Proba final**. O 50% da nota (ata 5 puntos) obterase dun exame que avaliará a comprensión integrada da materia, tanto de contido teórico cómo práctico. Esta proba realizarse nas datas oficiais establecidas no calendario de exames, que pode serconsultado na página web de la Facultad http://fccee.uvigo.es. Para que esta proba final compute será necesario acatar unna puntuación mínima de 3 puntos dos 7 posibles. Si non se consigue o mínimo requerido, a nota da materia será a que se obteñaa las probas intermedias.

Avaliación global única: Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudantado poderá optar a ser avaliado cun único exame final que suporá o 100% da cualificación. Este exame terá contido tanto teórico como práctico, e realizarase nas datas oficiais establecidas no calendario de exames, que pode ser ser consultado na páxina web da Facultade http://fccee.uvigo.es.

Nas **convocatorias extraordinarias** tamén se pode optar polos dos sistemas de avaliación. De seguir o método de avaliación continua, manterase a nota das probas intermedias do presente curso.

Na **convocatoria de fin de carreira** o sistema de avaliación será o de exame final único, que suporá o 100% da cualificación

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Sorensen, Peter Birch e Whitta-Jacobsen, Hans Jorgen, **Introducción a la Macroeconomía**, 2ª, McGraw-Hill, 2010

Bibliografía Complementaria

García Paso, J.I., Valero Perandones, I., Pérez Sánchez, R. y Garcia Greciano, B., **Crecimiento Económico: Modelos Teóricos y Ejercicios Resueltos**, 1ª, Pearson, 2016
Jones, Charles I. e Vollrath, Dietrich, **Introduction to Economic Growth**, 3ª, WW. Norton, 2013
Sala-i-Martin, Xavier, **Apuntes de crecimiento económico**, 2ª, Antoni Bosch, 2000
Weil, David N., **Crecimiento Económico**, 1ª, Pearson, 2006

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Macroeconomía avanzada/V03G100V01912

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía: Principios de economía I/V03G100V01102
Economía: Principios de economía II/V03G100V01203
Macroeconomía I/V03G100V01503

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===
* Metodoloxías docentes que se manteñen
TODAS
* Metodoloxías docentes que se modifican
NINGUNHA

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)
EMAIL, FORO FAITIC, CAMPUS REMOTO
* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir
NINGUN
* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe
NINGUNHA
* Outras modificacións
NINGUNHA
=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===
SE MANTEN O SISTEMA E AS PONDERACIÓNS DA AVALIACIÓN

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Políticas económicas comparadas				
Materia	Políticas económicas comparadas			
Código	V03G100V01605			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Castro Fernández, Ana Esther Teijeira Bautista, José Francisco			
Profesorado	Castro Fernández, Ana Esther Teijeira Bautista, José Francisco			
Correo-e	teixeira@uvigo.es esther@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia proporciona aos alumnos unha visión das principais políticas económicas de curto prazo aplicadas nos últimos anos. Estúdanse os principais obxectivos de estabilización conxuntural e as características das ferramentas monetarias fiscais e cambiarias.			

Competencias	
Código	
CG4	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación
CE3	Coñecer o marco institucional da economía
CE5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CE9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
CE11	Capacidade de elaborar medidas de política económica para alcanzar uns obxectivos dados
CE12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe	Competencias		
O alumno coñece o marco institucional da economía	CE3		
O alumno entende as bases de funcionamento da economía	CE5		
O alumno sabe buscar e manexar as fontes de información económica relevante e o seu contido	CE8		
O alumno e capaz de elaborar medidas de política económica para acadar uns obxetivos dados	CE11		
Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas	CE9 CE12		CT7
Capacidade de traballar en equipo		CG4	CT2 CT4 CT7
O alumno ten capacidade crítica e autocrítica			CT4 CT7

Contidos	
Tema	
Introdución	Políticas de estabilización e obxectivos da política económica
Política monetaria	Institucións. Oferta e demanda de diñeiro. Instrumentos de política monetaria. Mecanismos de transmisión. Experiencias de Política monetaria.
Política económica exterior	Políticas comerciais. Sistemas cambiarios. Procesos de axuste exterior e equilibrio da balanza de pagos.
Política fiscal	Bases teóricas. Políticas de ingreso e gasto. A débeda pública.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais

Lección maxistral	30	60	90
Resolución de problemas	15	30	45
Seminario	5	8	13
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Resolución de problemas	Nas clases prácticas proporase a resolución de problemas por parte dos alumnos/as, con titorización por parte do profesor/a. O obxectivo é aplicar os conceptos estudados nas clases teóricas, tanto a supostos hipotéticos como a casos reais.
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	As clases prácticas, do mesmo xeito que as tutorías en grupo realizadas mediante seminarios, teñen como obxectivo axudar ao alumno a consolidar os coñecementos adquiridos nas clases teóricas. Ademais, permiten aos profesores orientar aos alumnos e resolver as dúbidas que poidan xurdir no proceso de aprendizaxe.
Resolución de problemas	As clases prácticas, do mesmo xeito que as tutorías en grupo realizadas mediante seminarios, teñen como obxectivo axudar ao alumno a consolidar os coñecementos adquiridos nas clases teóricas. Ademais, permiten aos profesores orientar aos alumnos e resolver as dúbidas que poidan xurdir no proceso de aprendizaxe.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Resolución de problemas	Valorarase a participación nas clases,os exercicios, cuestionarios e calquera outro traballo que se propoña nas clases prácticas.	30	CG4	CE3 CE5 CE8 CE9 CE11 CE12	CT2 CT4 CT7
Exame de preguntas obxectivas	Realizaranse exames de preguntas obxectivas sobre o temario da materia. Esíxese un nivel mínimo de coñecementos para superar a materia.	70	CG4	CE3 CE5 CE8 CE9 CE11	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia polo sistema de avaliación continua, esíxese unha cualificación superior a 4 puntos sobre 10 tanto na docencia práctica como na teórica. En calquera caso, para superar a materia, a nota media ponderada das probas realizadas ao longo do curso ha de ser igual ou superior a 5 puntos sobre un total de 10. A cualificación obtida nas prácticas, para aquel alumnado que o solicite, manterase até a segunda convocatoria. Os alumnos poderán obter o 100% da cualificación a través da avaliación continua.

Os/as alumnos/as que renuncien ao sistema de avaliación continua, deberán comunicarllo á coordinadora da materia nas primeiras semanas do cuadrimestre (unha vez iniciáronse as clases prácticas).

Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudantado poderá optar a ser avaliado cun único exame final que suporá o 100% da cualificación. O exame dividirase en dous partes: unha de contidos relativos ás clases teóricas e outra de contidos relativos ás clases prácticas. A parte teórica ponderará o 70% do total; a parte relativa ás prácticas ponderará o 30% do total. Isto tamén será de aplicación na segunda convocatoria. Para superar o exame esíxese unha nota mínima de 4 puntos sobre 10 en cada unha das partes.

Na convocatoria de fin de carreira, o exame suporá o 100% da cualificación.

As datas de exames deberán ser consultadas na Páxina web da Facultade:http://fccee.uvigo.es

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Aranda, E. Pérez Moreno, S. y Sánchez Andrés A. (coord.), **Política económica y entorno empresarial**, Pearson, 2017

Cuadrado Roura, J. R. (dir), **Política económica. Elaboración, objetivos e intrumentos**, McGraw Hill, Madrid.,

Ochando, C. (coord), **Políticas Económicas coyunturales. Objetivos e instrumentos**, Tirant lo Blanch,

Bibliografía Complementaria

Castro A.E. y Teixeira, J.F., **Luces y sombras de las uniones económicas**, RBA,

BCE, **La política monetaria del BCE**, BCE,

Blanchard, O. et al., **Rethinking Macroeconomic Policy**, IMF,

Fernández Díaz A. et al, **Política monetaria. Fundamentos y estrategias.**, Editorial AC, Madrid.,

Krugman, P.R. y Obstfeld, M, **Economía internacional : teoría y política,**, Pearson Educación, Madrid.,

Mankiw, N. Gregory, **Macroeconomía**, Antoni Bosch,

Parejo, J.A et al., **Manual de sistema financiero español**, Ariel. Barcelona,

Pierce, D.G. and Shaw, D.M., **Economía monetaria. Teorías, evidencia y políticas**, ICE,

Servicio de Estudios del Banco de España, **La política monetaria y la inflación en España**, Alianza, Madrid.,

Banco Central Europeo, **http://www.ecb.europa.eu/home/html/index.en.html**,

Banco de España, **http://www.bde.es**,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Política económica/V03G100V01504

Outros comentarios

Recoméndase que os alumnos cursen a materia de Política Económica.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada poa COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determíneno atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===
=Metodoloxías docentes que se manteñen=
En caso de ter que pasar a un sistema de enseñanza virtual, debido a emerxencia sanitaria ou calquera outro tipo de emerxencia, manterase as mesmas metodoloxías docentes facendo uso das ferramentas virtuais que a UVigo pon a disposición do PDI e o alumnado (aulas e despachos virtuais, faitic, correo electronico, etc.)

=Metodoloxías docentes que se modifican=
Do mesmo xeito que no curso 19-20, non é necesario modificar ningunha metodoloxía, xa que están concibidas para ser empregadas tanto en caso de presencialidade, como semipresencialidad ou docencia totalmente virtual.

=Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)=
As titorías realizaranse a través dos medios postos a disposición do profesorado e do alumnado, pola UVigo, con sistema de concertación previa.

=Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir=
Dado que as clases non presenciais requiren de máis dedicación por parte do alumnado que as clases presenciais, se a docencia fose totalmente virtual reaxustarase o contido dos temas, si fose necesario, para que o alumnado poida alcanzar as competencias que se requiren.

=Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe=
En caso de docencia plenamente virtual facilitarase ao alumnado a bibliografía necesaria para que poida preparar a materia.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

As porcentaxes correspondentes aos distintos tipos de probas, mantéñense, con independencia de que a avaliación sexa virtual ou presencial. En caso de ter que pasar a un sistema de docencia e avaliacion virtual, os alumnos serán avaliados a través dos medios que a UVigo pon á nosa disposición (Campus Remoto, faitic, etc.) Neste caso, algunhas desas probas de resolución de problemas ou preguntas obxectivas poderían realizarse de forma oral.

=Información adicional=
Si unha vez empezado o cuadrimestre, suspéndese a docencia e avaliación semipresencial ou presencial, os alumnos que optasen por renunciar á avaliación continua terían que realizar, de forma manuscrita (escaneados e subidos a faitic), todos os exercicios propostos ao longo do curso, así como un cuestionario global e un exame non presencial no que demostren a comprensión da materia e que traballaron un número de horas semellantes ao dos alumnos que seguiron o sistema de avaliación continua.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Comercio internacional				
Materia	Comercio internacional			
Código	V03G100V01701			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	de Miguel Palacios, Carlos Juan			
Profesorado	de Miguel Palacios, Carlos Juan			
Correo-e	cmiguel@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia consta de dous partes. Por unha banda, o "Comercio Internacional" que analiza as transaccións reais entre países, é dicir, as transaccións que implican un movemento físico de bens. Doutra banda, a "Macroeconomía Internacional" que se centra en tres elementos esenciais como son o diñeiro e os tipos de cambio, a balanza de pagos, e o papel da política nun mundo onde coexisten moitas moedas e os países están integrados financieramente.			

Competencias	
Código	
CG2	Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia
CG3	Exercitar habilidades de aprendizaxe autónoma que abran campos para a innovación
CG4	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación
CG6	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos
CE3	Coñecer o marco institucional da economía
CE4	Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica
CE5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
CE6	Adquirir coñecementos de Análise económica
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CE9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
CE11	Capacidade de elaborar medidas de política económica para alcanzar uns obxectivos dados
CE13	Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT3	Espírito emprendedor e capacidade de liderado, incluíndo empatía co resto de persoas
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Comprender as bases de funcionamento da economía tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos	CG3	CE3 CE4 CE5	CT5 CT7
Lograr o manexo por parte dos estudantes da análise económica a través das súas ferramentas básicas, de modo que para abordar preguntas económicas sexan capaces de construír modelos económicos simples, que mediante unha representación simplificada da realidade permitan tratar adecuadamente o problema	CG2 CG4 CG6	CE3 CE8 CE9 CE11	CT2 CT3 CT5
Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e do seu contido	CG2 CG3	CE5 CE6 CE8	CT2 CT5
Espertar o interese dos estudantes respecto á análise dos efectos das políticas macroeconómicas, de modo que ante a aplicación dun novo instrumento de política económica sexan capaces de formarse unha opinión fundamentada sobre a súa eficacia na consecución dos obxectivos para os cales se expuxo	CG6	CE5 CE13	CT5 CT7

Contidos
Tema

PARTE I: TEORÍA DO COMERCIO INTERNACIONAL	TEMA 1: INTRODUCIÓN Á TEORÍA DO COMERCIO INTERNACIONAL TEMA 2: INTERDEPENDENCIA E GANANCIAS DERIVADAS DO COMERCIO TEMA 3: TEORÍAS CLÁSICAS DO COMERCIO INTERNACIONAL. O MODELO RICARDIANO TEMA 4: O MODELO DE HECKSCHER-OHLIN E AS NOVAS TEORÍAS DO COMERCIO TEMA 5: POLÍTICA COMERCIAL INTERNACIONAL
PARTE II: MACROECONOMÍA INTERNACIONAL	TEMA 6: INTRODUCIÓN Á MACROECONOMÍA INTERNACIONAL TEMA 7: TIPOS DE CAMBIO E MERCADO DE DIVISAS TEMA 8: TIPOS DE CAMBIO: O ENFOQUE MONETARIO A LONGO PRAZO TEMA 9: TIPOS DE CAMBIO: O ENFOQUE DE ACTIVOS A CURTO PRAZO TEMA 10: CONTAS NACIONAIS E INTERNACIONAIS: RENDA, RIQUEZA E BALANZA DE PAGOS TEMA 11: PRODUCIÓN, TIPOS DE CAMBIO E POLÍTICAS MACROECONÓMICAS A CURTO PRAZO

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	2	4
Lección maxistral	28	40	68
Resolución de problemas	16	30	46
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	14	16
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	14	16

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades dirixidas a tomar contacto e recoller información dos alumnos e presentación da materia
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia
Resolución de problemas	Formulación, análise, resolución e debate dun problema ou exercicio, relacionado coa temática da materia

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	As tutorías individuais terán lugar no despacho 402.
Resolución de problemas	As tutorías individuais terán lugar no despacho 402.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame (segundo modalidade) no que se avaliará todos os contidos traballados na Parte I do curso.	50	CG2 CG3 CG4 CG6	CE3 CE4 CE5 CE6 CE8 CE9 CE11 CE13	CT2 CT3 CT5 CT7
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame (segundo modalidade) no que se avaliará todos os contidos traballados na Parte II do curso.	50	CG2 CG3 CG4 CG6	CE3 CE4 CE5 CE6 CE8 CE9 CE11 CE13	CT2 CT3 CT5 CT7

Outros comentarios sobre a Avaliación

MODALIDADE AVALIACIÓN CONTÍNUA

Neste caso a avaliación da materia constará de dous partes:

1.- Exame Parte I: Teoría do Comercio Internacional. Este exame realizarase a metade do cuadrimestre.

PARA SUPERAR ESTA PARTE DA MATERIA SERÁ NECESARIO ALCANZAR UN MÍNIMO DE 5 PUNTOS SOBRE DEZ.

2.- Exame Parte II: Macroeconomía Internacional. Este exame realizarase ao final do cuadrimestre.
PARA SUPERAR ESTA PARTE DA MATERIA SERÁ NECESARIO ALCANZAR UN MÍNIMO DE 5 PUNTOS SOBRE DEZ.
No caso de superar as dúas partes, a nota final será a media aritmética dos dous exames.
En caso contrario, na data oficial establecida no calendario de exames terá que examinarse, ou ben da parte da materia que non teña superada, ou ben de todo o temario no caso de non ter superada ningunha das dúas partes.

MODALIDADE AVALIACIÓN GLOBAL

O estudiantado que se acolla a esta modalidade realizará un exame polo 100% da nota, na data oficial establecida no calendario de exames.

Convocatoria Xullo: Na convocatoria extraordinaria, o estudiantado poderá optar por realizar un exame polo 100% da nota ou ben examinarse só da parte da materia que non teña superada.

Convocatoria Fin de Carreira: O estudiantado matriculado na convocatoria fin de carreira realizará un exame polo 100% da nota, na data oficial establecida no calendario de exames.

As datas dos exames da materia poderanse consultar na páxina web da facultade http://fccee.uvigo.es

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Krugman, P.R.; Obstfeld, M. y Meltz, M.J., **Economía internacional. Teoría y política**, 10ª, Pearson, 2016

Feenstra R.C. y Taylor A. M., **Macroeconomía internacional**, 2ª, Reverté, 2012

Bibliografía Complementaria

Carbaugh, Robert J., **Economía Internacional**, 12, Cengage learning, 2009

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Macroeconomía I/V03G100V01503
Macroeconomía II/V03G100V01604

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determíneno atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===
* Metodoloxías docentes que se manteñen
Mantéñense as clases maxistrais de exposición dos contidos da materia e as clases de resolución de exercicios.

* Metodoloxías docentes que se modifican
Tanto as clases maxistrais como as de resolución de exercicios, impartiranse de maneira non presencial mediante o Campus Remoto.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)
As tutorías realizaranse por medios telemáticos:
- Atención no despacho virtual do profesor responsable da materia previa solicitude por parte do alumnado.
- Resolución de dúbidas por correo electrónico.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir
Non procede

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe
Non procede

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===
Manterase sen cambios

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Economía internacional				
Materia	Economía internacional			
Código	V03G100V01702			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Castro Fernández, Ana Esther Teijeira Bautista, José Francisco			
Profesorado	Castro Fernández, Ana Esther Teijeira Bautista, José Francisco			
Correo-e	teixeira@uvigo.es esther@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nos últimos anos veñen producindo profundos cambios na orde económica internacional. O coñecemento da súa dinámica desde o período inmediatamente posterior ao final da II Guerra mundial resulta fundamental para coñecer as claves explicativas dos acontecementos económicos que estamos a vivir. Nesta materia analízase a evolución das macromagnitudes das principais economías desenvolvidas e das súas políticas económicas, da orde comercial e monetaria. Ademais, de forma paralela ao desenvolvemento dos temas comentados, o alumno realiza un seguimento da conxuntura económica internacional.			

Competencias	
Código	
CG2	Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia
CG4	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación
CG5	Fomentar a mobilidade e adaptabilidade a ámbitos e situacións diferentes
CG6	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos
CG7	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos
CE3	Coñecer o marco institucional da economía
CE4	Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica
CE5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CE9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
CE13	Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias	
O alumno coñece o marco institucional da economía		CE3	
O alumno é capaz de situar a economía na súa evolución histórica		CE4	
O alumno comprende as bases de funcionamento da economía.		CE3 CE4 CE5	
O alumno é capaz de identificar e interpretar fontes de información económica relevante e o seu contido	CG2 CG4 CG5 CG6 CG7	CE3 CE4 CE5 CE8 CE9	CT4
O alumno sabe identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado	CG6 CG7	CE3 CE4 CE5 CE8 CE9	CT5
O alumno é capaz de argumentar de forma coherente e intelixible, tanto oral como escrita			CT5

O alumno organiza a documentación e presenta o seu traballo de maneira adecuada á audiencia	CG2 CG4 CG7	CE3 CE4 CE5 CE8 CE9	CT2 CT4 CT5
O alumno é capaz de elaborar informes económicos	CG2 CG4 CG5 CG6 CG7	CE5 CE8 CE13	CT4 CT5 CT7
O alumno é capaz de expor reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos	CG5 CG6 CG7	CE3 CE4 CE5 CE9	CT5 CT7
O alumno é capaz de analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos	CG4 CG5 CG6 CG7	CE9	CT5

Contidos	
Tema	
Introdución á economía internacional	Conceptos básicos de economía internacional Integración económica e monetaria
Grandes ciclos económicos	Dos inicios do capitalismo á globalización
Evolución do marco comercial e monetario	O patrón ouro. A desorde monetaria de entreguerras. O período de vixencia dos acordos de Bretton Woods. O período da flotación xeneralizada os tipos de cambio. A experiencia da UME. Do GATT á OMC.
A conxuntura económica internacional	Principais macromagnitudes. Decisións de política económica. Opinións de expertos. Informes de organismos económicos internacionais.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	23	45	68
Seminario	5	8	13
Lección maxistral	22	45	67
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorios, aulas informáticas...).
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada	
Metodoloxías	**Descrición**
Prácticas de laboratorio	As clases prácticas, do mesmo xeito que as titorías en grupo, teñen como obxectivo axudar ao alumno a consolidar os coñecementos adquiridos nas clases teóricas. Ademais, permiten aos profesores orientar aos alumnos e resolver as dúbidas que poidan xurdir no proceso de aprendizaxe.
Seminario	As clases prácticas, do mesmo xeito que as titorías en grupo realizadas a través de seminarios, teñen como obxectivo axudar ao alumno a consolidar os coñecementos adquiridos nas clases teóricas. Ademais, permiten aos profesores orientar aos alumnos e resolver as dúbidas que poidan xurdir no proceso de aprendizaxe.

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Prácticas de laboratorio	A efectos prácticos, non se establece distinción entre prácticas de laboratorio e titorías en grupo. Para a valoración teranse en conta as actividades realizadas, como son : desenvolvemento de temas mediante o uso de material bibliográfico e estatístico, participación activa no desenvolvemento da materia, realización de traballos, resolución de exercicios, cuestionarios, etc.	40	CG2 CG4 CG5 CG6 CG7	CE8 CE9 CE13	CT2 CT4 CT5 CT7
Exame de preguntas obxectivas	Realizaranse exames con preguntas obxectivas baseadas no temario da materia. Os alumnos/as deben mostrar un nivel adecuado de coñecementos para superar a materia.	60	CG4	CE3 CE4 CE5 CE9	CT5 CT7

Outros comentarios sobre a Avaliación

Aqueles/as alumnos/as que opten polo sistema de avaliación continua, para superar a materia deben ter unha cualificación superior a catro puntos sobre dez tanto nas clases prácticas como no exame correspondente á docencia teórica. Ademais, a nota media entre clases prácticas e o exame teórico ha de ser igual ou superior a cinco puntos sobre dez. Para aqueles alumnos/as que así o soliciten, a cualificación das prácticas manterase nas distintas convocatorias do curso.

Os/as estudantes que renuncien ao sistema de avaliación continua, deberán comunicarllo ao profesor/a da materia nas primeiras semanas do cuadrimestre (unha vez iniciadas as clases prácticas).

Os/as alumnos/as que renuncien á avaliación continua deberán obter unha cualificación igual ou superior a cinco puntos sobre dez no exame final, que incluirá a materia impartida na docencia teórica (60% de cualificación total) e na docencia práctica (40% da cualificación total). Para superar o exame hai que obter unha nota mínima de 4 puntos en cada unha das partes (a correspondente á docencia teórica e a correspondente á docencia práctica), e unha nota media global de 5 puntos sobre 10. Neste exame final será posible obter a máxima cualificación (10) na materia.

Na convocatoria de fin de carreira, o exame suporá o 100% da cualificación.

Os exames realizaranse nas datas oficiais establecidas polo órgano responsable. Poden consultarse na páxina web da Facultade de CC. Económicas e Empresariais: http://fccee.uvigo.es/

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Castro A.E. y Teixeira, J.F., **Luces y sombras de las uniones económicas**, RBA,

Krugman, Paul .; Obstfeld, Maurice, **Economía internacional: teoría y política**, Pearson Educación,

Bibliografía Complementaria

Acemoglu, D. yJ. Robinson, **Por qué fracasan las naciones**, Ediciones Deusto,

Aranda, E. Pérez Moreno, S. y Sánchez Andrés A. (coord.), **Política económica y entorno empresarial**, Pearson,

Karier, Thomas, **GREAT EXPERIMENTS IN AMERICAN ECONOMIC POLICY From Kennedy to Reagan**, PRAEGER Westport, Connecticut,

Krugman, Paul, **EL RETORNO DE LA ECONOMIA DE LA DEPRESION Y LA CRISIS ACTUAL**, Prentice-Hall,

Maddison, Agnus, **The World Economy: a millenial perspectiva**, OECD,

Ochando, C. (coord), **Objetivos e instrumentos de las políticas económicas coyunturales**, Tirant lo Blanch, Valencia,

Querol, F (coord), **De quelques aspects de l'Union économique te monétaire européenne**, Presse de L'Université Toulouse 1 Capitole,

Rodrik, D., **La paradoja de la globalización**, A. Bosch Editor,

Banco Central Europeo, **www.ecb.int**,

Banco Mundial, **www.worldbank.org**,

Fondo Monetario Internacional, **www.imf.org**,

Organización Mundial del Comercio, **www.wto.org**,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Historia: Historia económica/V03G100V01103
Macroeconomía I/V03G100V01503
Macroeconomía II/V03G100V01604
Política económica/V03G100V01504

Outros comentarios

Nesta asignatura converxen os coñecementos adquiridos nas asignaturas de historia económica, teoría económica e política económica.
É altamente recomendable a asistencia ás clases teóricas e ás clases prácticas (adaptándose ás circunstancias do momento; é dicir, de forma presencial ou virtual segundo establezan as autoridades académicas)

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determíneno atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===
= Metodoloxías docentes que se manteñen=
En caso de ter que pasar a un sistema de ensino virtual, debido a emerxencia sanitaria ou calquera outro tipo de emerxencia, manteranse as mesmas metodoloxías docentes facendo uso das ferramentas virtuais que a UVigo pon a disposición do PDI e o alumnado (aulas e despachos virtuais, faitic, correo electrónico, etc.)

=Metodoloxías docentes que se modifican=
Non é necesario modificar ningunha metodoloxía, xa que están concibidas para ser empregadas tanto en caso de presencialidade, como semipresencialidade ou docencia totalmente virtual.

=Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)=
As titorías realizaranse a través dos medios postos a disposición do profesorado e do alumnado, pola UVigo, con sistema de concertación previa.

= Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir=
Dado que as clases non presenciais requiren de máis dedicación por parte do alumnado que as clases presenciais, reaxustarase o contido dos temas, si fose necesario, para que o alumnado poida alcanzar as competencias que se requiren.

=Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe=
En caso de docencia plenamente virtual facilitarase ao alumnado a bibliografía necesaria para que poida preparar a materia.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===
As porcentaxes correspondentes aos distintos tipos de probas, mantéñense, con independencia de que a avaliación sexa virtual ou presencial. En caso de ter que pasar a un sistema de docencia e avaliación virtual, os alumnos serán avaliados a través dos medios que a UVigo pon á nosa disposición (Campus Remoto, faitic, etc.). Neste caso, algunhas desas probas de resolución de problemas ou preguntas obxectivas poderían realizarse de forma oral.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Benestar, equidade e xénero				
Materia	Benestar, equidade e xénero			
Código	V03G100V01901			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	del Río Otero, Coral			
Profesorado	del Río Otero, Coral			
Correo-e	crio@uvigo.es			
Web	http://crio.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	Esta materia ten como principal obxectivo introducir ao alumnado na análise das desigualdades económicas, un tema de crecente relevancia nos debates públicos tanto nos países desenvolvidos como no mundo en desenvolvemento. No curso discútense os diferentes enfoques e ferramentas para a cuantificación de fenómenos relacionados coa equidade na distribución dos recursos económicos, tales como a desigualdade, a pobreza, ou a discriminación das mulleres e outros colectivos no mercado laboral. Discútense os principais problemas prácticos e conceptuais asociados coa cuantificación destes fenómenos, preséntanse os indicadores máis adecuados, dos que se analizan as súas propiedades, e estúdanse as tendencias actuais e as súas causas. En todo o curso incorpórase de forma transversal a perspectiva de xénero. O curso ten unha orientación moi práctica, xa que se persegue que o/a estudante dispoña das ferramentas necesarias para ser capaz de interpretar de forma crítica os estudos e informes relacionados coa equidade. Tamén se pretende que sexa capaz de replicar os principais indicadores a partir de datos procedentes de enquisas de fogares, mediante o uso dun programa informático de libre acceso para a análise distributiva (DAD). Por iso, a realización dun breve informe sobre un problema distributivo no que se apliquen os coñecementos adquiridos, forma parte esencial do curso.			

Competencias	
Código	
CE6	Adquirir coñecementos de Análise económica
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CE9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
CE13	Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas

Resultados de aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Identificar os principais problemas asociados á distribución de recursos e a discriminación	CE6 CE9	
Manexo de ferramentas para a análise distributiva empregando as fontes datos dispoñibles sobre condicións de vida dos fogares e mercado laboral.	CE6 CE9	
Comprensión e capacidade de elaboración dun informe relacionado cun problema distributivo	CE6 CE8 CE9 CE13	CT5

Contidos	
Tema	
1. Introdución: o benestar	1.1 Marco teórico: A análise económica das desigualdades 1.2 Aspectos metodolóxicos a ter en conta na análise do benestar
2. As desigualdades económicas	2.1 Desigualdade, distribución da renda e benestar social 2.2 Comparacións ordinais de desigualdade: a curva de Lorenz 2.3 Comparacións cardinais de desigualdade: os índices de desigualdade e as súas propiedades 2.4 Algunhas extensións

3. Pobreza e exclusión social	3.1 Identificación da poboación pobre: as liñas de pobreza 3.2 Cuantificación da pobreza: índices de pobreza 3.3 Criterios para ordear distribucións de acordo coa súa pobreza 3.4 Dinámica da pobreza 3.5 Pobreza multidimensional 3.6 Determinantes da pobreza
4. Análise económica da discriminación	4.1 Desigualdade entre grupos e discriminación 4.2 Explicacións das desigualdades no mercado de traballo 4.3 A discriminación laboral 4.4 Contratación e segregación ocupacional 4.5 Discriminación salarial

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	28	60	88
Seminario	17.5	20	37.5
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2
Traballo	2.5	20	22.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición en clase dos principais contidos do programa.
Seminario	Cálculo de indicadores mediante folla de cálculo e programa informático específico (DAD), empregando datos de enquisas de fogares. Discusión e interpretación de resultados. Elaboración e presentación dun informe aplicando os coñecementos adquiridos.

Atención personalizada

Metodoloxías	**Descrición**
Seminario	Durante os seminarios de prácticas o estudantado recibirá atención personalizada para a resolución dos problemas de aplicación das técnicas obxecto de estudo.
Probas	**Descrición**
Traballo	Durante a elaboración do traballo, o estudantado recibirá o asesoramento personalizado tanto no horario de clases como nas titorías correspondentes.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame sobre todo o temario	70	CE6 CE9	
Traballo	Elaboración dun informe empregando fontes de datos estatísticos dispoñibles, con programas informáticos específicos (Excel, DAD), no que se apliquen os coñecementos adquiridos. Presentación en clase das principais conclusións do informe.	30	CE6 CE8 CE9 CE13	CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado terá dúas opcións para superar a materia:

1. Renunciar á avaliación continua e solicitar a avaliación mediante un exame final, que supón o 100% da nota, e que se celebrará na data oficial segundo recóllese na páxina web da facultade (http://fccee.uvigo.es). Para renunciar á avaliación continua é necesario enviar un correo electrónico á docente da materia antes do 21 de outubro de 2020.

2. Acollerse á avaliación continua, que consta de dúas partes:

   a. Realización e presentación dun informe (30%)
   b. Un exame, que inclúe todos os temas do programa, ao remate do período docente (70%)

   Si a/o estudante non se presenta a este exame, ou non entrega e presenta o seu informe no prazo requirido, deixará automaticamente a avaliación continua e pasará a ser avaliada/o exclusivamente mediante o exame final. Tamén sairá da avaliación continua se a nota dalgunha destas dúas probas (informe ou exame) non

supera o 35% da súa puntuación máxima, pasando a ser avaliada/o exclusivamente mediante o exame final.

Aquelas/les estudantes que non superen a materia por avaliación continua terán a oportunidade de presentarse ao exame final, renunciando así á avaliación continua. Este exame valerá o 100% da nota da materia, e a cualificación obtida substituirá á obtida en avaliación continua. En caso de non presentarse, a nota da materia será a obtida en avaliación continua.

Moi importante: Para poder acollerse á avaliación continua será necesario ter asistido, como mínimo, ao 75% das clases prácticas.

Na convocatoria Extraordinaria e en Fin de Carreira o exame suporá o 100% da cualificación.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Albelda, Randy y Drago, Robert, **Unlevel Playing Fields. Understanding Wage Inequality and Discrimination**, 4ª, Dollars & Sense, 2013

Atkinson, Anthony B., **Desigualdad: ¿Qué podemos hacer?**, Fondo de Cultura Económica, 2016

Gradín, Carlos y Del Río, Coral, **Desigualdad, pobreza y polarización en la distribución de la renta en Galicia**, IEEG - Fundación Pedro Barrié de la Maza, 2001

Stiglitz, Joseph E., **El precio de la desigualdad**, Taurus, 2012

Bibliografía Complementaria

Alkire, Sabina; Foster, James; Seth, Suman; Santos, Maria Emma; Roche, José Manuel y Ballón, Paola, **Multidimensional Poverty Measurement and Analysis**, Oxford University Press, 2015

Alonso-Villar, Olga y Del Río, Coral, **Segregación ocupacional por razón de género y status migratorio en España y sus consecuencias en términos de bienestar**, 2017

Atkinson, Anthony B. y Bourguignon, François (ed.), **Handbook of Income Distribution (vol. 1)**, 1ª (reimpresión), Elsevier, 2007

Bandrés, Eduardo, **Economía y redistribución: teorías normativas y positivas sobre la redistribución de la renta**, Ministerio de Trabajo y Seguridad Social, 1993

Benería, Lourdes, **Género, desarrollo y globalización**, Hacer Editorial, 2009

Blau, Francine D.; Ferber, Marianne A. y Winkler, Anna E., **The Economics of Women, Men, and Work**, 7ª, Pearson, 2014

CES España, **Tercer informe sobre la situación de las mujeres en la realidad sociolaboral española**, Consejo Económico y Social España, 2011,Informe 01/2011

CES España, **Distribución de la renta en España: Desigualdad, cambios estructurales y ciclos**, Consejo Económico y Social España, 2013,Informe 03/2013

Del Río, Coral y Alonso-Villar, Olga, **Mujeres ante el empleo (y el desempleo) en el mercado laboral español**, 2014

Duclos, Jean-Ives y Araar, Abdelkrim, **Poverty and Equity: Measurement, Policy and Estimation with DAD**, Springer, 2006

Eswaran, Mukesh, **Why Gender Matters in Economics**, Princeton University Press, 2014

Ferber, Marianne A. y Nelson, Julie A. (ed.), **Más allá del hombre económico**, Cátedra, 2004

Foster, James; Seth, Suman; Lokshin, Michael y Sajaia, Zurab, **A Unified Approach to Measuring Poverty and Inequality**, The World Bank, 2013

FOESSA, **VII Informe sobre exclusión y desarrollo social en España**, Fundación FOESSA, 2014

Goerlich, Francisco J. y Villar, Antonio, **Desigualdad y Bienestar Social**, Fundación BBVA, 2009

OECD, **Growing Unequal? Income distribution and poverty in OECD countries**, OECD Publishing, 2008

Pazos Morán, María, **Contra el patriarcado: Economía feminista para una sociedad justa y sostenible**, Katakrak, 2018

Salverda, Wiemer; Nolan, Brian y Smeeding, Timothy M. (ed.), **The Oxford Handbook of Economic Inequality**, Oxford University Press, 2011

Sarasúa, Carmen y Gálvez, Lina, **¿Privilegios o eficiencia? Mujeres y hombres en los mercados de trabajo**, Publicaciones Universidad de Alicante, 2003

Sen, Amartya, **La desigualdad economica**, Fondo de Cultura Económica, 2001

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía dos servizos públicos/V03G100V01602
Economía pública/V03G100V01502

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===
* Metodoloxías docentes que se manteñen
O material da materia elaborado pola docente a disposición do alumnado en FAITIC e/ou Campus Remoto.

* Metodoloxías docentes que se modifican
Ante a imposibilidade de que as clases se desenvolvan presencialmente, a docencia se impartirá telemáticamente vía Campus Remoto.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)
Titorías telemáticas no despacho virtual da docente (Campus Remoto). Será necesario concertar a titoría con anterioridade.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===
Si resultase imposible realizar presencialmente algunha proba/actividade de avaliación, esta realizarase telemáticamente a través de Campus Remoto ou FAITIC.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Economía da Unión Europea				
Materia	Economía da Unión Europea			
Código	V03G100V01903			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua impartición				
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Rodríguez Míguez, Eva María			
Profesorado	Rodríguez Míguez, Eva María			
Correo-e	emiguez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Sen docencia			

Competencias
Código

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias

Contidos	
Tema	
Políticas microeconómicas	Tema 3. Política Agraria Común Tema 4. Política de Competencia Tema 5. Mercado laboral e políticas de emprego
Políticas macroeconómicas	Tema 6. Áreas monetarias óptimas Tema 7. Política Monetaria Tema 8. Política Fiscal. Financiamento da UE Tema 9. Política Comercial
Integración e Instituciones	Tema 1. Integración e Institucións Tema 2. Retos actuais da Unión Europea

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	0	148	148
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Sen docencia actualmente. Material disponible en Faitic

Atención personalizada	
Metodoloxías	**Descrición**
Lección maxistral	Titorías personalizadas para resolver dúbidas do contido de Faitic.
Probas	**Descrición**
Exame de preguntas obxectivas	O profesorado estará disponible para resolver dúbidas.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Exame de preguntas obxectivas	Materia en extinción. Non se imparte docencia de esta materia. A avaliación farese cun examen final sobre o material da materia (disponible en Faitic).	100	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Baldwin, **The economics of European integration**, McGraw-Hill, 2015

Calvo Hornero, **Fundamentos de la Unión Europea**, Editorial Universitaria Ramón Areces, 2014

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Materia en extinción. Dado que non se imparte docencia de esta materia, o único cambio e que, no caso de non poder facer examen presencial, este se fará a través de Faitic e do Campus Remoto con cámara. As titorías tamén serán virtuais a través do Campus Remoto (con cita previa).

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Economía dos recursos naturais e do medio ambiente				
Materia	Economía dos recursos naturais e do medio ambiente			
Código	V03G100V01905			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Garza Gil, María Dolores			
Profesorado	Garza Gil, María Dolores			
Correo-e	dgarza@uvigo.es			
Web	http://www.webs.uvigo.es; www.erenea.uvigo.es			
Descrición xeral	Acercamiento a diferentes problemáticas ligadas a la relación entre la actividad económica y los recursos naturales y medio ambiente, para lo cual el concepto de desarrollo sostenible cobra un papel fundamental.			

Competencias	
Código	
CG1	Desenvolver sensibilidade respecto ao medio ambiente e compromiso cunha economía sustentable
CG2	Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia
CG3	Exercitar habilidades de aprendizaxe autónoma que abran campos para a innovación
CG4	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación
CG5	Fomentar a mobilidade e adaptabilidade a ámbitos e situacións diferentes
CG6	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos
CG7	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos
CE1	Comprender as ferramentas matemáticas básicas, necesarias para a formalización do comportamento económico
CE2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
CE3	Coñecer o marco institucional da economía
CE4	Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica
CE5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
CE6	Adquirir coñecementos de Análise económica
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CE9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
CE10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
CE11	Capacidade de elaborar medidas de política económica para alcanzar uns obxectivos dados
CE12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas
CE13	Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico
CT1	Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT3	Espírito emprendedor e capacidade de liderado, incluíndo empatía co resto de persoas
CT4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT6	Ler e comunicarse en inglés no ámbito profesional
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Comprender e manexar conceptos económicos necesarios para a xestión dos recursos naturais e do medio ambente	CG6	CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CT6 CT7

Capacidade para identificar problemas relacionados co medio ambente e os recursos naturais, o seu tratamento económico e interpretación dos posibles resultados necesarios para a xestión dos mesmos.	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6	CE6 CE8 CE9 CE10 CE11 CE12	CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7
Capacidade para desenvolver traballos ou informes breves no campo da economía dos recursos naturais e ambientais.	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7	CE8 CE9 CE12 CE13	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7

Contidos	
Tema	
Introducción	Economía, Natureza e Desenvolvemento Sostible.
Economía dos recursos naturais	Condicionantes básicos. Economía dos recursos renovables. Economía de recursos non renovables.
Economía ambiental	Fundamentos de valoración económica do medio ambiente. Métodos de valoración indirectos. Métodos de valoración directos.
Políticas públicas aplicadas ós recursos naturais e medio ambente	A necesidade de regular. Instrumentos de regulación e políticas públicas.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	15	30	45
Seminario	5	5	10
Lección maxistral	30	65	95

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Prácticas de laboratorio	Búsqueda de información e resolución de exercicios. Presentación individual ou en grupo.
Seminario	Os alumnos poderán plantexar dúbidas sobre a materia. Tamén se poden utilizar para que o profesor plantexe problemas ós alumnos que serán evaluados posteriormente.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos da materia e realización de exercicios. Realización de exámenes parciais.

Atención personalizada	
Metodoloxías	**Descrición**
Seminario	As sesións de titorización realizanse por medios telemáticos (correo electrónico ou videoconferencia).

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas	
Prácticas de laboratorio	Supervisión das prácticas realizadas. Posibilidade de realizar e presentar traballos. Valorarase ate o 40%. (Poderanse utilizar as sesións prácticas para realizar probas parciais). Resultados da aprendizaxe: - Capacidade para identificar problemas relacionados co medio ambente e os recursos naturais, o seu tratamento económico e interpretación dos posibles resultados necesarios para a xestión dos mesmos. - Capacidade para desenvolver traballos ou informes breves no campo da economía dos recursos naturais e ambientais.	40	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7	CE6 CE8 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7

Lección maxistral	Examen final e parciais liberatorios. Si se aproban os parciais, a materia estará superada. Valorarase sobre un 60%. A data do exame final será a que decida o órgano competente da Facultade e se publicará na web do Centro. Resultados da aprendizaxe: - Comprender e manexar conceptos económicos necesarios para a xestión dos recursos naturais e ambientais. - Capacidade para identificar problemas relacionados co medio ambente e os recursos naturais, o seu tratamento económico e interpretación dos posibles resultados necesarios para a xestión dos mesmos.	60	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6	CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE10 CE11 CE12	CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7

Outros comentarios sobre a Avaliación

Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudantado poderá optar a ser avaliado cun exame final que suporá o 100% da cualificación. Na convocatoria de fin de carreira, o exame suporá o 100% da cualificación. As datas de exames deberán ser consultadas na páxina web da Facultade: http://fccee.uvigo.es.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

D.W. Pearce y R.K. Turner, **Economía de los Recursos Naturales y del Medio Ambiente**, Celeste, 1995

J. Surís y M. Varela, **Introducción a la Economía de los Recursos Naturales**, Cívitas, 1995

Bibliografía Complementaria

D. Azqueta, **Introducción a la economía ambiental (2ª Edc)**, McGraw Hill, 2010

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Matemáticas II/V03G100V01303
Microeconomía II/V03G100V01404

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

A metodoloxía, contidos e titorías non se modificarán, simplemente pasarán a desenvolverse de xeito non presencial mediante Campus Remoto e a plataforma de teledocencia Faitic e atendendo ás indicacións que se faciliten no seu momento por parte das autoridades académicas.

As sesións de titorización realizanse por medios telemáticos (correo electrónico ou videoconferencia).

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

O exame final e/ou os parciais liberatorios se sustituirán pola realización e entrega dun traballo sobre un dos temas propostos e coa mesma ponderación (60%).

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia económica de España				
Materia	Historia económica de España			
Código	V03G100V01906			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Martínez Domínguez, María Blanca			
Profesorado	Martínez Domínguez, María Blanca			
Correo-e	blancam@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia ten como obxecto explicar a evolución de a economía española contemporánea, arrincando de a chamada crise de o Antigo Réxime ata finais de o século XX, para entender o crecemento a longo prazo e o cambio estrutural, a través de as súas principais etapas históricas. Atenderá ao lado da oferta da economía e ao lado da demanda.			

Competencias	
Código	
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CE2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
CE3	Coñecer o marco institucional da economía
CE4	Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica
CE7	Comprender o entorno empresarial
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CE9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
CT1	Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT3	Espírito emprendedor e capacidade de liderado, incluíndo empatía co resto de persoas
CT4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT6	Ler e comunicarse en inglés no ámbito profesional
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe		Competencias	
Comprender a linguaxe económica básico e o modo de pensar de os economistas.		CE2	
Coñecer o marco institucional de a economía		CE3	
Coñecer o perfil cambiante de as institucións e axentes que influíron en os resultados de a economía española contemporánea: Estado, particulares e empresas e sector exterior (outras nacións)		CE3 CE4	
Capacidade para situar a economía en a súa evolución histórica		CE4	
Identificar as etapas de a evolución económica de a España contemporánea e os seus principais características		CE4	
Comprender as bases de funcionamento de a economía en cada unha de as etapas significativas de o desenvolvemento económico contemporáneo.		CE4 CE9	
Habilidades en a procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido		CE8	
Coñecer e manexar a materia prima para estudar a Historia Económica española, as súas estatísticas e as súas fontes fundamentais		CE4 CE8	
Analizar series históricas e inferir os comportamentos de os principais axentes económicos ante a evolución real (ou hipotética) de as variables económicas		CE4 CE8 CE9	
Fomentar a actitude crítica e autocrítica			CT1 CT7
Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais, éticos e medioambientais	CB3	CE7 CE9	CT1

- Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos	CB4	CT3 CT4
Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto oral coma escrita, no idioma propio e nunha lingua extranxeira	CB4	CT5 CT6
- Capacidade de traballar en equipo, con responsabilidade, planificación, espíritu de cooperación e empatía co resto de persoas do colectivo.	CB4	CT2 CT4

Contidos	
Tema	
1. O crecemento económico a longo prazo e o cambio estructural.	Xeografía, recursos naturais. Os recursos humanos. Factores políticos e institucionais. Bases tecnológicas e orgaización empresarial. Etapas do crecemento económico e do cambio estrutural.
2. Crise do Antigo Réxime, revolución liberal e arranque da industrialización, 1789-1840-1890.	Natureza da crise, principais desequilibrios da economía e respostas: reorientación e política de reformas. Agricultura e recursos minerais. A industrialización: factores, limitacións e niveis. O inicio da ruptura enerxética. A formación do mercado nacional e a progresiva apertura ao exterior. O financiamento da economía (sistema financeiro e banca). O papel do Estado e a Facenda pública. A distribución da riqueza e da renda (mercados de traballo e desigualdade de xénero) O consumo dos fogares. A educación e a saúde (a beneficencia pública).
3. A economía española durante a segunda revolución industrial, 1890-1936.	Agricultura, entre a crise agraria finisecular e a modernización. O salto histórico na industrialización: novo ciclo tecnolóxico e empresarial (intensificación da transición enerxética). Cara a unha estratexia de desenvolvemento nacionalista: viraxe da política comercial e nova estrutura institucional protectora e interventora. O financiamento da economía. O papel cambiante do Estado. A distribución da riqueza e a renda (mercado de traballo e desigualdade de xénero). Consumo dos fogares, inicio da transición nutricional e primeiras manifestacións do consumo de masas. Educación e saúde (da beneficencia pública á asistencia social).
4. A economía durante a Guerra Civil e o franquismo (1936-1973)	As economías de guerra (1936-1939). Autarquía e illamento (1939-1951). A década bisagra: industrialización sustitutiva de importacións (1951-1959). Estabilización, liberalización, desenvolvismo e crise (1959-1975).
5. A economía da democracia 1975-2008: reformas, integración europea e globalización.	Axustes, reformas e transición política (1975-1985). Integración na Unión Europea (1986-1996). Globalización e novo ciclo de crecemento económico.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	45	75
Seminario	20	32	52
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	21	23
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.			

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Dúas horas semanales. Mediante esta metodoloxía, con apoio audiovisual, presentarase de xeito sintético, secuencial e motivadora os aspectos craves dos contidos fundamentais da materia. As primeiras sesións estarán dedicadas a ofrecer unha visión panorámica de a materia e conceptos básicos de historia económica; as restantes sesións estarán destinadas a exposición do temario. Malia que o método de estas sesións é fundamentalmente expositivo, se promoverá a participación activa de o alumnado.

Seminario	Estes seminarios de carácter eminentemente práctico son 8, cunha duración por sesión 2 horas e 30 minutos. Duas de estas sesións dedicarnase a titorías en grupo. Concíbense como parte de un proceso de aprendizaxe continuada. Permiten poñer en común os coñecementos adquiridos na preparación de cada sesión. Cada seminario práctica poderá consistir: a) Formulación do exercicio en cuestión (lecturas, resolución de exercicios, redacción dun breve informe, etc.). Esa formulación está subida a plataforma docente, dacordo co calendario de realización; b) Un traballo fora da aula (de biblioteca, procuras en catálogos ou bases documentales); c) Resolución da práctica, por escrito; d) Subida da mesma a plataforma docente; e) Exposición en clase, previamente fixada ou sobre a marcha, dacordo coa dinámica da mesma; e) Debate; f) Exposición e discusión de dúbidas; g) Reformulación da práctica. Para as sesións de titoría en grupo: A docente seleccionará previamente cuestións clave dos contidos da materia, en función da sua importancia ou dificultade; Para estas sesiones o alumnado deberá elabora un esquema de dubidas e preguntas sobre ditas cuestions; Tambén servirán estas sesións para resolver dúbidas xeneraís sobre os contidos la materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	As dúbidas non resoltas na aula exporanse de modo individualizado nas horas de titoría.
Seminario	As dúbidas xurdidas coas lecturas e nas actividades das sesións de seminario, atenderánse de modo individualizado en horas de titoría.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Seminario	A través dos seminarios: Avaliaranse os traballos prácticos, consistentes: na lectura dun tema ou parte dun tema, na redacción dun informe ou síntese, exposición e defensa; Avaliarase a coherencia e calidade de o traballo, esquema, síntese ou mapa conceptual, ou a valoración de os exercicios (comentario e análise de gráficos, series estadístico ou textos, a resolución de cuestións e problemas); Valorarase a calidade formal de os traballos realizados, a corrección sintáctica e gramatical e o uso acomodado de a metodoloxía propia de a investigación (o estudo rigoroso de unha materia ou de un tema); Valorarase a asistencia, a participación, o cumprimento, a aptitude, os aspectos formais (redacción, sintaxis, ortografía, etc.), e a capacidade de transmitir as aprendizaxes realizadas e a calidade de a expresión oral.	30	CB3 CB4	CE2 CE3 CE4 CE7 CE8 CE9	CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT7
Exame de preguntas de desenvolvemento	Estas probas realizaranse no exame final: Se evaluarán os coñecementos sobre os contidos teóricos de a materia; Valorarase que as respostas estean estructuradas, razoadas correctamente; Valorarase a redacción correcta, clara e comprensible.	70	CB3 CB4	CE2 CE3 CE4 CE7 CE8 CE9	CT5 CT7

Outros comentarios sobre a Avaliación

Haberá duas opcións de avaliación: Avaliación continua ou Exame final.

A - **AVALIACIÓN CONTINUA**:

A avaliación dos seminarios corresponderáse co 30% da nota final e o exame con 70% da mesma.

B - **EXAME FINAL:**

Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudantado poderá optar a ser avaliado cun exame final que suporá o 100% da cualificación.

Esta proba obxectiva consta de duas partes. Unha parte corresponde á materia impartida en teoría e a outra parte correspóndese á materia desenvolvida en prácticas. Para aprobar a materia é imprescindible aprobar cada unha das partes, obtendo 5 o mais puntos en cada unha.

Cualificación numérica de 0 a 10 segundo a lexislación vixente.

As datas dos horarios das probas de avaliación nas diferentes convocatorias son as especificadas no calendario da página web da Facultade. http://fccee.uvigo.com

Na convocatoria de fin de carreira, o exame suporá o 100% da cualificación.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Carreras, Albert y Tafunell, Xavier, **Entre el Imperio y la Globalización. Historia Económica de la España Contemporánea**, Crítica, 2018

Collantes, Fernando, **La Economía Española en 3D. Oferta, Demanda y Largo Plazo**, Pirámide, 2017

Maluquer de Motes, Jordi, **La Economía Española en Perspectiva Histórica.**, Pasado y Preente, 2014

Llopis, Enrique y Francisco Comín, **Historia Económica de España, siglos X-XX (Historia Del Mundo Moderno)**, Alianza, 2010

Tortella, Gabriel y Nuñez, Clara Eugenia, **El Desarrollo de la España Contemporánea. Historia Económica de los Siglos XIX y XX.**, Alianza, 2011

Bibliografía Complementaria

Carreras, Albert y Tafunell, Xavier (coordinadores), **Estadísticas Históricas de España : siglos XIX-XX**, Fundación BBVA, 2005

Comín, Francisco y Hernández, Mauro, **Crisis Económicas En España. 1300-2012. Lecciones De La Historia**, Alianza, 2013

Díez- Minguela, Alfonso; Martínez-Galarraga, Julio; Tirado-Fabregat, Daniel A., **Regional Inequality in Spain 1860-2015**, Palgrave Studies in Economic History, 2018

Gallego Martínez, Domingo; Germán Zubero, Luis ;Pinilla Navarro, Vicente (eds.), **Estudios Sobre el Desarrollo Económico Español: Dedicados al profesor Eloy Fernández Clemente**, PUZ, 2016

Prados de la Escosura, Leandro, **Spanish Economic Growth, 1850-2015**, Palgrave Studies in Economic History, 2017

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía: Economía mundial/V03G100V01202
Economía: Técnicas de economía aplicada/V03G100V01105
Estatística: Estatística I/V03G100V01205
Historia: Historia económica/V03G100V01103
Economía española/V03G100V01301
Macroeconomía I/V03G100V01503
Política económica/V03G100V01504
Políticas económicas comparadas/V03G100V01605
Comercio internacional/V03G100V01701
Técnicas cuantitativas para a análise económica/V03G100V01914

Outros comentarios

1. Aconséllase un traballo regular, sistemático, a o longo de o cuatrimestre, tanto no referente os contidos teóricos transmitidos nas clases maxistrais coma nos traballos de seminario.

2. Na parte práctica como na teórica, será especialmente tido en conta o interese demostrado e a calidade de as

intervencións, ben sexa dentro de os grupos de traballo que se formen, ben individualmente.

3. Considérase relevante unha actitude construtiva, crítica, e a participación activa nas clases teóricas e prácticas.

4. A expresión escrita debe coidarse de forma especial: a claridade na exposición, a orde, e o rigor ortográfico e sintáctico son fundamentais nun estudante universitario.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determíneno atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===
Na Modalidade de DOCENCIA NON PRESENCIAL

A docencia virtual, tanto teórica como práctica, impartirase a través das plataformas Faitic e Campus Remoto, seguindo as directrices e as pautas establecidas pola Universidade de Vigo.

En cada sesión virtual teórica a docente fará unha breve exposición dos aspectos máis relevantes do tema que se vai a tratar ese día.
Os alumnos lerían previamente o material do tema a tratar nesa sesión.
Recorrerase á apertura de Chats e de Foros, onde o alumno@s unha vez lido o material a traballar na sesión diaria:
a) exporán dubídalas pertinentes, que serán resoltas pola docente.
b) o docente pode suscitarlles diversas preguntas, sobre o tema a tratar na sesión do día, que o alumnado deberá responder e resolver.

Na sesión de práctica e titoría en grupo, a docente informará os traballos e as tarefas enviados previamente polo alumnado. Poderanse abrir Chats e Foros onde os alumnos exporían dúbidas e preguntas sobre o tema que se traballa en devandita sesión.
O alumnado deberá facer comentarios sobre os traballos doutros compañeiros sempre que se fagan visibles.
A resolución das dúbidas expostas, as preguntas formuladas e resoltas, así como os comentarios suscitados entre todos os compañeiros servirán para que cada un dos alumnos mellore e modifique o seu traballo, que deberá subir á plataforma.

TITORIZACIÓN
O mecanismo utilizado nesta modalidade para a atención ao alumnado (Titorías) será a través do correo electrónico e aulas virtuais, baixo a concertación dunha cita previa.

AVALIACIÓN CONTINUA
Mantense como figura na Guía docente.

A docencia presencial substituirase por docencia virtual utilizando o campus Remoto.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Tributación				
Materia	Tributación			
Código	V03G100V01907			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	González Martínez, José Manuel			
Profesorado	González Martínez, José Manuel			
Correo-e	xmgonzalez@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descrición xeral	Tributación é unha materia optativa que se imparte no segundo cuadrimestre do cuarto curso do Grao de Economía. Consta dun total de 6 créditos ECTS, que se corresponden con 150 horas de traballo do alumnado, das cales 60 son actividades presenciais, mentras que o resto serán actividades non presenciais. Nesta materia faise unha presentación do Sistema Fiscal Español e abórdanse en profundidade dous dos principais impostos: IRPF e IS.			

Competencias	
Código	
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CE3	Coñecer o marco institucional da economía
CE7	Comprender o entorno empresarial
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CE9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
CE12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Adquirir coñecementos básicos para entender o papel que desempeña a fiscalidade no funcionamento da economía	CB2	CE3 CE7	CT7
Desenvolver habilidades de procura, uso e comprensión da normativa tributaria vixente e obtención de información estatística relacionada coa fiscalidade		CE8	
Entender os efectos da tributacion sobre as distintas fontes de renda: traballo, capital, actividades empresariais.	CB2	CE9 CE12	
Fomento da capacidade de traballar en equipo buscando achegar as mellores solucións tributarias.		CE9 CE12	CT2
Xustificar e defender as decisións adoptadas en materia de tributación mediante estudos de caso		CE9 CE12	CT5

Contidos	
Tema	
Parte I: Introdución ao Sistema Fiscal Tema 1: Obxetivos e metodoloxía da materia.	Os obxetivos básicos. A organización da materia, o método de traballo e a súa avaliación.
Tema 2: Caracterización do sistema fiscal español e bases para a fiscalidade empresarial e persoal	O papel dos impostos na realidade económica. Composición do Sistema Fiscal. A fiscalidade como variable de decisión.
Parte II: O imposto sobre a Renda das Persoas Físicas. Tema 3: Introdución ao IRPF	Elementos básicos do Imposto: contribuinte e unidade familiar, rendas suxeitas e exentas, período impositivo
Tema 4: Rendas das Persoas Físicas	Rendas do Traballo e do Capital, Ganancias e Perdas Patrimoniais. Notas para o asesoramento fiscal
Tema 5 : Renda de Empresarios e Profesionais	Elección do réxime de estimación da renda. Determinación da renda en Estimación Directa e Estimación Obxectiva. Notas para o asesoramento fiscal. Pagos Fraccionados.

Tema 6: Liquidación do IRPF	Integración e compensación das rendas, minimo persoal e familiar, determinación da cota íntegra, deducións. Notas para a planificación fiscal e proceso liquidatorio.
Parte III: O imposto sobre sociedades. Tema 7: Introdución o Imposto de Sociedades	Elementos básicos do imposto: Contribuíntes, Resultado Contable e Base Impoñible. Período impositivo, imputación temporal de ingresos e gastos
Tema 8: Operacións determinantes da base impoñible	Gastos non deducibles. Amortizacións do Inmobilizado. Arrendamento Financeiro. Deterioro de Valor e Transmisións Patrimoniais. Notas para o asesoramento fiscal.
Tema 9: Liquidación do IS	Deduccións, pagos a conta e proceso liquidatorio. Notas para a planificación fiscal

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	20	20	40
Prácticas con apoio das TIC	22	23	45
Resolución de problemas de forma autónoma	0	18	18
Exame de preguntas de desenvolvemento	6	39	45

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Sesión inicial na que o docente presentará o contido e obxectivos da materia así como a metodoloxía de traballo e os sistemas de control e avaliación.
Lección maxistral	En cada sesión, o docente presentará as cuestións máis relevantes de cada tema. Formulará a metodoloxia a seguir para interpretar as consecuencias e os efectos económicos da norma tributaria e resaltará a súa aplicación práctica
Prácticas con apoio das TIC	Realizaránse sesións prácticas que terán lugar en aula informática empregando a metodoloxía de "estudo de caso": Así, para cada sesión proporánse casos a estudar individualmente (ou en grupos reducidos). Cada alumno/a deberá resolver e defender os casos plantexados. Os alumnxs disporán previamente dos enunciados dos casos a través da Plataforma Tema e deberán elaborar unha primeira proposta de solución xustificada que deberá ser entregada a través da Plataforma Tema antes do desenvolvemento da sesión presencial. As sesións prácticas presenciais en aula de informática consistirán na resolución do caso proposto empregando as aplicacións informaticas e programas de axuda que facilita a Axencia Tributaria.
Resolución de problemas de forma autónoma	Cada semán, despois da sesión magistral, abrirase un prazo para respostar a un formulario práctico dixital (de resposta curta ou test) na plataforma Faitic. Trátanse de actividades no presenciais que posibilitan o seguimento e avaliación do/a alumno/a e o seu proceso de aprendizaxe.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas con apoio das TIC	Os/as alumnos/as resolverán de xeito individualizado casos prácticos nas aulas informáticas empregando os programas da Axencia Tributaria (Simulador Renta Web e Sociedades Web) Faráse un seguimento individualizado dos resultados acadados e das dúbidas surxidas na actividade. A resolución de dudas farase preferentemente na modalidade presencial. De concurrir circunstancias extraordinarias as sesións de titorización poderanse realizar por medios telemáticos no despacho virtual con concertación previa. Neste caso as titorias tamén poderán ser colectivas sobre temas específicos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas	
Prácticas con apoio das TIC	A entrega (previa á sesión práctica presencial) das propostas de solución dos casos avaliaráse conxuntamente coas probas tipo tests: será necesario que o/a alumno/a teña entregado alomenos 6 casos para obter puntuación nas probas test.	0	CE8 CE9 CE12	CT2 CT5 CT7
Resolución de problemas de forma autónoma	Avaliarase e puntuarase a resolución dos test propostos despois de cada tema. Este apartado puntuarase sobre un máximo global de 3 puntos. Será requisito necesario para obter puntuación neste apartado que o/a alumno/a entregue alomenos 6 propostas de solución dos estudos de caso que configuran as prácticas con apoio das TIC	30	CE8 CE9 CE12	CT2 CT5 CT7

Exame de preguntas de desenvolvemento	Ó remate das partes II e III do programa da materia, en dúas sesións presenciais, proporáse un caso que o/a alumno/a deberá resolver de xeito individual e que permitirá avaliar o seu nivel de coñecementos e capacidade de argumentación e xustificación das decisións adoptadas. A proba relativa ó IRPF puntuaráse cun máximo de 4 puntos e a relativa ó IS cun máximo de 3 puntos.	70	CE3 CE7 CE8	CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Nesta asignatura realizase unha avaliación continua do traballo realizado polo alumno/a. Para superar a asignatura por esta vía é necesario obter alomenos o 50% dos puntos en xogo en cada unha das probas de avaliación continua propostas (probas tipo test, Proba IRPF e proba IS).

Si un alumno/a non participa na resolución dos estudos de casos prácticos, non fai os test ou non se presenta a calquera das probas (proba IRPF ou Proba IS) deixará de ser avaliado en avaliación continua. Tambien deixará de ser avaliado neste formato si non acada alomenos un 25% da nota en xogo en cada unha das probas (probas tipo test, Proba IRPF e proba IS).

Aqueles alumnos/as que non teñan superada a materia en avaliación continua terán a opción de presentarse a un examen final. Este examen valerá o 100% da nota e a calificación obtida sustituirá as notas da avaliación continua.

En caso de non presentarse, e ter feitos tarefas en avaliación continua, a nota será a obtida nesas tarefas de avaliación continua.

A data dos exames pode consultarse en http://fccee.uvigo.es/

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Grupo Docente de Fiscalidad Aplicada Uvigo, **Esquemas Básicos e Supostos Prácticos**, 2020

BOE, **Legislación IRPF e IS actualizada 2020**, BOE, 2020

Albi, E. e Paredes, R., **Sistema Fiscal Español (I y II)**, última edición, Ariel, 2020

Domínguez, F. e López, J., **Sistema Fiscal Español**, última edición, Prensas de la Universidad de Zaragoza, 2020

Domínguez, F., **Planificación Fiscal Personal y en la Empresa**, 3ª, Aranzadi, 2017

Bibliografía Complementaria

Alonso, R., **Impuesto sobre la renta de las personas físicas. Comentarios y casos prácticos**, 10ª, Centro Estudios Financieros, 2020

Barberán, M.A. e outros, **Ejercicios y Cuestiones de Fiscalidad**, 8ª, Prensas de la Universidad de Zaragoza, 2020

Borrás, F. e Navarro, J.V., **Impuesto sobre sociedades. Comentarios y casos prácticos**, 10ª, Centro Estudios Financieros, 2020

Moreno, M.C e Paredes, R., **Casos prácticos de sistema fiscal**, última edición, Delta, 2020

Portillo, M.J., **Manual de Fiscalidad. Teoría y Práctica**, última edición, Tecnos, 2020

Contreras, C, **Planificación Fiscal**, 1ª, Editorial Universitaria Ramón Areces, 2016

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, poderá aplicarse unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as autoridades sanitarias e a Uvigo o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===
* Metodoloxías docentes que se manteñen
Todas agás as que requiran presencialidade

* Metodoloxías docentes que se modifican
- As actividades presenciais pasarán a impartirse na modalidade virtual
- As prácticas en aula informática pasarán a prácticas autónomas con titorias virtuais posteriores

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)
- As titorias faranse no despacho virtual con concertación previa. Para tratar algunhas cuestións tamén se poderán empregar os foros de Faitic e o correo electrónico.

* Modificacións (se procede) dos contidos a impartir
---

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===
* Probas xa realizadas
- Manterase a puntuación obtida en avaliación continua

* Probas que se modifican
- Dependendo das circunstancias e do desenvolvemento das actividades as probas parciais de avalición contínua non realizadas (probas de IRPF e IS) poderán integrarse no examen final da convocatoria ordinaria mantendo a mesma ponderación que a que estaba establecida para avaliación contínua.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Macroeconomía avanzada				
Materia	Macroeconomía avanzada			
Código	V03G100V01912			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Alonso Carrera, Jaime			
Profesorado	Alonso Carrera, Jaime			
Correo-e	jalonso@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/jalonso			
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é introducir ó alumno no uso de ferramentas básicas que permitan plantexar e resolver problemas macroeconómicos como, por exemplo, o impacto de reformas fiscais, os efectos da crise e depresión económica, efectos do crecemento económico sobre ó medioambiente, etc. Con este fin, se familiarizará ó estudante coa especificación, resolución e simulación de modelos macroeconómicos, así como co manexo da programación para a simulación dos modelos propostos.			

Competencias	
Código	
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG7	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos
CE2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
CE5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
CE6	Adquirir coñecementos de Análise económica
CE10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT6	Ler e comunicarse en inglés no ámbito profesional

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Familiarizar ó alumno no manexo modelos macroeconómicos dinámicos como ferramenta básica para analizar problemas macreoeconómicos. En particular se prestará especial atención a especificación, resolución e simulación deste tipo de modelos.	CB5		CE2 CE5 CE6	
Familiarizar ó alumno na identificación e formulación de problemas macroeconómico, así como na aplicación dos modelos aprendidos na súa resolución.		CG7	CE10	
Familiarizar ó alumno na exposición tanto oral como escrita dunha maneira organizada ás bases do problema macroeconómico analizado, á elección dos instrumentos de análisis empregados; e ás conclusión derivadas da análise.		CG7		CT5
Familiarizar ó alumno no estudio, lectura e discusión dos artigos de investigación básicos dos temas estudiados.	CB5	CG7	CE6	CT6

Contidos	
Tema	
I. Introducción	1.- Metodoloxía para a análise macroeconómico. 2.- Repaso do modelo de crecemento de Solow.
II. Modelo básico de horizonte infinito	3.- O problema de Ramsey. 4.- O equilibrio competitivo e a solución planificada.
III. Modelo de xeracións solapadas	5.- O modelo básico de dous periodos. 6.- O equilibrio competitivo e a ineficiencia dinámica. 7.- O altruismo: tipoloxía e operatividade das herencias.
IV. Aplicacións	8.- Análisis da política fiscal: impostos, seguridade social, deuda pública, etc.. 9.- Análisis do crecemento e as fluctuacions económicas.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais

Resolución de problemas de forma autónoma	16	16.5	32.5
Lección maxistral	30	60	90
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	15.5	17.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	6	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas de forma autónoma	Metodoloxía que permite ó alumnado aprender de forma efectiva a través da realización de actividades de carácter práctico tales como exercicios e supostos mediante o uso do aprendido nas leccións maxistrais. Os obxectivos desta técnica son: alcanzar unha maior competencia dos contidos aprendidos na teoría e ilustrar as súas potenciais aplicacións.
Lección maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introducción de algunhas preguntas dirixidas ó estudiante, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.

Atención personalizada

Metodoloxías	**Descrición**
Lección maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introducción de algunhas preguntas dirixidas ó estudiante, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Resolución de problemas de forma autónoma	Metodoloxía que permite ó alumnado aprender de forma efectiva a través da realización de actividades de carácter práctico tales como exercicios e supostos mediante o uso do aprendido nas leccións maxistrais. Os obxectivos desta técnica son: alcanzar unha maior competencia dos contidos aprendidos na teoría e ilustrar as súas potenciais aplicacións.
Probas	**Descrición**
Exame de preguntas de desenvolvemento	Coa entrega de cada lista de exercicios se fará unha proba para avaliar o coñecemento adquirido. No exame final se fará unha proba que faga unha avaliación conxunta do aproveitamento do curso.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Despois da entrega da lista de exercicios, se fará unha clase de resolución de eses exercicios para destacar os puntos máis importantes e aclarar as dúbidas xurdidas no traballo autónomo do alumno.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame final sobre os contidos da materia.	50	CB5	CG7	CE2 CE5 CE6 CE10	CT5 CT6
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumno debe solucionar unha serie de problemas plantexados polo profesor. O alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu nas sesións maxistrais e na resolución de exercicios.	50	CB5	CG7	CE2 CE5 CE6 CE10	CT5 CT6

Outros comentarios sobre a Avaliación

SISTEMA DE AVALIACIóN

Seguindo a normativa vixente o alumno podera optar entre dous sistemas de avaliación: avaliación continua ou avaliación global única.

Avaliación continua: Nesta modalidade a nota final da materia será a suma de varias probas de avaliación realizadas o longo do curso:

- **Probas intermedias**. O 50% da nota (ata 5 puntos) obterase da entrega de boletíns de exercicios así como de controis parciais que periódicamente se farán nas clases prácticas. A nota correspondente acadada durante o cuatrimestre nestas probas **gardaranse para as convocatorias extraordinarias do presente curso académico.**
- **Proba final**. O 50% da nota (ata 5 puntos) obterase dun exame que avaliará a comprensión integrada da materia, tanto de contido teórico cómo práctico. Esta proba realizárase nas datas oficiais establecidas no calendario de exames, que pode ser ser consultado na páxina web da Facultade http://fccee.uvigo.es.

Avaliación global única: Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudantado poderá optar a ser avaliado cun único exame final que suporá o 100% da cualificación. Este exame terá contido tanto teórico como práctico, e realizarase nas datas oficiais establecidas no calendario de exames, que pode ser ser consultado na páxina web da Facultade http://fccee.uvigo.es.

Nas **convocatorias extraordinarias** tamén se pode optar polos dos sistemas de avaliación. De seguir o método de avaliación continua, manterase a nota das probas intermedias do presente curso.

Na **convocatoria de fin de carreira** o sistema de avaliación será o de exame final único, que suporá o 100% da cualificación

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Romer, David, **Macroeconomía Avanzada**, Tercera, McGraw-Hill, 2006

Bibliografía Complementaria

Blanchard, Olivier Jean; e Fischer, Stanley, **Lectures on Macroeconomics**, Primera, MIT Press, 1989

Novales, Alfonso; Fernández, Esther; e Ruiz, Jesús, **Economic Growth: theory and numerical solutions methods**, Segunda, Springer, 2014

Sorensen, Peter Birch; e Whitta-Jacbsen, Hans Jorgen, **Introducción a la macroeconomía avanzada**, Primera, McGraw-Hill, 2008

M. Doepke, A. Lehner e A. Sellgren, **Macroeconomics**, http://faculty.wcas.northwestern.edu/~mdo738/textb, 1999

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultáneamente

Microeconomía avanzada/V03G100V01915

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía: Principios de economía I/V03G100V01102
Economía: Principios de economía II/V03G100V01203
Matemáticas: Matemáticas I/V03G100V01104
Matemáticas II/V03G100V01303
Microeconomía I/V03G100V01304
Microeconomía II/V03G100V01404
Macroeconomía I/V03G100V01503
Macroeconomía II/V03G100V01604

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===
* Metodoloxías docentes que se manteñen
TODAS
* Metodoloxías docentes que se modifican
NINGUNA
* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)
EMAIL, FORO FAITIC, CAMPUS RETMOTO
* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir
NINGUN
* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe
NINGUNHA
* Outras modificacións
NINGUNHA
=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Economía política e das institucións				
Materia	Economía política e das institucións			
Código	V03G100V01913			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Arias Moreira, José Carlos			
Profesorado	Arias Moreira, José Carlos			
Correo-e	xcarias@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	As institucións foron obxeto de estudio desde diversos enfoques na historia da análise económica, e nos últimos anos ocuparon un papel central na axenda de investigación da corrente principal da ciencia económica e das ciencias sociais. A concesión do premio Nobel de Economía a Ronald Coase, Douglass North, Elinor Ostrom e Oliver Williamson consolidou o avance da Nova Economía Institucional, e impulsou un esforzo interdisciplinar que pretende desenvolver a economía política contemporánea. Este curso proporciona dun xeito sistemático os principais contidos e avances da economía política e da economía das institucións.			

Competencias	
Código	
CE3	Coñecer o marco institucional da economía
CE5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
CE9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
CE10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
CT1	Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT6	Ler e comunicarse en inglés no ámbito profesional
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Coñecer o marco institucional da economía	CE3	
Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos	CE5	
- Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado - Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos - Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e ético - Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación - Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos - Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas - Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia - Ler e comunicarse en inglés no ámbito profesional - Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico - Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo - Capacidade de traballar en equipo	CE9 CE10	CT1 CT2 CT5 CT6 CT7

Contidos	
Tema	
Bloque Temático I: A importancia das institucinós: Institucións e Economía política	1- A economía política e o retorno das institucións 2- A análise das institucións na historia do pensamento económico 3- Economía das Institucións: vellos e novos institucionalismos. A nova economía institucional.

Bloque Temático II: Economía Política	4. Economía política da Democracia: Elección pública, Economía política constitucional e transaccións políticas 5. A importancia das reglas constitucionales: Política económica e Constituciós. 6. Economía, grupos de interés e democracia. 7. Federalismo fiscal: Economía e descentralización política 8. Mercados abertos: Economía política da restricción externa

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	18	40	58
Lección maxistral	30	60	90
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada	
Metodoloxías	**Descrición**
Prácticas de laboratorio	Pódense realizar tutorías en grupo sobre a evolución no proceso de aprendizaxe da materia.

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas	
Prácticas de laboratorio	Nas clases prácticas realizaranse probas e/ou traballos, consistentes na revisión, comprensión e exposición dunha obra de referencia sobre economía política por parte de cada alumno.	40	CE3 CE5 CE9 CE10	CT1 CT2 CT5 CT6 CT7
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas tipo test e preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.	60	CE3 CE5 CE9 CE10	CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

- **Avaliación contínua:** Nas clases prácticas realizaranse probas e/ou traballos, consistentes na revisión, comprensión e exposición dunha obra de referencia sobre economía política por parte de cada alumno, que computará un 40% da nota final da materia. Ademais, habrá un exame final que suporá o 60% da nota final. É necesario aprobar o exame final para superar a materia.

O profesor asignará a cada alumno a tarefa que desenvolverá ao longo do curso nas clases prácticas (indicándolle a obra de referencia que lle corresponde a cada alumno).

- Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudantado poderá optar a ser avaliado cun **exame global** que suporá o 100% da cualificación.

Estes criterios de avaliación manteranse para todas as convocatorias do curso académico.

Na convocatoria de **fin de carreira**, o exame suporá o 100% da cualificación.

As datas de exames deberán ser consultadas na páxina web da Facultade: http://fccee.uvigo.es/

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

ARIAS, X. C. y G. CABALLERO (eds), **Nuevo Institucionalismo: Gobernanza, Economía y Políticas Públicas.**, CIS, 2013

NORTH, D. C., **Institutions, Institutional Change and Economic Performance.**, Cambridge University Press., 1990

ACEMOGLU, D. y J. A. ROBINSON, **Por qué fracasan los países**, Deusto, 2012
DIXIT, A., **The making of Economic Policy**, The MIT Press, 1996
Arias, X. C., **La formación de la política económica**, Cívitas, 1996

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Ciencia política: Ciencia política/V03G100V01101
Política económica/V03G100V01504
Políticas económicas comparadas/V03G100V01605

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===
* Metodoloxías docentes que se modifican
As clases presenciais sustituiranse por clases virtuais usando o campus remoto.
* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)
As titorías realizaranse usando o correo electrónico ou o campus remoto.
* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir
Non hai modificacións.
* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe
Sen cambios.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===
Se non é posoble facer exámenes presenciais faránse ó través de faitic. A ponderación de probas non cambiará.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Técnicas cuantitativas para a análise económica				
Materia	Técnicas cuantitativas para a análise económica			
Código	V03G100V01914			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Fernandez-Jardón Fernandez, Carlos Maria			
Profesorado	Fernandez-Jardón Fernandez, Carlos Maria			
Correo-e	cjardon@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O curso componse de dous bloques temáticos. No primeiro, o obxectivo é dotar aos estudantes de ferramentas para entender/facer un informe de conxuntura, así como levar a cabo exercicios simples de predición a partir de datos con estrutura temporal. No segundo bloque, Analizar os problemas que limitan a capacidade dos economistas para establecer relacións causales entre intervencións/políticas e resultados. Mostrar como eses problemas poden reducirse utilizando datos experimentais ou case-experimentais e ferramentas de análises específicas.			

Competencias	
Código	
CG6	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos
CG7	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CE10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
CE12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas
CE13	Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas

Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Distinguir os diferentes tipos de datos e compoñentes dunha serie temporal.	CG7	CE8	
Illar e analizar las características básicas de la evolución temporal dos datos económicos.	CG7	CE10 CE13	CT2 CT5
Coñecemento de técnicas básicas para a análise de causalidade entre variables económicas.	CG6 CG7	CE10 CE12	
Aplicación de técnicas econométricas para avaliación de políticas.	CG6 CG7	CE8 CE10 CE12 CE13	CT2 CT5

Contidos	
Tema	
1. Introdución á análise de datos temporais e análises de conxuntura	Caracterización dos datos temporais e descomposición clásica. Modelos ARMA Estacionariedad e representación de Wold.
2. Introdución á avaliación de políticas económicas mediante técnicas econométricas.	Conceptos de causalidade Causalidade de Granger Métodos de evaluacion de politicas Variables instrumentais

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	28	42	70
Traballo tutelado	5	15	20

Prácticas con apoio das TIC	15	30	45
Exame de preguntas obxectivas	2	13	15

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicios ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	Traballo aplicando as tecnicas explicadas en teoria
Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en aulas informáticas.

Atención personalizada

Metodoloxías	**Descrición**
Prácticas con apoio das TIC	Levarase a cabo o seguimento do alumno na evolución da realización de casos prácticos
Traballo tutelado	Atenderase as dúbidas e dificultades ao realizar o traballo
Probas	**Descrición**
Exame de preguntas obxectivas	Exame escrito ou oral sobre o traballo realizado no curso

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Traballo tutelado	Un traballo de aplicación dos conceptos teóricos a algún problema económico	40	CG6 CG7	CE8 CE10 CE12 CE13	CT2 CT5
Prácticas con apoio das TIC	A valoración nestas sesións pode consistir na resolución e entrega de casos prácticos, exposición de resultados da análise, etc...	40	CG6 CG7	CE8 CE10 CE12 CE13	CT2 CT5
Exame de preguntas obxectivas	Cuestión relativas ao traballo realizado no curso	20		CE8 CE10 CE12 CE13	CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os alumnos poden optar a un exame final polo 100% da nota.
Na convocatoria de fin de carrera o exame supondrá o 100% da nota.
A data de exames deberán ser consultadas na páxina web da facultade: http://fccee.uvigo.es

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Green, W., **Analisis econometrico.**, 3, Prentice Hall, 1998

Wooldridge, J..., **Introducción a la Econometría: Un enfoque moderno**, 2, Thomson Learning, 2006

Aznar, A. y F.J. Trivez, **Métodos de Predicción en Economía**, 1, Ariel, 1993

Bibliografía Complementaria

Gertler et al., **La evaluación de impacto en la práctica**, 1, Banco Mundial, 2010

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Estatística: Estatística I/V03G100V01205
Estatística II/V03G100V01403
Econometría I/V03G100V01501
Econometría II/V03G100V01601

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===
- As ensinanzas regulares (clases, sesións prácticas e titorías) impartiranse en liña, nas datas e horas programadas, utilizando a plataforma Campus Remoto.
- Os cambios no horario de conferencias e sesións prácticas comunicaranse con antelación.
- Por horario de oficina, os estudantes poden usar correo electrónico ou poden solicitar citas persoais a través da oficina virtual do profesor:

Oficina virtual: 442
https://campusremotouvigo.gal/access/public/meeting/697136798
Contrasinal do estudante: 442CarlosJardon

- As diapositivas e outros materiais estarán dispoñibles na nosa páxina de cursos de FAITIC.
- O software de curso econométrico (GRETL) é gratuíto. Os estudantes poden descargalo en: http://gretl.sourceforge.net/

=== ADAPTACIÓN DAS PROBAS ===
- A avaliación continua mediante exercicios, cuestionarios e exames parciais realizarase empregando as ferramentas en liña FAITIC

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Microeconomía avanzada				
Materia	Microeconomía avanzada			
Código	V03G100V01915			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	#EnglishFriendly Galego			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Giménez Fernández, Eduardo Luís			
Profesorado	Giménez Fernández, Eduardo Luís			
Correo-e	egimenez@uvigo.es			
Web	http://http://egimenez.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	Esta materia introduce ao alumno no uso de ferramientas avanzadas que permitan analisar formalmente tanto as decisións dos axentes individuais, como os resultados da interacción de ditas decisións . O estudante deberá poder motivar un problema económico, construír e resolver analiticamente modelos económicos, e explicar os resultados obtidos.			

Competencias	
Código	
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG3	Exercitar habilidades de aprendizaxe autónoma que abran campos para a innovación
CG4	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación
CG6	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos
CG7	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos
CE1	Comprender as ferramentas matemáticas básicas, necesarias para a formalización do comportamento económico
CE2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
CE3	Coñecer o marco institucional da economía
CE5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
CE6	Adquirir coñecementos de Análise económica
CE9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
CE10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
CE11	Capacidade de elaborar medidas de política económica para alcanzar uns obxectivos dados
CE13	Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico
CT1	Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT3	Espírito emprendedor e capacidade de liderado, incluíndo empatía co resto de persoas
CT4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT6	Ler e comunicarse en inglés no ámbito profesional
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe	Competencias	
O alumno será capaz de analizar formalmente as decisións dos axentes económicos individuales, e os resultados da interacción de ditas decisión.	CB2 CG3 CG4	CE1 CE2 CE3 CE5 CE6 CE9 CE10

O estudante deberá poder motivar un problema económico, construir e resolver analíticamente modelos económicos, e explicar os resultados obtidos.	CB4 CB5	CG6 CG7	CE1 CE9 CE10 CE11 CE13	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7

Contidos	
Tema	
1. Introduzón	1. Introduzón
2. Teoria do Consumidor	2. Teoria do Consumidor
3. Teoria da Empresa	3. Teoria da Empresa
4. Teoria de Equiilíbrio Xeral Walrasiano	4.1 Economia de troco 4.2 Economia con produzón
5. Economía Financeira	5. Economía Financeira

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	60	90
Resolución de problemas	5	0	5
Exame de preguntas obxectivas	5	0	5
Exame oral	5	0	5
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	15	15
Presentación	10	20	30

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introducción de algunhas preguntas dirixidas ó estudiante, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Resolución de problemas	Metodoloxía que permite ao alumnado aprender de forma efectiva a través da realización de actividades de carácter práctico tales como exercícios e supostos mediante o uso do aprendido nas lizóns maxistrais. Os obxectivos desta técnica son: alcanzar unha maior competencia dos contidos aprendidos na teoría e ilustrar as súas potenciais aplicacións.

Atención personalizada	
Metodoloxías	**Descrición**
Resolución de problemas	Iterazón individualizada ás dúbidas para a resoluzón dos problemas.
Probas	**Descrición**
Presentación	Iteración individualizada para preparar axeitadamente a organización da exposición, as transparencias e os contidos a expoñer polo alumnado.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Exame de preguntas obxectivas	Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudantado poderá optar a ser avaliado cun exame final que suporá o 100% da cualificación seguindo o algoritmo NF=A+ (10-A)/10 ×E onde NF é a nota final, A o total da avaliación contínua, e E a nota do exame. Realizazón dunha proba escrita onde os alumnos argumenten as suas respostas fundamentándose nos coñecementos adquiridos, avaliando a aplicazón dos coñecementos adquiridos no curso.	5	CB2 CB4 CB5	CG3 CG4 CG6 CG7	CE1 CE2 CE3 CE5 CE6 CE9 CE10 CE11	CT5 CT7

Exame oral	Explicación oral ao profesor dos contidos realizados no "Exame de preguntas obxectivas". O obxectivo do exame oral é comprobar que o alumno entendeu os conceptos explicados no exam de preguntas obxectivas.	25	CB2 CB4 CB5	CG3 CG4 CG6 CG7	CE1 CE2 CE3 CE5 CE6 CE10 CE11 CE13	CT5 CT7
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realización de exercicios propostos na clase no que o alumno demostrará que entendeu os conceitos explicados.	20	CB2 CB4 CB5	CG3 CG4 CG6 CG7	CE1 CE2 CE3 CE5 CE6 CE9 CE10 CE11 CE13	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7
Presentación	Realización dunha exposición oral dun tema acordado polo profesor e o alumno. O aluumno iterará co docente até que os contidos da presentación teñan unha disposición axeitada para ser defendidos na presentación.	50	CB2 CB4 CB5	CG3 CG4 CG6 CG7	CE1 CE2 CE3 CE5 CE6 CE9 CE10 CE11 CE13	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado deberá presentarse a un exame final para superar a matéria.

Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudantado poderá optar a ser avaliado cun exame final que suporá o 100% da cualificación seguindo o algoritmo

NF=A+ (10-A)/10 ×E

onde NF é a nota final, A o total da avaliazón contínua, e E a nota do exame.

As datas de exámes deberán ser consultadas na página web da Facultade:

http://fccee.uvigo.es/

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Geoffrey A. Jehle, Philip J. Reny, **Advanced Microeconomic Theory**, (3rd Edition),

Stefan Leroy e Jan Werner, **Principles of Financial Economics**, 978-1107024120, Cambridge University Press,

Bibliografía Complementaria

Varian, Hal, **Advanced Microeconomics**,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Macroeconomía avanzada/V03G100V01912

Materias que se recomenda cursar simultáneamente

Teoría de xogos/V03G100V01916

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Matemáticas: Matemáticas I/V03G100V01104
Microeconomía I/V03G100V01304
Microeconomía II/V03G100V01404

Outros comentarios

Recoméndase cursar a matéria de Teoría de xogos por ser complementária aos contidos de Microeconomía Avanzada.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Non aplica: os contidos seguirán explicándose a través da plataforma, e as exposicións e entregas de traballo serán virtuais.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===
Non aplica: os contidos seguirán explicándose a través da plataforma, e as exposicións e entregas de traballo serán virtuais.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===
O exame e preguntas obxectivas e o exame oral realizarase virtualmente.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Teoría de xogos				
Materia	Teoría de xogos			
Código	V03G100V01916			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Estatística e investigación operativa			
Coordinador/a	Bergantiños Cid, Gustavo			
Profesorado	Bergantiños Cid, Gustavo			
Correo-e	gbergant@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descrición xeral	Curso básico de teoría de xogos			

Competencias	
Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Desenvolver sensibilidade respecto ao medio ambiente e compromiso cunha economía sustentable
CG2	Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia
CG5	Fomentar a mobilidade e adaptabilidade a ámbitos e situacións diferentes
CG6	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos
CG7	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos
CE1	Comprender as ferramentas matemáticas básicas, necesarias para a formalización do comportamento económico
CE2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
CE6	Adquirir coñecementos de Análise económica
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CE9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
CE10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
CE11	Capacidade de elaborar medidas de política económica para alcanzar uns obxectivos dados
CE12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas
CE13	Capacidade de elaborar informes de asesoramento económico
CT1	Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias	
Coñecer e comprender o obxecto de estudo da teoría de xogos, distinguindo os distintos tipos de modelos		CG5	CE1 CE2 CE6 CE10
Comprender e valorar o interese dos modelos de teoría de xogos para resolver problemas	CB1 CB2 CB5	CG6 CG7	CE9 CE11 CE12 CE13

Fomentar a sensibilidade cara o pensamento científico: cuestionamiento das ideas intuitivas, análise crítica das afirmacións, capacidade de síntese ou a toma de decisións racionais		CG1 CG6	CT2 CT5 CT7
Ser capaz de explicar un problema e modelizalo mediante teoría de xogos nun grupo de traballo	CB4	CG2	CE8
Fomentar unha actitude de compromiso ético e o traballo en equipo			CT1 CT4

Contidos	
Tema	
Xogos estáticos con información completa: xogos en forma normal	O modelo teórico. Estratexias dominadas. O equilibrio de Nash. Refinamentos do equilibrio de Nash: o equilibrio perfecto. Aplicacións.
Xogos con información incompleta.	Xogos estáticos: modelo teórico, equilibrio Bayesiano de Nash. Introducción ós xogos dinámicos. Aplicacións.
Xogos cooperativos	Problemas de negociación: Solucións de Nash, Kalai-Smorodinsky e igualitaria. Xogos con utilidade transferible: Core e valor de Shapley.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	0	30
Resolución de problemas	15	49	64
Seminario	2.5	15	17.5
Seminario	2.5	0	2.5
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	33	36

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices de traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan exercicios e problemas que o alumno debe resolver
Seminario	Actividade na que os alumnos farán exposicións dos traballos propostos
Seminario	Actividade na que os alumnos discutirán co profesor cuestiones da materia

Atención personalizada	
Metodoloxías	**Descrición**
Seminario	Os alumnos exporán traballos e o profesor comentará o traballo.
Seminario	Os alumnos farán comentarios sobre a materia e o profesor responderá ás súas preguntas.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Resolución de problemas	Resolución de cuestións teóricas e aplicadas	15		CG1	CE1 CE2 CE6 CE9 CE10 CE11 CE12	
Seminario	Exposición de traballos e resolucións de exercicios.	15	CB4	CG2 CG6	CE8 CE13	CT1 CT2 CT4 CT5 CT7
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame final da materia	70	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG6 CG7	CE1 CE2 CE6 CE9 CE10 CE11 CE12	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na convocatoria de fin de carreira, o exame suporá o 100% da cualificación.

Na primeira convocatoria, os estudantes que o desexen poderán optar por ser valorados ao 100% en base á nota de avaliación continua.

Alternativamente ao sistema de avaliación continua, os estudantes poderán optar a ser avaliados cun exame final que suporá o 100% da cualificación. Isto aplícase ás dúas convocatorias.

As datas dos exames da materia poderán ser consultadas na páxina web da facultade: http://fccee.uvigo.es

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Gibbons, R., **Un primer curso de teoría de juegos**, 1993, Antoni Bosch, 1993

Pérez, J. Jimeno, J.L. Cerdá E., **Teoría de juegos**, 2013, Prentice Hall, 2013

Bibliografía Complementaria

Eichberger, J., **Game theory for economists**, 1993, Academic Press, 1993

Fudenberg D., Tirole J., **Game theory**, 1991, Massachusetts Institute of Technology, 1991

Gardner, R., **Juegos para empresarios y economistas**, 1996, Antoni Bosch, 1996

González Díaz J., García Jurado I., Fiestras Janeiro G., **An Introductory course on mathematical game theory**, 2010, American Mathematical Society, 2010

Myerson, R.B., **Game theory: analysis of conflict**, 2002, Harvard University Press, 2002

Sánchez Rodríguez E., Vidal Puga J., **Juegos coalicionales**, 2014, Servicio publicacións. Universidad de Vigo, 2014

Vega-Redondo, F., **Economía y Juegos**, 2000, Antoni Bosch, 2000

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Estatística: Estatística I/V03G100V01205
Matemáticas: Matemáticas I/V03G100V01104
Estatística II/V03G100V01403
Matemáticas II/V03G100V01303
Microeconomía I/V03G100V01304
Microeconomía II/V03G100V01404
Economía industrial/V03G100V01603

Plan de Continxencias

Descrición

No caso de que as autoridades competentes (Goberno de España, Xunta de Galicia, universidade de Vigo) tivesen que tomar medidas que imposibilitasen a docencia presencial, os profesores desta materia tentaremos adaptarnos á nova situación seguindo as directrices que diten respecto diso.

En canto á metodoloxía docente nosa idea xeral é cambiar as clases presenciais por clases virtuais a través do campus remoto. Os contidos que se impartirían non se cambiarán e, por tanto, non se vai a necesitar nova bibliografía.

En canto ao sistema de avaliación a nosa idea é cambiar os exames presenciais por virtuais, que se realizarían a través dalgunha das plataformas que a universidade habilite a tales efectos (faitic, Moodle, etc). A ponderación das diversas probas non se cambiaría salvo circunstancias de forza maior (por exemplo, a universidade de Vigo durante o curso 2019-20 limitou a ponderación máxima do exame final).

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Economía da información				
Materia	Economía da información			
Código	V03G100V01917			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Loveira Pazo, Rosa María			
Profesorado	Loveira Pazo, Rosa María			
Correo-e	rloveira@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nos procesos de decisión dos individuos e, polo tanto, nos procesos de asignación dos recursos, a distribución da información xoga un papel fundamental, pois transaccións a priori vantaxosas para os individuos participantes poden non levar a cabo cando a información obtida polos mesmos non é homoxénea. É necesario pois identificar estas asimetrías de información, entender como afectan o comportamento dos individuos, e os mecanismos necesarios que resolvan a distorsión causada pola presenza de devanditas asimetrías.			

Competencias	
Código	
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG7	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos
CE6	Adquirir coñecementos de Análise económica
CE10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT6	Ler e comunicarse en inglés no ámbito profesional

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Capacidade de aplicar os fundamentos económicos para analizar e entender a interacción entre axentes económicos en presenza de asimetrías de información.	CB5		CE6 CE10	
Aplicar os coñecementos adquiridos ao ámbito da economía industrial, organización empresarial, economía pública, etc.		CG7	CE10	CT5
Familiarizar ao alumno na análise e discusión de artigos de investigación relacionados cos temas estudados.				CT5 CT6

Contidos	
Tema	
1. Introdución	1.1. Introdución 1.2. Elementos do problema 1.3. Tipoloxía de problemas de información asimétrica
2. Modelo basee: a repartición do risco.	2.1. Descrición do modelo 2.2. Modelos con información simétrica
3. O problema do risco moral.	3.1. Modelo con dous niveis de esforzo 3.2. Aplicacións
4. Selección adversa.	4.1. Descrición do modelo 4.2. Principais competindo por axentes 4.3. Aplicacións

5. Sinalización.

5.1. A educación como sinal

5.2. Aplicacións

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	62.5	92.5
Resolución de problemas	12.5	18.75	31.25
Resolución de problemas e/ou exercicios	7.5	18.75	26.25

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de preguntas dirixidas ao estudante coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Resolución de problemas	Metodoloxía que permite ao alumnado aprender de forma efectiva a través da realización de actividades de carácter práctico tales como exercicios e supostos, mediante o uso do aprendido nas leccións maxistrais

Atención personalizada	
Metodoloxías	**Descrición**
Resolución de problemas	As tutorías individuais terán lugar no despacho do profesor da materia. O alumno disporá de 6 horas semanais, previamente fixadas polo profesor, nas que poderá facer consultas relacionadas coa materia. O horario das tutorías farase público ao comezo do curso académico.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Resolución de problemas e/ou exercicios	Controis de cada unha do tres partes principais da materia para o cómputo da nota final + Exame final en caso de non aprobar por avaliación continua (tres controis)	100	CB5	CG7	CE6 CE10	CT5 CT6

Outros comentarios sobre a Avaliación

O exame final suporá o 100% da avaliación final. No entanto, os alumnos poderán realizar durante o curso 3 controis, un por cada parte principal da materia, que lles eximirá de ir ao exame final si a nota final resultante da media aritmética do tres controles é igual ou superior a 5. Agora ben, para realizar esta media aritmética, a nota en cada parte non poderá ser inferior a 3 sobre 10 puntos.

No caso de que a media aritmética dos 3 controis sexa inferior a 5 (ou algún dos controis non obteña o mínimo esixido de 3 sobre 10 puntos), o alumno deberá presentarse ao EXAME FINAL.

Nese caso, o alumno poderá consevar a nota da(s) proba(s) superada(s) con polo menos un 3 sobre 10 durante o curso, e presentarse unicamente a aquela(s) parte(s) na(s) que obteña unha nota inferior a 3 sobre 10. A nota final resultará da media aritmética do tres partes superadas con polo menos un 3, ben durante o curso, ben no exame final. Superarase a materia si esta nota media é igual ou superior a 5 sobre 10.

Nas convocatorias extraordinarias do curso manteranse os mesmos criterios de avaliación, polo que se gardará a nota dos controis realizados e superados con polo menos un 3 sobre 10 durante todo o curso.

Na convocatoria de fin de carreira, o exame suporá 100% da cualificación.

As datas e horas das probas finais correspondentes ás convocatorias de maio e xullo estarán dispoñibles na páxina web da facultade http://fccee.uvigo.es

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Macho S., I. y D. Pérez Castrillo, **Introducción a la economía de la información**, 2ª, Ariel Economía, 2005

Bibliografía Complementaria

Varian, H.R., **Análisis Microeconómico**, 3ª, Antoni Bosch Editor, 1993

Antelo, M., **Economía de la información**, 1ª, Mc Graw Hill, 2014

G. Akerlof, **The Market for "Lemmons": Quality uncertainty and the market mechanism**,

M. Rothschild and J. Stiglitz, **Equilibrium in competitive insurance markets: an essay on the economics of imperfect information**,
M. Spence, **Job Market Signaling**,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía: Principios de economía I/V03G100V01102
Matemáticas: Matemáticas I/V03G100V01104
Matemáticas II/V03G100V01303
Microeconomía I/V03G100V01304
Microeconomía II/V03G100V01404
Economía industrial/V03G100V01603

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determíneno atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===
* Metodoloxías docentes que se manteñen
LECCIÓN MAXISTRAL E RESOLUCIÓN DE PROBLEMAS

* Metodoloxías docentes que se modifican

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)
FAITIC, CAMPUS REMOTO, CORREO ELECTRÓNICO

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===
* Novas probas
COMO ALTERNATIVA A AQUELES CONTROIS PROGRAMADOS QUE NON POIDAN REALIZARSE PRESENCIALMENTE PODERÁ REALIZARSE ALGÚN TRABALLO SOBRE ARTIGOS DE INVESTIGACIÓN RELACIONADOS COA MATERIA ou ALGÚN EXERCICIO PRÁCTICO.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Fundamentos económicos da defensa da competencia				
Materia	Fundamentos económicos da defensa da competencia			
Código	V03G100V01918			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Pazo Martínez, María Consuelo			
Profesorado	Pazo Martínez, María Consuelo			
Correo-e	cpazo@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é estudar, a partir das ferramentas propias da análise económica, unha das intervencións públicas máis relevantes para as empresas: a política de competencia. Abordarase a política de competencia desde un punto de vista económico co obxectivo de que os alumnos sexan capaces de analizar os casos prácticos de competencia empregando as ferramentas teóricas básicas, as cales se exporán nas clases maxistrais. Ademais, examinaranse casos reais resoltos polas autoridades de competencia.			

Competencias	
Código	
CE3	Coñecer o marco institucional da economía
CE6	Adquirir coñecementos de Análise económica
CE7	Comprender o entorno empresarial
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CE9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
CE10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas

Resultados de aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe	Competencias	
1. Lograr que os estudantes manexen coñecementos básicos de economía e empresa necesarios para comprender as políticas de defensa da competencia. 2. Desenvolver a capacidade de interpretar e analizar críticamente os argumentos económicos das políticas de defensa da competencia e a súa plasmación na lexislación correspondente.	CE3 CE6 CE7 CE9 CE10	
3. Potenciar a habilidade de expresar e defender argumentos en público de forma coherente e fundamentada. 4. Potenciar a capacidade de manexar as fontes de información relevantes para a política de defensa da competencia. 5. Fomentar a capacidade de traballar en grupo e de actuar con responsabilididad e principios éticos, cumprindo os compromisos adquiridos.	CE8	CT2 CT4 CT5

Contidos	
Tema	
1.- Introdución: obxecto e contido do curso.	Definición, orixes e obxectivos da política de competencia.
2.- Poder de mercado e benestar.	Monopolio e eficiencia asignativa. Eficiencia produtiva vs. eficiencia dinámica. Monopolio e mecanismos de mercado.
3.- Definición de mercado relevante.	Que é o mercado relevante? Dimensión de produto, xeográfica e temporal. Sustituibilidad de demanda e oferta. O SSNIP test. Identificación do mercado relevante na práctica.
4.- Medición do poder de mercado.	Que é o poder de mercado? Como medir o poder de mercado? Os determinantes da estrutura de mercado.
5.- Colusión e outros acordos horizontais.	Fundamentos económicos dos acordos horizontais entre empresas. Factores que facilitan a colusión. Como detectar e loitar contra a colusión?

6.- Fusións.	Posibles efectos das fusións. Efectos unilaterais. Avaliación de posibles ganancias de eficiencia. Dominancia colectiva. Regulación de fusións.
7.- Restricións verticais.	Tipos de acordos verticais. Competencia intramarca. Competencia intermarca. Lexislación aplicable.
8.- Prezos predatorios e outras prácticas de abuso.	Que é posición dominante? Que é abuso de posición dominante? Prezos excesivos. Prezos predatorios. Discriminación de prezos. Estratexias de monopolización non baseadas en prezos.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	45	75
Resolución de problemas	12	24	36
Presentación	5	25	30
Exame de preguntas obxectivas	1.5	3	4.5
Exame de preguntas obxectivas	1.5	3	4.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	A metodoloxía docente consistirá no desenvolvemento de varios tipos de clases (teóricas e prácticas) e no traballo persoal do alumno para consolidar os coñecementos e adquirir soltura na resolución dos problemas expostos. Nas clases teóricas exporanse de forma reducida os principais contidos dos distintos temas, desenvolvéndose con máis detalle os puntos de maior complexidade. Para un adecuado seguimento e comprensión das clases é conveniente que os alumnos lean con antelación a bibliografía básica recomendada para cada un dos temas.
Resolución de problemas	Nas clases prácticas solucionaranse follas de exercicios que se proporcionarán aos alumnos con antelación para que os resolvan antes da clase. Dese modo, poderán identificar aquelas cuestións que lles resultan máis dificultosas e poderán resolver as súas dúbidas en clase.
Presentación	Os alumnos terán que realizar un traballo no que revisarán algún caso de competencia que haberán de presentar e explicar aos seus compañeiros nunha clase práctica.

Atención personalizada	
Metodoloxías	**Descrición**
Lección maxistral	As tutorías personalizadas terán lugar no despacho 404 de forma presencial (se as condición sanitarias permíteno), ou no despacho virtual (previa concertación).
Resolución de problemas	As tutorías personalizadas terán lugar no despacho 404 de forma presencial (se as condición sanitarias permíteno), ou no despacho virtual (previa concertación).
Presentación	As tutorías personalizadas terán lugar no despacho 404 de forma presencial (se as condición sanitarias permíteno), ou no despacho virtual (previa concertación).

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas	
Presentación	Os alumnos terán que realizar un traballo no que revisarán algún caso de competencia que haberán de presentar. Para presentar o traballo é imprescindible asistir polo menos a 2/3 das clases.	20	CE8	CT2 CT4 CT5
Exame de preguntas obxectivas	Proba parcial temas 1 a 4.	40	CE3 CE6 CE7 CE9 CE10	CT5
Exame de preguntas obxectivas	Proba parcial temas 5 a 8.	40	CE3 CE6 CE7 CE9 CE10	CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Cada estudante poderá optar entre (1) avaliación continua ou (2) exame global.

1. Avaliación continua. Neste caso a cualificación obterase do seguinte modo:

- 20%coa realización e presentación dun traballo no que se revisará algún caso de competencia. Para un adecuado desenvolvemento do traballo é preciso que se coñezan os contidos da materia. Por iso, para presentar o traballo é preciso asistir polo menos a 2/3 das clases teóricas e prácticas. Só si cúmprese este requisito, poderase presentar o traballo.
- 40% coa realización dunha proba parcial dos temas 1 a 4.
- 40% coa realización dunha proba parcial dos temas 5 a 8.

Para poder aprobar a materia a cualificación obtida ha de ser maior ou igual a 5 puntos, sendo ademais imprescindible obter en cada unha das dúas probas parciais unha puntuación igual ou superior a 4 puntos (sobre 10). Si non se alcanza esa puntuación nalgunha das dúas probas parciais, poderase recuperar a parte correspondente no exame que se celebrará na data oficial recollida na páxina web da facultade (http://fccee.uvigo.es). Si tampouco se alcanza esa puntuación nese exame (ou non se presenta ao exame), a nota final máxima da materia será de 4 puntos.

2. Exame global: O exame celebrarase na data oficial recollida na páxina web da facultade e suporá o 100% da nota. O exame incluirá preguntas relativas aos contidos teóricos e prácticos desenvolvidos ao longo do curso, ademais dalgún caso de competencia.

Exame de fin de carreira: O exame de fin de carreira suporá o 100% da nota.

Datas de exames: Poden ser consultadas na páxina web da facultade. http://fccee.uvigo.es

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Motta, M., **Competition Policy: Theory and Practice**, 1ª edición, Cambridge University Press, 2004

Bibliografía Complementaria

Cabral, L., **Economía Industrial**, 1ª edición, McGraw-Hill, 1997
Ivaldi, M., Jullien, B., Rey P., Seabright P. and J. Tirole, **The economics of tacit collusion**, 2003
Ley 15/2007 de defensa de la competencia,
Reglamento comunitario de concentraciones (CE) 139/2004,
Directrices sobre la evaluación de las concentraciones horizontales (2004/C 31/03),
Reglamento de exención a determinadas categorías de acuerdos verticales (UE) nº330/2010,

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultáneamente

Economía da información/V03G100V01917

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía industrial/V03G100V01603
Teoría de xogos/V03G100V01916

Outros comentarios

En FAITIC (acceso en http://faitic.uvigo.es) se podrá consultar información relevante para el seguimiento de la asignatura.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determíneno atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes
As clases presenciais substituiranse por clases virtuais utilizando o campus remoto.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías):
As *tutorías atenderanse a través do correo electrónico e do despacho virtual (con concertación previa).

* Modificacións dos contidos a impartir
Non se modificarán os contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe
Non será necesaria bibliografía adicional.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===
* Probas xa realizadas
Manteranse as puntuacións obtidas nas probas realizadas.

* Probas pendentes
Si non é posible facelo de forma presencial, as presentacións dos casos de competencia realizaranse utilizando o campus remoto.

Si non é posible facer exames presenciais, realizaranse utilizando faitic e/ou o campus remoto.

A ponderación das diversas probas non cambiará.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Economía da saúde				
Materia	Economía da saúde			
Código	V03G100V01919			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Rodríguez Míguez, Eva María			
Profesorado	Rodríguez Míguez, Eva María			
Correo-e	emiguez@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descrición xeral	Os obxectivos desta material son coñecer os principais problemas económicos asociados aos mercados sanitarios, así como as características dos principais sistemas sanitarios dende a súa vertente económica. Na segunda parte da materia amósanse os principais conceptos da avaliación económica en sanidade, así coma a súa aplicación empírica.			

Competencias	
Código	
CG2	Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia
CG4	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación
CG6	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos
CE2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
CE3	Coñecer o marco institucional da economía
CE6	Adquirir coñecementos de Análise económica
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CE12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Comprender e aplicar os conceptos básicos no ámbito da economía da saúde.	CG6	CE2 CE6	
Coñecer e analizar o marco institucional no que se desenvolven os servicios sanitarios. Capacidade de analizar en que medida os sistemas sanitarios responden a diferentes medidas de resultados		CE3 CE8 CE12	CT7
Comprender e aplicar os principios básicos da avaliación económica en sanidade. Capacidade de comprender e valorar criticamente un estudio publicado de avaliación económica.	CG6	CE2 CE12	CT7
Capacidade de desenvolver un proxecto ou informe breve no ámbito da Economía da saúde traballando en equipo.	CG2 CG4 CG6	CE8	CT2 CT4 CT5 CT7

Contidos	
Tema	
Bloque 1 Mercados e sistemas sanitarios	Economía e saúde A Produción de saúde A demanda de saúde e de coidados médicos A intervención pública no mercado sanitario Os sistemas sanitarios
Bloque 2 Avaliación económica de programas e tecnoloxías sanitarias	Principios e modalidades da Avaliación Económica Valoración dos custos Valoración dos resultados: medir saúde Criterios de decisión e aplicación á política sanitaria

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	60	90
Resolución de problemas	15	25	40
Traballo tutelado	5	15	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos da materia con especial énfase na participación dos alumnos.
Resolución de problemas	Resolución e valoración crítica de diferentes problemas e cuestións que complementan o exposto nas clases teóricas. Análise de datos que ofrecen as estatísticas relacionadas co contido da materia.
Traballo tutelado	Elaboración e exposición por parte do alumnado dun traballo curto, realizado en grupo, sobre algún tema relacionado coa economía da saúde.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	O alumnado recibirá atención personalizada para a realización das tarefas das clases prácticas.
Traballo tutelado	O traballo realizado por cada grupo será supervisado polo docente.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Lección maxistral	Os contidos da materia serán avaliados nun exame final. O alumnado poderá optar a liberar parte da materia nun examen parcial.	50	CG6	CE3 CE6 CE12	
Resolución de problemas	A avaliación das clases prácticas se realizarán en función da calidade das tarefas realizadas. A participación na clase tamén será valorada.	30	CG2 CG4 CG6	CE8 CE12	CT5 CT7
Traballo tutelado	O traballo tutelado deberá ser exposto na clase. A valoración estará en función do contido, dos aspectos formais do mesmo e da exposición final realizada.	20	CG2 CG4	CE8	CT2 CT4 CT5 CT7

Outros comentarios sobre a Avaliación

Aínda que a nota final será a media ponderada do exame oficial e da valoración das clases prácticas, se o alumnado non acada un mínimo de 4 puntos sobre 10 no exame, a nota final da materia non superará os 4 puntos.
A calificación obtida nas clases prácticas e do traballo tutelado manterase ata a convocatoria extraordinaria dese curso académico.

Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudantado poderá optar a ser avaliado cun exame final que suporá o 100% da cualificación. Na convocatoria de fin de carreira, o exame suporá o 100% da cualificación.

As datas oficiáis dos exames da materia poderán ser consultadas na páxina web da Facultade http://fccee.uvigo.es

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Folland S, Goodman A C, Stano M, **The Economics of Health and Health Care**, Routledge, 2017

Prades J L, Martínez F , Perpiñán J M, **Métodos para la evaluación económica de nuevas prestaciones**, Ministerio de Sanidad y Consumo, 2003

Oliva J, Gonzalez B, et al, **Economía de la salud**, 1, Piramide, 2018

Drummond M F, Sculpher M J, Claxton K, Stoddart G L, Torrance G W, **Methods for the economic evaluation of health care programmes**, Oxford university press, 2015

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===
* Metodoloxías docentes que se manteñen
Utilización de Faitic para o acceso ao material docente e para a realización e entrega de exercicios.

* Metodoloxías docentes que se modifican
A clase presencial substitúese pola clase virtual a través do Campus Remoto.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)
As sesións de titorías realizaranse por medios telemáticos a través do correo electrónico, foros de Faitic ou videoconferencia no despacho virtual do campus remoto. Esta última modalidade baixo cita previa.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir
Os contidos non experimentarán variación.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe
A bibliografía básica xa incorpora dous manuais con acceso electrónico libre.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===
As probas de avaliación, en caso de non poder realizarse de forma presencial, adaptaranse da seguinte forma:
- Os exames de preguntas obxectivas faranse a través dos exercicios ou cuestionarios de Faitic. Ademais, mentres dure a proba, os estudantes deberán conectarse ao Campus Remoto con cámara.
- A avaliación das clases prácticas e da participación en clase realizarase a través de cuestionarios ou exercicios que serán entregados a través de Faitic, e da participación nas clases virtuales.
- A avaliación do traballo realizarase en función do traballo entregado en Faitic e da súa exposición a través do aula virtual.

Os alumnos que renuncien á avaliación continua poderán realizar un exame final na data oficial a través do Campus Remoto (con cámara) e Faitic.

As ponderaciones de cada unha das probas de avaliación manteranse sen cambios.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Traballo de Fin de Grao				
Materia	Traballo de Fin de Grao			
Código	V03G100V01991			
Titulacion	Grao en Economía			
Descriptores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	12	OB	4	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Castro Fernández, Ana Esther			
Profesorado	Castro Fernández, Ana Esther			
Correo-e	esther@uvigo.es			
Web	http://fccee.uvigo.es			
Descrición xeral	Traballo titorizado que avalia as competencias adquiridas no grao			

Competencias	
Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG2	Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia
CG4	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación
CG6	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos
CE1	Comprender as ferramentas matemáticas básicas, necesarias para a formalización do comportamento económico
CE2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
CE3	Coñecer o marco institucional da economía
CE4	Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica
CE5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
CE6	Adquirir coñecementos de Análise económica
CE7	Comprender o entorno empresarial
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CE9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
CE10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
CE11	Capacidade de elaborar medidas de política económica para alcanzar uns obxectivos dados
CE12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas
CT4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe				
Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Comprender de forma sistemática e crítica unha temática, problema, ou ámbito de estudo, incorporando marcos teóricos e coñecementos dispoñibles, así como xuízos que inclúan unha reflexión de carácter social, científica e/ou ética.	CB1 CB2 CB3	CG2 CG4 CG6	CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE9	CT4 CT7

Recoller, analizar e interpretar datos e información relevante de xeito sistemático co obxectivo de xerar unha análise apoiada en argumentos e razonamientos coherentes.	CB3 CB4 CB5	CG2 CG4	CE8 CE9 CE10 CE11 CE12	CT5
Elaborar un texto escrito que se axuste a criterios de calidade e convenciones académicas dentro do área de estudo, e que recolla de forma sistemática a formulación, desenvolvemento e resultado do Traballo de Fin de Grado	CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG4 CG6	CE8 CE10 CE12	CT5

Contidos

Tema	
O estudante abordará unha problemática concreta, propia do ámbito de estudo do Grao en Economía, seguindo o establecido na normativa xeral da Universidade e na propia do centro.	Para desenvolvelo, ten que contar necesariamente coa tutela dun profesor ou profesora quen deberá dar o un informe favorable para a defensa.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Seminario	2	0	2
Presentación	1	10	11
Traballo tutelado	9	266	275
Presentación	1	10	11

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Toma de contacto co/a estudante, identificación de motivacións e indicación de normas básicas de traballo
Seminario	Presentación por parte do titor/a de os aspectos fundamentais relativos á realización do traballo a realizar polo alumno/a e resolución de dúbidas.
Presentación	Presentación e defensa oral dos resultados obtidos no traballo realizado.
Traballo tutelado	Informe escrito sobre a temática asignada realizado coa tutela dun membro do profesorado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades introdutorias	Contacto co estudante e definición do marco de acción
Traballo tutelado	Seguimento do traballo autónomo do estudante
Seminario	Presentación por parte do titor/a de os aspectos fundamentais relativos á realización do traballo e resolución das dúbidas que se poidan expor.
Presentación	Presentación oral e defensa dos resultados obtidos no traballo realizado.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Traballo tutelado	- Contido 40% (en tribunais unipersonales: Titor 40%) (en tribunais colexiados: Titor 30%; Tribunal 10%) - Calidade formal (estrutura, redacción, execución): 30%	70	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG4 CG6	CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE10 CE11 CE12	CT4 CT5 CT7

Presentación	Presentación e defensa oral do traballo ante un tribunal unipersonal ou colexiado	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG4 CG6	CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE10 CE11 CE12	CT4 CT5 CT7

Outros comentarios sobre a Avaliación

No momento de solicitude de defensa do TFG, o alumno/a deberá decidir si quere ser avaliado por un tribunal unipersonal ou por un tribunal colexiado.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Biblioteca Universitaria, **Como afrontar o teu TFG**,

Bibliografía Complementaria

Manuel Baelo Álvarez, **El Arte de presentar trabajos académicos ante un tribunal : TFG, TFM y tesis doctoral : guía práctica para estudiantes universitarios**, 2ª, Círculo Rojo, 2017

Ramiro Durán Martínez (Coord.), **Cómo hacer tu trabajo de fin de grado: Guía paso a paso para escribir tu TFG con éxito**,

Paulina Cierlica, **Cómo hacer tu trabajo de fin de grado: Guía paso a paso para escribir tu TFG con éxito**,

Rodrigo Ríos, **Manual de presentaciones efectivas**, 2017

Recomendacións

Outros comentarios

Recoméndase seguir o curso "Como afrontar o teu TFG"
http://sp.bugalicia.org/vig/subjects/guide.php?subject=cursotfg

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===
Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determíneno atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===
=Metodoloxías docentes que se manteñen=
En caso de ter que pasar a un sistema de ensino virtual, debido a emerxencia sanitaria ou calquera outro tipo de emerxencia, manteranse as mesmas metodoloxías docentes facendo uso das ferramentas virtuais que a UVigo pon a disposición do PDI e o alumnado (aulas e despachos virtuais, faitic, correo electrónico, etc.)

= Metodoloxías docentes que se modifican=
Non é necesario modificar ningunha metodoloxía, xa que están concibidas para ser empregadas tanto en caso de presencialidade, como semipresencialidade ou docencia totalmente virtual.

=Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)=
As titorías realizaranse a través dos medios postos a disposición do profesorado e do alumnado, pola UVigo. Cada docente indicará ao alumnado titorizado o método que seguirá para a realización de titorías.

=Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

En caso de docencia plenamente virtual o/o titor/a adaptará a bibliografía precisa para a elaboración do TFG ás circusntancias excepcionais do momento, para que o alumnado poida seguir co seu traballo sen verse prexudicado pola situación.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===
As porcentaxes mantéñense, con independencia de que a avaliación sexa virtual ou presencial. En caso de ter que pasar a un sistema de docencia e avaliación virtual, os alumnos serán avaliados a través dos medios que a UVigo pon á nosa disposición (Campus Remoto...)